

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
PETA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Četvrti dan rada
17. maj 2019. godine

(Sednica je počela u 10.05 časova. Predsedava Veroljub Arsić, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
* *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo rad Pete sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2019. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 83 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 88 narodnih poslanika, odnosno da je prisutno najmanje 84 narodnih poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: Vesna Ivković i Snežana Bogosavljević Bošković.

Nastavljamo sa radom.

Prelazimo na 1. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA KRIVIČNOG ZAKONIKA (pretres u pojedinostima).

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da je pozvana da prisustvuje sednici Nela Kuburović, ministar pravde sa saradnicima.

Primili ste amandmane koje su na predlog zakona podneli narodni poslanici.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stavu 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.
Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolegice Radeta.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, u načelnoj raspravi poslanici skupštinske većine su nekako zamaglili suštinu ovog predloga i malo kom je maltene ostalo u sećanju da mi zapravo govorimo o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika.

Ovaj predlog, i inače Krivični zakonik, ne može se raspravljati ni demagoški, ni populistički, ni sa nekakvim izlivima emocija itd., a ovde se pokušalo upravo da se na taj način ceo ovaj zakon i sve ove izmene svedu samo na Fondaciju „Jurić“, na 158.000 prikupljenih glasova da ovaj zakon dođe na dnevni red, a to nije suština.

Suština je da ovo nije Tijanin zakon, kao što pre nije bio ni Aleksin, ni Zojin, ni Marijin zakon. Jesu ti zakoni svi, odnosno te izmene inicirane tragedijama koje su se dešavale porodicama i zaista strašnim stvarima koje svako normalan mora da osudi i ne verujem da postoji neko ko se ne zgražava nad takvim stvarima, ali ovo danas nije samo to. Ovo su danas izmene i dopune Krivičnog zakonika.

Mi iz SRS-a smo vam u načelnoj raspravi izneli neka naša suštinska pitanja i suštinske primedbe, između ostalog i na ovaj član 6. koji govori o uslovnom otpustu koji ste vi predvideli za neka najteža krivična dela, mogućnost uslovnog otpusta posle 27 godina izdržane robije, a za neka krivična dela ste to apsolutno onemogućili.

Vi dobro znate da to nije dobro, da to tako ne može da bude, da svakom licu koje je osuđeno, kakavgod monstrum da je bio u pitanju i koliko god mi kao ljudi kažemo strašno, monstruozno itd., kao pravnici pre svega moramo da znamo da se osuđenom licu ne uskraćuju osnovna ljudska prava osim prava na slobodu kretanja i to je nešto što moramo vrlo precizno i jasno da kažemo.

Da bismo skrenuli pažnju uopšte na ovo, mi smo predložili ovaj amandman i rekli da uslovni otpust umesto 27 godina može da ide na 20 godina, može i na 30, o tome možemo da razgovaramo, ali je činjenica da ga mora biti.

Znate, vi ako osudite nekoga na doživotnu robiju potpuno s pravom i taj neko ako zna da nikada u životu više neće biti u prilici da zatraži da izađe na slobodu, ne znači da će izaći ako zatraži, verovatno i neće, ali mora postojati prosto u čoveku taj tračak nade da će jednog dana, pa i za 30 godina, 20, 27 biti u prilici da nekoga zamoli da ga pusti na taj uslovni otpust. Ako toga nemamo, onda možemo od takvog zatvorenika očekivati niz krivičnih dela. On će ubiti i stražara i drugog zatvorenika i ljude u poseti itd., zato što je on tu pa je tu i nikada više nema šanse da ne bude tu.

To je jedna od anomalija ovog zakona. Mi ćemo i dalje govoriti po našim amandmanima o svim našim primedbama.

Naravno, generalno, ovaj zakon, zbog onoga što je predstavljeno kao suštinsko i stvarno zbog ovog člana, predviđa tu najstrožu doživotnu kaznu za monstruozna krivična dela nad maloletnom decom, nad trudnicama, nad starim i nemoćnim licima, bolesnim licima. Moglo je ovo još da se proširi, gospodo

Kuburović, i nadam se u sledećim izmenama i dopunama, koje brzo očekujemo, da ćete i to proširiti.

Dakle, ovo što je suština, što vi predstavljate kao suštinu izmena i dopuna ovog zakona jeste dobro i jeste u redu, ali bi bilo dobro da ste se malo ozbiljnije pozabavili i našim amandmanima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Biće kratko.

Dame i gospodo narodni poslanici, prvo pozivam da se amandman ne prihvati. Sam amandman nije baš bio potpuno u vezi sa ovim što smo čuli kroz obrazloženje. Sam amandman se odnosio na određeni broj godina i postoji obrazloženje zašto se smatra da je ono što je predloženo bolje od ovoga što se amandmanom sugeriše. Ja mislim da je to obrazloženje potpuno na mestu. Mislim da je potpuno kvalitetno napisano i da je razumljivo svakom.

Mi se, dakle, kao poslanička grupa slažemo da taj predviđeni broj godina treba da bude veći, odnosno treba da bude onakav kakav je predložilo Ministarstvo. To je prva stvar.

Druga stvar, onaj deo koji se tiče mogućnosti da bude bilo kakvih promena tokom izdržavanja kazne, ta mogućnost postoji i dalje. Dakle, mi institut pomilovanja imamo i to se nalazi kao odgovor u dopisu Ministarstvu u pisanom obliku koji su dostavili na neke naredne amandmane.

Međutim, treće što sam ja smatrao posebno bitnim u prethodnom izlaganju, posebno bitno je pitanje šta će se dešavati sa tim ljudima koji se nalaze na kazni doživotnog zatvora, kako će se oni ponašati ako se pomire sa sudbinom i zaključče – tu su gde su i spasa im nema. Da li će to samo po sebi dovesti do nasilnog ponašanja? Da li će ugroziti druge ljude koji su na izdržavanju kazne? Na tu dilemu ja mislim da sam na jednom mestu čuo najbolji mogući odgovor, a dao ga je gospodin Jurić, inicijator ovih predloga, kompletne inicijative koja je krunisana ovim predlogom izmena i dopuna Krivičnog zakonika. Njegov odgovor je kratak i njegov odgovor je glasio – šta je alternativa? Da li zbog toga što se brinemo šta će se dogoditi na mestu gde se izdržava sankcija, mi treba da se pitamo – a šta će se dogoditi kad to lice izađe na slobodu? Da li je alternativa da strepimo za dete? Ja mislim da je tim odgovorom rekao apsolutno sve i ja se slažem sa odgovorom Ministarstva. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospođa Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Uvaženi predsedavajući, dame i gospodo narodni poslanici, iz prethodne diskusije ja sam mogla da zaključim da ste vi protiv nemogućnosti uslovnog otpusta.

Amandman se odnosi na skraćenje predloženog roka za proveru kada uslovni otpust može da se dozvoli i zarad javnosti moram da ukažem zašto je Ministarstvo pravde predložilo da u Krivičnom zakoniku Republike Srbije taj rok za proveru, odnosno za mogućnost preispitivanja da li su ispunjeni uslovi za uslovni otpust bude 27 godina. Sada najveća propisana kazna, odnosno najstroža kazna je kazna zatvora od 30 do 40 godina, što znači da, ukoliko je neko osuđen na kaznu zatvora od 40 godina, tek nakon dve trećine izdržane

kazne, kako je i pravilo kada je reč o uslovnom otpustu, može da podnese zahtev za uslovni otpust, što znači da je to 26 godina i osam meseci.

Ukoliko uvodimo doživotni zatvor kao najstrožu kaznu, koja jeste i stroža kazna od već propisane kazne, smatrali smo da taj uslovni otpust apsolutno ne može da bude ispod praga koji je već sada propisan i da ubuduće, lica koja budu osuđena na doživotni otpust ne budu u različitoj situaciji u odnosu na lica koja sada izdržavaju kaznu zatvora od 40 godina. Upravo iz tog razloga je predviđeno da kazna, odnosno vreme potrebno za proveru bude 27 godina.

Ali ću vas takođe podsetiti da ovo nije prvi put da se ograničava mogućnost uslovnog otpusta. Godine 2013. je donet zakon koji se odnosio na uvođenje registra pedofila i upravo na položaj lica koja su osuđena za krivična dela protiv polne slobode prema maloletnim licima, gde je takođe onemogućena mogućnost ublažavanja kazne i uslovnog otpusta. Za preko 10 krivičnih dela je to predviđeno, tako da ovo svakako nije novina u našem zakoniku.

Ono što smo isticali tokom načelne rasprave, upravo smatramo da za najteža krivična dela, za ubistvo dece, za silovatelje gde imamo smrtnu posledicu svakako uslovni otpust ne treba da bude uveden.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite, koleginice.

VJERICA RADETA: Hvala.

Gospođa Kuburović je apsolutno razumela i šta smo mi tražili u amandmanu i ovo što ste vi rekli je otprilike nešto što smo mi govorili i u načelnoj raspravi, i tih 40 godina, dve trećine itd.

Ovde je suština da nemaju svi pravo na uslovni otpust. Vi kažete – to nije prvi put, to se već dešavalo. To što se nekada nešto već dešavalo, ne znači da je dobro. Da je tako, onda nikada ne bismo menjali zakon. Mi vas i pozivamo i već smo vas pozvali da se sačini Krivični zakonik sa svim mogućim krivičnim delima da to bude kodifikovan Krivični zakonik i da zaista traje, da ne moramo svaki čas o njemu da vodimo računa.

Ali nije dobro kada kolega koji je malopre govorio pokušava da kaže da mi nešto ovde ne znamo, da mi nešto nismo razumeli itd. Mi samo imamo u nekim delovima drugačije mišljenje od predstavnika vlasti. Nemojte se ponašati populistički, ja vas molim, i dozvolite da komuniciramo sa gospođom Kuburović, nemamo ništa protiv ni sa vama, sa bilo kim, ali gledajte onda konsultujte pravnike u vašoj poslaničkoj grupi. Nismo mi srpski radikali kao što su ove razne kreature nevladine koje su sad digle kuku i motiku protiv ovog zakona. Nismo mi apsolutno protiv bilo čega što je u interesu zaštite i života, i zdravlja, i države, i državnih interesa, i nacionalnih interesa i mi na to pokušavamo da skrenemo pažnju i kroz ovaj amandman i kroz sve amandmane koji slede.

Mi znamo da vi nećete prihvatiti ove amandmane. Mi smo zato i napisali ovih 20 godina samo da bismo imali temu za razgovor. Rekoh vam, moglo je biti 30 godina, ali to nije tema. Tema je ovaj drugi deo – da li svi moraju imati tu mogućnost? O tome može da se razgovara i nadam se zaista, gospođu Kuburović – završavam, kolega Arsiću – da ćete vi, kao neko ko je posvećen svom poslu, stvarno angažovati jednu dobru ekipu na čijem čelu ćete biti i da

ostanete zapamćeni po tome da ste vi, Nela Kuburović predložili kodifikovan krivični zakon. Ne treba vam ništa lepše u karijeri. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Samo kratka napomena, pošto vidim da se, nažalost, nismo razumeli.

Nisam ja sugerisao da predlagač amandmana nešto ne razume. Nije uopšte to bio cilj. Cilj je bio da pružim neku vrstu odgovora na jednu dilemu koju sam primetio, a to je pitanje kako će se ponašati lice koje smatra da je osuđeno na izdržavanje doživotnog zatvora, da li će biti agresivnije, da li će praviti veću štetu dok se nalazi na izdržavanju kazne i ponudio odgovor, smatrajte to nekim ličnim odnosom, ali smatram ga za duboko ispravan. Odgovor je – da li je dilema da mi treba da strepimo za to šta će to lice da počini kada se nađe na slobodi? To je bilo sve što sam rekao.

Nisam uopšte imao na umu da postoji bilo kakva vrsta ekvivalencije, sličnosti između predlagača amandmana i onih, kako je predlagač to rekao, kultura. Mislim čak i da nije upotrebio preoštar izraz. Dobar izraz je upotrebio. Što se njih tiče, oni imaju još nekoliko minuta da se pojave u ovoj sali pre nego što na red dođu njihovi amandmani. Ako se ne pojave, neće ih to poštediti prilike da o tim amandmanima mi ipak ovde raspravljamo, a i o njima takođe. Mislim da smo se sada razumeli. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dobro. Ne plaćemo mi za ovima što ih nema. Ko hoće da učestvuje u radu, učestvuje. Ko neće, ne mora. To je legitimno pravo. Takođe ima pravo da podnosi amandmane, a mi i pravo i obavezu da o amandmanima raspravljamo. Što se nas tiče, oni nisu uopšte tema. Tema je ovaj ozbiljan zakon.

Opet podsećam da ministar zna da svaka kazna, pa i kazna zatvora, pa i doživotna kazna, ima određenu svrhu kažnjavanja. Znate, ako nekoga kaznite, vi očekujete da će njegov tretman tamo negde u zatvoru biti takav da se očekuje da to lice može da se rehabilituje, da može da se ponovo vrati u normalne životne okvire itd. U ovim najtežim slučajevima mi se slažemo da je to gotovo nemoguće očekivati. Slažemo se i da se najčešće u ovakvim situacijama dešavaju povrati krivičnih dela i svakako da sve neke buduće žrtve treba zaštititi od takvih, jer ko je jedanput pokazao takvu monstruoznost da je u stanju da siluje dete od tri godine i da ga ubije, od takvog je zaista teško očekivati da će ga bilo kakav zatvor vratiti u nekog normalnog čoveka. Ali njemu, da bi koliko-toliko bio prihvatljiv u zatvoru, da tamo ne bi nekome pretila opasnost od njega, treba ostaviti tu mogućnost.

Ponavljamo više puta. Ne mislimo da tako nekome nekada treba dozvoliti kad on posle 27 ili koliko godina zatraži da neko kaže – bravo, ti si se popravio, ideš na uslovni otpust. Najverovatnije se to u tako drastičnim slučajevima nikada neće ni desiti. Kako bi mogao neki sudija da dozvoli uslovni

otпуст npr. onome, pre neki dan, monstrumu, unuku koji je silovao i ubio sopstvenu nepokretnu babu da bio joj uzeo, ne znam, 2.000 dinara itd.?

To su zaista neke stvari koje normalan čovek teško može i da ponovi, ali mi moramo formalno zadovoljiti ono što smo mi kao pravници učili u školi. Prosto, to je nešto što treba biti tema zakona zbog toga što će se možda negde i pojaviti neki slučaj koji bi to zaslužio. Eto, samo kao mogućnost, a ne kao obaveza. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Neđo Jovanović, a zatim Mihajlo Jokić.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Uvažena ministarko, uvaženi pomoćnici ministra pravde, poštovane kolege narodni poslanici, ono što sigurno najviše para uši ne samo nama poslanicima već i građanima Republike Srbije jeste kada nam se imputira da prilikom donošenja izmena i dopuna Krivičnog zakonika koristimo populizam, da smo populistički nastrojeni, a da nismo nastrojeni u onom pravcu u kome to praktična primena zakona koji donosimo treba da realizuje, odnosno postigne najbolji mogući efekat. Ovde populizma nema.

Ono što je najvažnije istaći jeste da je činjenica da Republika Srbija i pravni sistem Republike Srbije ni u kom slučaju nije takav da bi se mogao smatrati represivnim kada je u pitanju krivična sankcija. Mi pravnici, a i građani treba da znaju, da krivična sankcija ima dva dejstva – i preventivno, u smislu individualne prevencije, i generalno, u smislu opšte prevencije. Represija mora da postoji. To je neka vrsta odgovora države prema učiniocu krivičnog dela.

Kakav odgovor država treba da ima prema učiniocu najmonstruoznijeg krivičnog dela? Kakav odgovor država treba da ima prema onome ko se bezobzirno, bestijalno i na krajnje svirep način izživljavao nad životom i telom nemoćne osobe, deteta vrlo male dobi, vrlo malog uzrasnog perioda, žrtve koja trpi ogromne muke, nesagledivo velike muke?

Ovde nije u pitanju populizam, jer ako se posmatra etički – da li je etičnost, da li je moral da oni koji su oštećeni, a to su roditelji ubijene dece, to su oni koji su najbliži srodnici ubijenih, nemoćnih lica trpe i dan-danas bolove i patnje zbog svireposti izvršenog krivičnog dela? Zbog čega se ne postavimo u poziciju onih koji su upravo sada, dok nas gledaju i slušaju, posmatrači onoga što čeka državu, što čeka društvo, a to je kakva će svrha krivične sankcije da se postigne?

Da li će se postići svrha krivične sankcije ukoliko omogućimo monstrumu, moram reći pod znacima navoda jer ne želim ni u kom slučaju da u mom vokabularu, kao narodnog poslanika, provejava bilo šta uvredljivo, ali takva reč jeste primerena, da li onda takav čovek može da bude prihvaćen od društva, može da bude prihvaćen od društvene zajednice, da li može uživati poverenje građana kada se ostvari onaj jedan jedini promil mogućnosti ostvarenja uslovnog otpusta da bude prihvaćen i bude vraćen u društvenu zajednicu? Ja sam kao građanin, a ne kao pravnik, uveren da ne može. Ne može iz dva jednostavna razloga.

Prvi, što nije pokazao ni gram pokajanja, što znači da ne poseduje lični etički kodeks. Podsetiću vas da ubica male Tijane Jurić, prilikom izricanja

presude i tokom trajanja krivičnog postupka i tokom dokaznog postupka, nije ispoljio nikakvu empatiju, nikakvu emociju, pružio izvinjenje roditeljima, na bilo koji način se odredio pokajnički za ono što je uradio. O čemu onda mi treba da pričamo i šta onda struka zagovara kada je u pitanju nemogućnost izricanja uslovnog otpusta?

S druge strane, mi imamo komparativno ili uporedno zakonodavstvo drugih država, drugih zemalja. Zašto ne posmatramo i sa te strane anglosaksonsko ili bilo koje drugo pravo? U Americi imate apsolutnu nemogućnost uslovnog otpusta, a da ne govorim da više od deset zemalja Amerike ima smrtnu kaznu kao propisanu krivičnu sankciju upravo za ovakvu vrstu krivičnih dela i više stotina godina izrečenih krivičnih sankcija kao kazni zatvora. Amerika je uzorna demokratska država. Mi smo ovde, a i ministarka, uvažena ministarka je u više navrata ukazivala da zemlje EU takođe imaju u svom zakonodavstvu nemogućnost uslovnog otpusta. Hajde da uzmemo primer samo Holandije. To je članica EU. Velika Britanija je, bez obzira na Bregzit, bila jedna od vodećih članica EU.

Zbog čega bi Srbija bila pod hipotekom nečega što drugi nisu? Zbog čega bi Srbija imala teret koji 160.000 potpisa ne želi da vidi, 160.000 potpisa onih koji traže od nas da izmenimo Krivični zakonik? Zar treba da stavimo putaču ili da eliminišemo tih 160.00 potpisa koji bi, kada bi se jedna anketa sproveda na adekvatan način, bili multiplicirani broj a ne 160.000. Uveravam vas da bi taj broj bio neuporedivo veći.

Kada bi se sada anketirali građani, uzorkovalo javno mnjenje da se vrati smrtna kazna, da li vi, uvažene kolege i građani Srbije, smatrate da bi to bilo nedopustivo? Naprotiv, mislim da ne, ali upravo zbog toga što smo potpisali međunarodne ugovore i akta koja su na snazi, zbog toga što naš ustav ne predviđa smrtnu kaznu, mi imamo moralnu obavezu i pravničku obavezu, obavezu kao narodni poslanici da kao najtežu kaznu ili krivičnu sankciju uvedemo doživotni zatvor, a za najteža krivična dela, kojih nažalost u Srbiji nije malo, i gde nažalost nisu žrtve retke, a rekao sam ko su žrtve, što naročito pogađa, onda se uslovni otpust pojavljuje kao neupitna činjenica da li treba da postoji li ne. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Anglosaksonsko pravo koje je ovde kolega pominjao je upravo ono što se od 2000. godine nameće u Srbiji, što nam je, složićete se, upropastilo pravosudni sistem. I danas imamo posledice toga, od tužilačkih istraga itd., od tribunalizacije našeg pravosuđa, specijalnih sudova i šta sve ne.

Dakle, da mi imamo kodifikovan Krivični zakon, onda ne bi bilo potrebe da mi svaki čas imamo ovakve izmene. Broj od 158.000 potpisa jeste nešto što zaista treba poštovati, ali zašto smo mi došli u situaciju da neko treba da sakupi 158.000 potpisa da bi ovo došlo na dnevni red? Zašto se nije reagovalo u Vladi odmah kada se to krivično delo desilo, kad ga već nije bilo u postojećem zakonu?

Zato mi govorimo da ovo jeste populistički nastup, a zaista, toliko patetike je bilo juče u raspravama da nije ličilo ni na skupštinsku raspravu ni na zakonik.

Nismo mi bez empatije. Naprotiv, mi samo hoćemo da vam skrenemo pažnju. Evo, kaže kolega, 158.000 potpisa. U redu. Nije ista tema, ali u AP Vojvodini srpski radikali sakupe 30.000 potpisa da se registruje humanitarni Srpsko-ruski centar u Novom Sadu. Pa što ste zanemarili 30.000 potpisa?

Evo, mi smo danas krenuli u akciju prikupljanja potpisa za stavljanje van snage zakona koji reguliše izvršenje, odnosno protiv javnih izvršitelja. Pa kad vam donesemo 159.000 potpisa, hoćete li to staviti na dnevni red? O tome govorimo. Nemojte na taj način pristupati. Pričajmo kao pravnici.

Treba da se najstrože kazni onaj ko učini krivično delo silovanja, ubistva nad maloletnim detetom, nad starom, bolesnom, nemoćnom osobom. Dakle, sve ono što jeste sadržano u ovom članu. I mi nemamo ništa protiv toga. Ali samo govorimo da, da je bio drugačiji red poteza, ne bi sad trebalo da čekamo da li će neko da pokrene neku inicijativu, pa da li će onda ona inicijativa mladih za ljudska prava, kako li se zove, i ovaj fond za humanitarno pravo Nataše Kandić itd. sada raspravljati da li se ovde neko nekom dodvorava ili ne dodvorava, pa da oni prete nekim evropskim komisijama itd. Neka oni to rade za račun onoga ko im daje pare, ali mi smo im na ovaj način dozvolili da se oni, na neki način, umešaju u rad Narodne skupštine, zato što smo red poteza malo pobrkali.

Nadam se da se ovo više neće desiti i zaista očekujem od gospođe Nele Kuburović jedan ozbiljan predlog zakona, pa da onda lepo, ljudski porazgovaramo, i pre odbora i na odborima, ali ovde onda da dođemo sa jednim stavom koji će zastupati pre svega ozbiljna pravnička mišljenja i da onda kažemo – bar 50 godina buduće skupštine neka rade šta god hoće, ali Krivičnim zakonikom neće morati da se bave. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima kolega Mihailo Jokić.

Izvolite.

MIHAILO JOKIĆ: Moje je mišljenje da ovaj amandman treba odbiti zbog toga što smatram da u zakonima o pravosuđu stvari moraju biti eksplicitne. Znači, mora biti što manje onoga – može a ne mora. U zakonima mora biti – može ili ne može. Znači, mi moramo reći šta je nedozvoljeno a šta je neoprostivo. A ono što je neoprostivo, to smo rekli kada smo govorili o doživotnoj kazni. Znači, tu nema uslovnog otpuštanja. Mada, u samom domenu doživotne kazne postoje uslovi kada je to moguće.

Ako pogledamo zemlje Saveta Evrope, od 49 zemalja Saveta Evrope ja mislim da je u 40 zemalja sličnih rešenja.

Još jednom kažem – podržavam da se ovaj amandman odbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Aleksandar Stevanović i Vladimir Đurić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Prvo koleginica Jelena Žarić Kovačević.

Izvolite.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom se upravo predlaže da se osuđeni na kaznu doživotnog zatvora može uslovno otpustiti posle 25 godina izdržane kazne umesto posle 27, jer je tako predviđeno Statutom Međunarodnog krivičnog suda. Kao što smo mogli da vidimo u obrazloženju Vlade koja je predložila da se ovaj amandman odbije, kaže se da po praksi Evropskog suda za ljudska prava ovakvo zakonodavno rešenje jeste moguće pod uslovom da postoje drugi odgovarajući mehanizmi za preispitivanje izrečene kazne, a u našem pravnom sistemu takvi mehanizmi upravo i postoje. Iz tog razloga ovaj amandman treba odbiti.

Amandmanom se dalje predlaže brisanje stava koji definiše za koja krivična dela sud ne može uslovno otpustiti osuđenog. Dakle, predlaže se da se upravo inicijative i rešenja Fondacije "Tijana Jurić" ne prihvate.

Ja moram da kažem da tako to rade poslanici koji sa jedne strane glume velike borce za mame i decu, a sa druge strane podnose amandmane kojima jasno stavljaju do znanja svim građanima Srbije šta u stvari misle o zaštiti dece, trudnica i mama.

Potpisnici ovog amandmana su sa Tatjanom Macurom u Stranci moderne Srbije, i ne samo što ih nema u Parlamentu, već oni podnose amandman na Predlog zakona koji uvodi strože kažnjavanje za teško ubistvo, silovanje, obljubu nad nemoćnim licem, obljubu nad detetom i obljubu zloupotrebom položaja, tražeći da se ovakvo rešenje briše.

Setimo se samo koliko su oni pričali o Tijaninom zakonu, koliko su puta prebacivali što taj zakon nije usvojen, a pritom, i tada su prilazili vrlo ozbiljnim i za mnoge ljude, nažalost, za mnoge porodice bolnim pitanjima isključivo da bi to koristili za napad na vlast, na Aleksandra Vučića, na Vladu Srbije.

Sada rade isto to, samo u obrnutom smeru. Sada napadaju rešenja koja su tada zastupali. Sada nisu za doživotni zatvor. Sada nisu za oštriju kaznenu politiku samo zato što su videli da je predsednik Srbije Aleksandar Vučić insistirao na strožem kažnjavanju, samo zato što su videli da je Vlada Republike Srbije prihvatila rešenja, odnosno predloge Igora Jurića i Fondacije "Tijana Jurić". Ako oni misle da je to bavljenje politikom, očigledno misle da je to način na koji se brinu o građanima, a ja mislim da oni greše.

Smatram da oni ipak moraju da dođu u Parlament da glasaju za ove predloge, jer jedino tako i na taj način mogu da pokažu da zaista žele da zaštite decu, trudnice, nemoćne ljude, a ne samo da bude važno da li će prikupiti jeftine političke poene i da bude važno da li je taj zakon predložila vlast ili opozicija. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Vladimir Orlić.

VLADIMIR ORLIĆ: Dame i gospodo, pozivam da se amandman ne prihvati. Čuli ste od ovlašćene predstavnice Srpske napredne stranke argumentaciju koja se tiče onih stručnih pitanja u ovom amandmanu, a čuli ste i dobro podsećanje, jako dobro podsećanje koje treba svi da imamo na temu ko su predlagači i čime se bave, šta oni nama kao parlamentarnoj većini konstantno zameraju, hteli bi na nos da nabijaju, a što predstavlja najbezočniji, najjadniji mogući primer katastrofalnog licemerja i to se vidi upravo na osnovu ovog amandmana, ove rasprave i ove teme.

Razmišljamo da li da mi danas ove stvari istaknemo javno. Znae šta? Apsolutno ne postoji važnija tema na kojoj bi mogla da se vidi razlika između onoga da radiš nešto zato što misliš da je ispravno, zato što smatraš da nekoga predstavljaš, zato što se zalažeš za određene vrednosti i sve drugo što su neki skloni ovde sebi da pripišu ili sve to radiš iz duboko sebičnih interesa, poriva koji nemaju nikakve veze ni sa čim plemenitim.

Ovaj amandman podneli su narodni poslanici Stevanović Aleksandar i Đurić Vladimir, predstavnici jedne poslaničke grupe. Da se prisetimo koje poslaničke grupe. Da se vratimo svi zajedno u drugu polovinu 2018. godine. U drugoj polovini 2018. godine Tatjana Macura, koja je takođe veliki zaštitnik dece, žena, trudnica i porodilja i koja nama, parlamentarnoj većini stalno prebacuje da ih mi ne volimo dovoljno, da mi ne brinemo dovoljno, da se ne staramo o njima, ne štitimo ih itd., znate već sve to napamet, ovde je u ovoj sali tražila da se raspravlja o ovim rešenjima o kojima mi raspravljamo na ovoj sednici. Ovim, nije reč o nečemu drugom što je bilo, pravimo neku paralelu.

Nije reč o tome da mi sad pokušavamo da nešto ovde prikažemo da neko ne razume nešto što može da razume. Ovo o čemu mi pričamo u slovo je ona tražila tada da se stavi na dnevni red, a nije htela da kaže. Nije htela da kaže da je postojao već tada jasan dogovor da se zajednički radi na tome da se pripreme izmene Krivičnog zakonika. To je javnost znala i to je rečeno od strane Ministarstva.

Radna grupa koju čine stručnjaci, dakle ne neko ko je rešio da sada pokaže koliko je nadaren za poeziju pa da ume nešto lepo da napiše ili sroči, ljudi koji se tim stvarima ozbiljno bave, bave se da pripreme izmene i dopune Krivičnog zakonika. Postojala je saglasnost da će u tome učestvovati i učestvovala je Fondacija „Tijana Jurić“, koja je i inicijalni predlog dostavila Narodnoj skupštini. Sve se to tada znalo, a to nije sprečavalo Tatjanu Macuru da ustane i kaže – neće zla SNS, neće zato što im je tako rekao zli Aleksandar Vučić, da stavi ovu inicijativu na dnevni red.

Potpisali su zajedno 17. avgusta 2018. godine, a onda je Tatjana Macura ovde obrazlagala taj predlog. Vladimir Đurić, evo ga sad potpisnik amandmana, Aleksandar Stevanović, evo ga potpisnik amandmana, Ljupka Mihajlovska, Nenad Božić i pomenuta Macura, koja je ustala ovde i rekla da je nedopustivo da se o ovome ne raspravlja. Da je nedopustivo. Evo nas, dame i gospodo, pa raspravljamo.

Šta je sad nedopustivo? Da li to što ih nema, a upirali su prst? Da li je sada to možda nedopustivo? Ili što nam amandmanima sole pamet i preko Tvitera, sa konferencija za medije, iz onog šatora, sole pamet, a njih nema? Je l' sad nedopustivo da se ne raspravlja?

Opravdajmo zašto smo ovde i zašto ovde sedimo, rekla je tada Tatjana Macura, jer ti isti građani, tih 160.000 koji su potpisali inicijativu, nas su birali. Opravdajmo zašto ovde sedimo. Gde sedite vi, Tatjana Macura, Stevanoviću, Đuriću i ostali? Nisu ništa bolji ni ovi Đilasovi, ni ovi Jeremićevi, ni ovi Tadićevi, ni oni iz matične filijale „žutog preduzeća“ jer su se svi ponašali u dlaku isto.

Oni su bili veliki zagovornici ove inicijative. Oni su bili potpisnici. Nije se znalo ko je veći potpisnik. Trkali su se međusobno ovi iz DS-a i ovi iz Dveri.

Gde su danas? Da li opravdavaju, kako sami kažu, svoje prisustvo u sali? Koje prisustvo? Koje prisustvo? Je li nedopustivo da se ne raspravlja? Što ne raspravljaju? Gde su i šta su? Tako su govorili tada, a danas ih nema. Šta kažu danas o ovom predlogu, evo vam, ti isti?

Dakle, ništa sad tu nema naširoko i u aluzijama, pa možda jeste, možda nije. U glavu i u bradu isti ljudi. Šta kaže Tatjana Macura danas, a ovo je zastupala, a nama je na nos nabijala? Kaže danas – pravno, nepristrasno i civilizacijski ovaj predlog možemo smatrati korakom unazad. Ovaj predlog, ova inicijativa Fondacije „Jurić“ je civilizacijski korak unazad.

Šta je bilo pre manje od godinu dana? Nešto što mora da se podrži, da se raspravi, nešto što su svi potpisivali levom i desnom rukom. Šta je onda ovo? Šta je onda ovo ako ne dokaz nad dokazima da se tamo među njima sadržajem ne bavi niko, da tamo među njima za vrednosti ne zna niko? Da tamo među njima ništa ni sveto ni važno nije, nego samo jedna stvar ih zanima pod milim bogom – obračun sa Aleksandrom Vučićem i SNS-om. Kad su mislili da je ovo tema za obračun tako što će je podržavati, radili su to. Danas misle i tvrde sve potpuno suprotno od toga jer misle da je tako najbolje da se opet obračunavaju sa nama.

Slušao sam jednu raspravu između gospodina Jurića, koji je formirao ovaj inicijalni predlog, i jednog čoveka koji sam sebe smatra najvećim pravnim stručnjakom pod nebeskim svodom. On je najpametniji i najstručniji od svih. Takav se još rodio nije i verovatno neće nikada. Pita voditelj tog velikog stručnjaka – dobro, a šta je sad problem sa ovim zakonom? Šta je problem sa ovim predlogom? Počinje veliki stručnjak svoj odgovor. Rečenica prva, prvi deo rečenice, kaže – problem je proceduralne prirode, zato što... Voditelj sad već diže ruku – čekajte, kakve proceduralne prirode? Ovaj kao – ne, ne. Da vam kažem, ne može Aleksandar Vučić da podrži... I onda stanete i onda ne slušate ništa dalje, jer znate da su dalje sve same gluposti, sve same besmislice koje treba na neki način tu konstrukciju da podrže, a suština je ovo što je čovek rekao odmah na samom početku prve rečenice svoje. Problem njihov, najveći problem je što je Aleksandar Vučić rekao da ovo treba da uradimo, pripremimo, da to mi svi podržavamo i čim je Aleksandar Vučić za nešto, oni moraju da budu protiv toga, pa makar to značilo i protiv sebe, svojih reči, svojih potpisa i svojih govorancija ovde.

Vladimir Gajić, veliki genije, takođe stručnjak za sve, pravnik nad pravicima, znate šta kaže? To je, inače, Jeremićev visoki funkcioner. Posprdno kaže – ovaj zakon treba zvati Tijanin i Aleksandrov zakon. E ovo je odnos prema ovom pitanju. Ovo je odnos prema svim onim najstrašnijim, zverskim stvarima koje mi pokušavamo da sprečimo. Nikakve tu ni vrednosti ni morala nema. Nikakvog tu stava nema. Aleksandrov zakon, tako ga oni vide i to oni o njemu misle.

Evo vam još jedan stručnjak nad stručnjacima, Bojan Pajtić. Bojan Pajtić kaže – ne donose oni Tijanin zakon, već štite elitu, krijući se iza lažne brige o deci. Eto, to mi radimo, da znate. Ne donosimo mi Tijanin zakon. Nema pojma Igor Jurić koji kaže da su ovo oni predlozi na kojima je on insistirao sve vreme. Ne zna on. Ko je on, osim što je tamo samo neki inicijator cele priče? Zna Bojan

Pajtić. Kao što se ovde pojavio pre neki dan, takođe genije, Boško Obradović da kaže – nije to taj zakon.

On zna. Fondacija „Jurić“ nema pojma. Ajde što mi ne znamo. Fondacija „Jurić“ nema pojma. Znaju ti geniji, Obradović i Pajtić koji još kaže – ovo smo napravili da bi, ako bude žrtva neko iz SNS elite, znači ako nekog od nas neko sutra ubije, da bi dobio doživotnu kaznu. Zloupotrebili smo, kaže, Tijanin zakon da bismo obezbedili život i bezbednost naprednjaka. Opet Pajtić Bojan – da naš život vredi više od drugih. Šljam. Kaže on – mi smo šljam što mi hoćemo ovo da usvojimo. Kaže on – svi vi koji se izjasnite da ovo podržavate, vi, u stvari, nama nešto tu pomažete da mi sebe štitimo i svi smo mi koji ovo podržavamo, ove izmene i dopune Krivičnog zakonika, šljam. Još kaže da on nema iste emocije spram dece i, na primer, Marijana Rističevića i tako se divno zabavlja, sve onako naučno potkovano, čovek koji je ne tako davno uzeo da se pohvali javno da je redovni profesor.

To vam je odnos i prema temi i prema Fondaciji i prema ovim stvarima o kojima se mi trudimo... Žao mi je što nekome to ponekad zazvuči da je isuviše emotivno, ali ako je i tako, neka je. Ne stidimo se toga. Treba da se stide ovi poput Zapada, Todorovića, tu je neki Daško Milinović koji kaže, ovo je valjda trebalo da bude duhovito – ja sam za ubijanje dece, pa sam zato protiv ovog zakona. Šta to znači, to zna samo on. Demokratska stranka – od Tijaninog, stigli smo do Erdoganovog zakona. Tamara Tripić, funkcioner Demokratske stranke, kaže – ovo o čemu mi raspravljamo, ovo nije Tijanin zakon, ovo je Erdoganov zakon. Ko se sve od njih upisao da potpisom podrži inicijativu, to oni znaju mnogo bolje nego mi, jer su se tukli međusobno da pokažu ko je među njima bio brži da potpiše inicijativu. Pa juče Aleksandra Jerkov kaže – ne, u stvari, mi smo podeljeni. Zna, pola poslaničke grupe smatra da treba, pola smatra da ne treba da glasamo za ovo. Ja, na primer, smatram da ne treba, kaže ona. Ali, to nije problem da ipak kažu – ovo je Erdoganov zakon jer je zloupotrebljena porodica, zakonodavno pravo i tako dalje.

Oni ovo uopšte ne podržavaju. Oni su to potpisali slučajno. Nisu ni čitali. Tada kada su potpisali, to je sve bilo u skladu sa najvišim evropskim standardima. Tada kada su potpisali, nisu amandmanom poput ovoga o kome raspravljamo sada izražavali zabrinutost da li se sad tu neka evropska norma, neki evropski standard krši ili ne. Ne, tada im je bilo sve jasno. Tada je ovo bio dobar predlog.

Danas, kako sami kažu, zato što naša parlamentarna većina kaže da podržavamo, oni ne podržavaju. Ovo je erdoganizacija i zloupotreba dece. Ovo je... Ma čuli ste već. Neću te besmislice da ponavljam više.

Evo vam i Marinike Tepić. To je sada vedeta Đilas Dragana. Evo zašto je, kaže, ovo farsa. Dakle, usvajanje ovog krivičnog zakonika, ovih izmena i dopuna je farsa, samo da znate. Time se mi bavimo, zato što mi hoćemo da proguramo doživotni zatvor koji nema veze sa predlogom Fondacije „Jurić“ i još kaže da mi provlačimo porodicu Jurić kroz tabloidno blato. Sada ja ne znam gde je ona ovo videla, koga je ona ikada čula od nas da je jednu reč ružno rekao. Ja sam siguran, nije nikada, ali, eto, to su ti mizerni pokušaji pravdanja sopstvenog odsustva i sopstvene odluke da moraju pošto-poto, naprosto, da kažu da nešto tu ne valja, a nema veze što su potpisali sami.

Konstantinović Nenad, veliki stručnjak pravde, kaže – ovaj zakon je opasan. Dakle, štititi decu, činiti da se na sve moguće načine predupredi da im se desi nešto najgore na svetu je opasno. A zašto je opasno? Još jednom, zato što to predlažemo mi.

Janko Veselinović, takođe veliki stručnjak, takođe kaže da ovo nije Tijanin zakon. I on, baš kao i Pajtić i Boško Obradović, zna bolje nego Igor Jurić. Janko Veselinović, samo zapamtite, zna to bolje. On je za to stručniji.

Vladimir Gajić, evo ga opet. Šta kaže? Ove izmene su retrogradne. Dakle, ovo što mi sada radimo, to je valjda vraćanje u srednji vek.

Boško Obradović, ako nije mali milion puta u ovoj sali izgovorio reči porodična politika i porodične vrednosti, ako nije dva miliona puta izgovorio – ja sam veliki protivnik EU, ja se borim protiv EU itd., ja ću da je srušim, da li znate šta danas kaže? Ne podržava ono što je sam potpisao zato što ovaj predlog koji je on potpisao, dok je to bila inicijativa, jeste protiv evropske prakse i protiv evropskih vrednosti.

Kad sve ovo pogledate, šta čovek da misli? Šta čovek još dodatno da kaže? Završavam ovo svoje izlaganje, dame i gospodo. Iz ovih razloga koje sam izneo, apsolutno smatram da ne treba da podržimo ovaj amandman.

Predlagači u salu ušli nisu. Prošlo je više od 10 minuta. Sada će biti još jedan amandman istog sadržaja, isti predlagač, odnosno ona poslanička grupa Tadićeva, Jeremićeva i oni imaju sasvim dovoljno vremena da dođu ovde i kažu šta oni o ovome misle, da obrazlože svoje ponašanje i svoje stavove, a ja bih im još samo rekao – kako su se poneli prema ovoj temi, prema ovoj sednici ili danu za glasanje, ako im je tako lakše, nek računaju, poneli su se i pokazali su se što se tiče bavljenja politikom u Republici Srbiji na vijek i vijekova.

Ako ne nađu za shodno da se pojave u sali da glasaju za ovo za šta su govorili da ga podržavaju iz dna duše, ako nastave da govore najgore moguće stvari o ovom predlogu, nek smatraju da to svoje ružno lice i taj svoj crni obraz ostaće im dovek, a šta će i kako će, na njima je. Što se tiče SNS-a, mi ovaj predlog zakona podržavamo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 6. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milan Ljubić.

MILAN LJUBIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani predsedavajući, uvažena ministarko, poštovani narodni poslanici, predlažem Narodnoj skupštini i narodnim poslanicima da u danu za glasanje ne prihvate ovaj amandman jer se amandmanom zadržava uslovni otpust za najteža krivična dela, što je za predviđena krivična dela neprihvatljivo zato što su se u Srbiji u proteklom periodu dogodila mnogobrojna ubistva dece.

Ubistva dece su izvršena na najsvirepiji i najmonstruozniji način, tako što su žrtve najčešće silovane, teško povređivane, od čijih posledica bi preminule. Ovo su ubistva koje zdrav um teško može da prihvati. Možemo li da zamislimo ono sa čime se suočavaju porodice žrtava, kroz kakvu bol, patnju i očaj prolaze?

U Srbiji postoji veliki porast takvih krivičnih dela sa elementom nasilja nad decom. Hronologija izvršenih ubistava pokazuje da su izvršioci najčešće povratnici.

U dosadašnjoj sudskoj praksi izricane su kazne zatvora do 40 godina, ali postavlja se pitanje da li su one postigle svrhu kažnjavanja, odnosno da li su sprečile počinioca da ubuduće ne čini takva krivična dela ili da utiču na druge da oni ne čine takva ubistva dece. Nisu, jer te iste ubice bi, čim se nađu na slobodi, opet ponavljale teške zločine.

Sve veći broj ovakvih krivičnih dela je pokazao da ovakva kazna nije dala željene rezultate. Mala Katarina, Tijana, Anđelina, Dragana, Ivana, Luka, Marko samo su neka od imena dece kojih više nema, dece koja su stradala od onih koji na suđenjima ne pokazuju baš nikakvo kajanje za počinjeno delo, već naprotiv, hladnokrvnost. Zato se javila potreba za izmenom Krivičnog zakonika.

Dosadašnje naše zakonodavstvo nije poznavalo kaznu doživotnog zatvora, koju su skoro sve evropske zemlje imale. Ovim izmenama i dopunama Krivičnog zakonika uvodi se kazna doživotnog zatvora za počinioca najtežih krivičnih dela – ubice dece, maloletnih lica, trudnica, kada je reč o silovanju dece, silovanju gde je posledica smrt. Uslovni otpust se može tražiti za sve koji su osuđeni na kaznu doživotnog zatvora a nisu počinili teško ubistvo.

Dosada je u našem zakonodavstvu postojala mogućnost uslovnog otpusta nakon dve trećine odslužene kazne i dozvole suda. Ovim izmenama zakona neće više postojati uslovni otpust za počinioca teških krivičnih dela, za one koji počine teško ubistvo.

Takođe, sudovi više neće moći da skrate kaznu za teško ubistvo, silovanje sa smrtnim ishodom, obljubu deteta sa smrtnim ishodom, obljubu nad nemoćnim licima sa smrtnim ishodom.

Kaznu doživotnog zatvora će izbeći maloletna lica, kao i oni koji su u vreme ubistva imali manje od 21 godine.

Još jedna izmena jeste da je minimalna kazna 10 godina samo ukoliko postoje olakšavajuće okolnosti ili ako sud to proceni. Ukoliko je delo kvalifikovano kao teško ubistvo, olakšavajuća kazna se ne može doneti.

Kazna doživotnog zatvora je samo jedan deo seta izmena. Ostale izmene zakona se odnose na pooštavanje kazni za nasilnike, procesuiranje narko-dilera, trgovinu narkoticima.

Nažalost, ubica Tijane Jurić neće biti kažnjen doživotnim zatvorom jer zakon ne deluje retroaktivno, ali će zato ubice dece, uže porodice, trudnica ubuduće biti kažnjavane najstrožom kaznom.

Mislim da ne smemo da zaboravimo na svu decu koja su stradala od ruku svirepih ubica, te da smo kao društvo dužni da preduzmemo sve što je u našoj moći da se takvi zločini nikad više ne ponove, da mislimo na budućnost i veću sigurnost dece.

Bezbednost naše dece je najbitnije pitanje. Briga o deci treba da bude najprioritetnija stvar i odgovornost svih nas.

Cilj svih ovih izmena zakona je onemogućiti izvršenje i ponavljanje ovih krivičnih dela. Suštinski, ljudi koji su opasni po druge maloletnike i decu će se odstraniti iz društva i držati bolje pod kontrolom. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Milimir Vujadinović. Izvolite.

MILIMIR VUJADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Pored onoga što je Vladino formalno obrazloženje o ovom amandmanu, postavljam pitanje da li je uopšte i moralno danas da pričamo o nečemu ovakvom.

Inače, podnosioci, pravi podnosioci i suštinski podnosioci amandmana su Đilas, Jeremić, Tadić, a ovi koji su formalni podnosioci amandmana su poslanici koji su, nažalost, u danu kada su ti tajkuni kupili njihove matične partije, postali samo usputno vlasništvo tih istih tajkuna.

Čak i kada bismo sve ovo zanemarili i pokušali na neki način da stavimo sa strane, postavlja se pitanje da li je uopšte moralno da raspravljamo o nečemu na ovaj način kada ni sam podnosilac danas ne želi bilo šta da kaže o amandmanu koji je podneo.

Jasno nam je, danas će dan provesti u beogradskim kafićima, beogradskim restoranima. Pritom, svakako nisu izbegli mogućnost da uzmu ni zaradu, ni putne troškove, ni sve ono što im sleduje po tom osnovu u ovom uvaženom domu, ali moram reći da je ovo, oprostite na izrazu, ali zaista ono što je danas na delu je sprdnja sa građanima Srbije, sprdnja sa ovim uvažanim domom, a što je najgore, priznaćete, i sprdnja sa porodicama koje su izgubile svoje najbliže, pre svega decu.

Sprdnja je ovo i sa 160.000 potpisnika inicijative koja je danas pred nama i veoma je važno zbog tih ljudi da vide ko su to ljudi i koji je to deo poslanika koji njih predstavlja u ovom uvaženom domu. S druge strane, razmotrićemo i ovaj i svaki naredni amandman koji dolazi od bilo koga, čak i od nekih, u najmanju ruku, licemernih podnosilaca poput gospođe Jerkov, gospođe Čomić, Marinike Tepić itd., jer to je odraz naše odgovornosti i prema ovom uvaženom domu i prema građanima Srbije u smislu prevencije da se takve stvari ne bi ponovo dogodile, tj. da se monstrumi koji su takva nedela učinili ne bi našli ponovo na slobodi, ali i naš pokušaj da koliko-toliko i koliko je to moguće umanjimo bol onih koji su izgubili svoju decu u tim, da kažem, velikim tragedijama koje su ih zadesile. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Aleksandar Marković. Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Nema predlagača ovog amandmana danas u sali. Ne znam gde su – da li su u parku, hrane golubove kao ostalih dana ili se možda bave tim ujedinjavanjem, kako oni kažu, tog unapred propalog projekta te demokratske stranke ujedinjene, ili kako je već zovu, o čemu pričaju ovih dana, ali to nije ni važno.

Ovaj amandman je takođe paradigma situacije u kojoj smo se našli, a o čemu je malopre govorio gospodin Orlić i on na najbolji mogući način pokazuje, zapravo, pravo lice predlagača ovog amandmana ali i ostalih članova tog tzv. saveza za Srbiju i tog dela opozicije, da se neki ne naljute.

Imamo nekoliko problema kada je reč o ovom amandmanu, ali ja bih onda redom da krenem da iznosim. Dakle, prvo, problematično je i obrazloženje samog amandmana. Drugo što je problematično jeste kako glasi taj amandman. On glasi – u članu 6. stav 4. briše se. Ja nemam šta drugo da uradim nego da

pročitam obrazloženje Vlade Srbije koje nam je dostavila u formi mišljenja, a to je da se amandman ne prihvata iz razloga što je stavom 4. člana 6. Predloga zakona prihvaćena inicijativa Fondacije „Tijana Jurić“, koja je podneta sa ciljem oštrijeg kažnjavanja učinilaca najtežih krivičnih dela protiv života i tela i krivičnih dela protiv polne slobode u slučajevima kada je usled izvršenja dela nastupila smrt deteta, maloletnog lica, bremenite žene i nemoćnog lica.

Ovo je jako važan deo. Pored toga, po praksi Evropskog suda za ljudska prava ovakvo zakonodavno rešenje je moguće pod uslovom da postoje drugi odgovarajući mehanizmi za preispitivanje izrečene kazne, a u pravnom sistemu Republike Srbije takvi mehanizmi postoje. Na primer, institut pomilovanja, gde je ponašanje osuđenog tokom izdržavanja kazne, o čemu se obavezno izjašnjava ustanova u kojoj osuđeni izdržava izrečenu kaznu, upravo jedna od najznačajnijih okolnosti za donošenje odluke da li osuđenog treba ranije otpustiti sa izvršenja kazne.

Šta je ovde takođe problem? Jedan genijalac od tih pet potpisnika, odnosno predlagača ovog amandmana, u pitanju je Nenad Konstantinović, on im je verovatno najpametniji u toj njihovoj grupi, pre neki dan je, dok je kampovao tamo u parku ispred Predsedništva Srbije, dok je hranio golubove, održao i konferenciju za štampu. Na toj konferenciji za štampu on je rekao da je ovo vrlo opasan zakon: „Uvođenje doživotne kazne zatvora bez mogućnosti za uslovni otpust, to maltene nema ni u jednoj zemlji EU“. To kaže Konstantinović. „Nema među zemljama Evrope koje su članice Saveta Evrope“, i to je rekao. Pazite sada šta kaže: „I mi ćemo zbog toga morati da menjamo taj zakon jednog dana“. Verovatno kada dođe na vlast, znači nikada. „Taj zakon predstavlja kršenje ljudskih prava“.

Dakle, osim svih ranije navedenih problema, mi ovde imamo još jedan problem, a to je – ovo nije istina. Ovo ne odgovara istini. Kao što smo mogli da čujemo i od ministra gospođe Kuburović, dakle, ovakva praksa postoji u mnogim zemljama. Ona je navela i Maltu, Litvaniju, Belgiju, Holandiju kao zemlje koje imaju ovakvu praksu.

Najveći problem sa ovim amandmanom ali i ponašanjem tog dela opozicije je zapravo licemerje. Nismo mogli da živimo od njihovih optužbi kako ne želimo da usvojimo Tijanin zakon, kako nas to ne zanima, kako nismo moralni, kako nismo humani, kako štitimo ubice i ko zna još kakve gluposti su godinama iznosili kada je reč o vladajućoj većini.

Danas, kada upravo to radimo, danas su spremni da pljunu sve ono što su govorili i za šta su se zalagali i da ne dođu niti da brane svoje amandmane, da nam daju možda neku argumentaciju zašto bi trebalo da usvojimo ovakav amandman. Na taj način šalju poruku – njihova politika se svodi jedino, isključivo i samo na to – za šta se zalaže Aleksandar Vučić, mi ćemo da budemo protiv toga, bez ikakvog obrazloženja, bez ikakvog argumenta i bez imalo obzira da li je to dobro za građane Srbije ili nije. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar, gospođa Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Ovaj amandman je još jedan primer licemernog ponašanja onih koji su do januara ove godine i te kako podržavali Fondaciju „Tijana Jurić“ i predlog

koji je Fondacija „Tijane Jurić“ uputila Narodnoj skupštini, koju je podržalo blizu 160.000 građana, a naprasno nakon što je predsednik Republike Aleksandar Vučić izjavio da će Vlada Republike Srbije u potpunosti prihvatiti inicijativu, promenili su mišljenje.

Postavlja se pitanje da li su u momentu kada su podržavali i potpisivali peticiju znali šta potpisuju, jer upravo možda jedna od tačaka sukoba među članovima radne grupe koja je bila formirana i u decembru ove godine, bilo je pitanje da li u potpunosti treba prihvatiti inicijativu i nemogućnost uslovnog otpusta za ubice i silovatelje dece.

Da su malo bolje pogledali ono što podržavaju, znali bi da je upravo i Fondacija „Tijane Jurić“ i te kako insistirala na tome da uslovnog otpusta nema za četiri krivična dela koja smo i ovde predvideli.

Ono što želim da istaknem jeste da se i Ministarstvo pravde prilikom izrade dopuna Krivičnog zakonika rukovalo praksom zemalja članica Saveta Evrope, da smo utvrdili da uslovnog otpusta u pojedinim zemljama nema za sva krivična dela za koje je predviđen doživotni zatvor. Primer toga je Holandija u kojoj apsolutno za svako krivično delo za koje je propisana mogućnost izricanja doživotnog zatvora, doživotni zatvor znači doživotni zatvor, izuzev ukoliko budu pomilovani od strane kraljevske porodice. Znači, taj institut uslovnog otpusta apsolutno ne postoji.

U Krivičnom zakoniku koji je pred vama ovde i o kome raspravljamo, uslovni otpust je pravilo. On postoji za 14 krivičnih dela za koje je propisana kazna doživotnog zatvora. Ne postoji samo za ona krivična dela koja se odnose na ubistvo dece, ubistvo trudnica, na silovanja maloletne dece koja su završila smrtnim ishodom, kao i za obljubu nad nemoćnim licima koja su završila smrtnim ishodom.

Vrlo je licemerno od onih koji se sada bore protiv ovakve odredbe. Podsetiću vas da je 2013. godine kada je usvojen Marijin zakon, kada su glasali članovi opozicije, upravo oni koji su danas protiv ovakvih odredbi, glasali da nema uslovnog otpusta za 10 krivičnih dela i tu je upravo i krivično delo koje se odnosi na silovanje maloletnika i obljubu nad nemoćnim licima. Postoje druga krivična dela koja su blažeg karaktera u odnosu na ona krivična dela za koja mi danas predlažemo da nema mogućnosti uslovnog otpusta, a to su najteža krivična dela.

Neću čitati citate iz presuda da biste videli o kakvim monstrumima se radi. Ja neću biti toliko fina pa reći da ne mogu to da izgovorim jer imala sam prilike da izvršim uvid u neke od tih predmeta i Fondacija „Jurić“ je prilikom podnošenja predloga to i dostavila Ministarstvu pravde, ali reći ću vam da je reč o licima koja su uglavnom povratnici, koja su već bila osuđivana više puta za krivična dela silovanja, koja su bila osuđivana za krivična dela ubistva, da je reč o razbojnicima, da je reč o licima koja su silovala trogodišnje devojčice, koja su silovala devojčice od 10 godina. Upravo je jedna od takvih bila i Marija Jovanović nad kojom su se seksualno izživljavali. Nakon toga su ih na najbrutalniji način ubijali davljenjem. Podsetiću vas da je bilo i trovanja sonom kiselinom, da su te leševe na kraju odvodili na deponije i da su neki, nažalost, vrlo teško identifikovani bili zato što su bili u stanju raspada.

Tako da, upravo to je razlog zašto propisujemo uslovnu osudu za ovakve monstrume, odnosno nemogućnost uslovnog otpusta za ovakve monstrume i, svakako, Republika Srbija ne odstupa ovakvim načinom propisivanja od standarda zemalja Saveta Evrope.

Postoje one države gde nemogućnost uslovnog otpusta propisuju i za politička krivična dela. Verujem da ćete se složiti sa mnom da ubistvo deteta, da ubistvo trudnice svakako nije političko krivično delo i da su ovo dela koja izazivaju i najveću osudu javnosti, a javnost je to dokazala i potpisivanjem peticije za uvođenje doživotnog zatvora, a podsetiću vas da je u tom trenutku bilo vrlo aktuelno i potpisivanje peticije za ponovno uvođenje smrtne kazne zatvora i veći broj građana je u tom momentu čak i podržao – doduše, vodila se kampanja putem interneta – ali je veći broj građana podržao inicijativu da se ponovo uvede smrtna kazna za ovakva krivična dela, nego što je podržao doživotni zatvor.

Verujem da ćemo se usvajanjem ovakvog predloga pre svega odužiti žrtvama i delovati preventivno na svakog onog ko pomisli da izvrši ovakvo krivično delo, a duboko verujem da svak onaj koji je spreman da učini ovako nešto što sam imala prilike da pročitam, neće biti ni u mogućnosti da se resocijalizuje, jer neće biti ni sposoban za to i svakako ne zaslužuje da se nađe među slobodnim građanima.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 7. amandman sa ispravkom podneo je narodni poslanik Petar Petrović.

Vlada i Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu prihvatili su amandman sa ispravkom. Odbor za ustavna pitanja i zakonodavstvo smatra da je amandman sa ispravkom u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije. Konstatujem da je ovaj amandman postao sastavni deo Predloga zakona.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Jovanović, izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Tražili smo brisanje ovog člana, gospodo ministar, zato što je prethodno rešenje bolje, a objasniću i zbog čega.

U krivičnom zakonodavstvu, dakle, veoma je važno da se sam zakon donese da bude takav da sud može po njemu da postupa, jer je individualizacija krivičnog dela i taj sistem relativnih krivičnih sankcija poznat još od davnina. Jednostavno, to je nešto što se ne može na ovakav način sada primeniti zamenom ocene suda na nešto na šta sud može da ukazuje, kako vi predlažete, kod ocenjivanja ublažavanja zatvorske kazne.

Sud može, uzimajući u obzir težinu krivičnog dela, društvenu opasnost od tog krivičnog dela, okolnosti pod kojima je učinjeno, psihološki profil učinioca, da li je to prvi put da neko čini krivično delo, da li je povratnik, o čemu ovaj član govori, da ukaže na to kakva je to ličnost i pod kojim okolnostima se nešto desilo, jer ovaj sam zakon je propisao minimum i maksimum zatvorske kazne za konkretna krivična dela.

Ali da sud ukazuje na to kod olakšavajućih okolnosti, jer postoje i one otežavajuće okolnosti u krivičnom zakonodavstvu, to ne možemo da prihvatimo kao merodavno, jer sud može samo na osnovu relevantnih, izvedenih dokaza iz svih okolnosti pod kojima je to delo učinjeno da vrši ocenu prilikom donošenja odluke da se nekome ublaži zatvorska kazna.

Ne možemo sad zbog toga što ulazimo u izmenu Krivičnog zakonika da uvodimo i neke termine koji nisu primereni situaciji, koje krivično zakonodavstvo, uostalom, nigde ni u svetu na takav način ne prepoznaje.

Lepo vam je ukazala i danas na početku rasprave kolegunica Radeta da ne možemo da vršimo nikakvu ni patetiku prilikom objašnjavanja toga, jer Krivični zakonik mora da bude tako kodifikovan i tako napravljen da sud bez ikakvih uticaja može da donese kaznu.

Zbog toga i tražimo, pošto je bio i te kako uticaja na sud i ta kazna nije doneta, već je Nata Mesarović rekla da je kazna, presuda njoj doneta da se obnovi proces za Milorada Ulemeka Legiju i Zvezdana Jovanovića, jer su u političkom montiranom procesu osuđeni na najstrože zatvorske kazne.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar gospođa Nela Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Verujem da je samo previd. Ovaj član 56. odnosi se na opšti institut ublažavanja kazne, ne odnosi se na povratnike. Izvršeno je preciziranje upravo imajući u vidu sudsku praksu.

Navešću vam jedan primer šta to sudovi uzimaju kao olakšavajuću okolnost prilikom cenjenja i odmeravanja kazne. Da li je neko doktor pravnih nauka, to mislim da nije okolnost koju treba da cenimo kao olakšavajuću. I kada je reč o teškim krivičnim delima, upravo ovaj primer koji sam vam sad navela je nešto što sudovi uzimaju i navode u svojim presudama kada ocenjuju i izriču kazne, tako da je ovo jedan od razloga zašto smo pristupili preciziranju opšteg instituta ublažavanja kazne zatvora, smatrajući da će na ovaj način biti smanjena mogućnost slobodnog sudijskog uverenja u ovom delu. Sudija treba da ceni prilikom odmeravanja kazne, ali kada je reč o olakšavajućim okolnostima ili otežavajućim okolnostima, mislim da treba da ih primeni onako kako one stvarno zaslužuju, a da činjenica da li je neko doktor pravnih nauka ili ne, ne treba da bude olakšavajuća okolnost prilikom izricanja kazne. Još jednom ukazujem, ne odnosi se na povratnike, nego je član koji se odnosi na institut ublažavanja kazne zatvora.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, kolegunica Nataša Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Niko nije ni pominjao, gospođu ministar, doktore nauka, čak naprotiv. Ako ste pažljivo slušali, ja sam rekla da je individualizacija svakog krivičnog dela, bez obzira na to da li je neko pekar, apotekar, doktor nauka, merodavna za sud.

Vi ste, sada vam je to ostalo u glavi verovatno još od studentskih dana ili prvog Krivičnog zakonika koji ste uzeli u ruke, rekli upravo ono što piše u sadašnjem zakonu, a koji vi tražite da se menja. Rekli ste – sud će da oceni, a mi upravo ovim amandmanom tražimo da se izbriše ova odredba kojom vi kažete da će sud da razmatra okolnosti koje ukazuju. Znači, nije dobra reč ukazivanje, već ocena.

Ocena se vrši, uopšte čak nisam ni pominjala da je ovo za povratnike, već sam rekla da li se radi o njima ili se radi o svima koji su osuđeni, odnosno kojima se sudi, dakle, nije relevantno da sud ukaže na nešto, već je relevantno da sud dokaže u krivičnom postupku i oceni da je potrebno da se neke eventualno zbog određenih, kako ovde predlog zakona i kaže, olakšavajućih okolnosti smanji zatvorska kazna.

PRESEDAVAJUĆI (Vladimir Marinković): Hvala.

Na član 10. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, svakako da je jedan od najvažnijih propisa, odnosno zakona za uspostavljanje celokupnog sistema kazni Krivični zakonik, koji ne treba da bude zakon koji se svake godine menja.

Izмене Krivičnog zakonika moraju biti sveobuhvatne i nikako ne smeju biti parcijalne. To treba, a i mora da bude, jedan jasan, precizan zakon, opšti i nepromenljiv.

U skladu sa tim mi smo podneli amandman na član 11. Predloga zakona, a koji se odnosi na višestruki povrat. Precizirali smo ovu zakonsku odredbu jer pravna sigurnost upravo zahteva preciziranje svake zakonske odredbe, pre svega zbog smanjene mogućnosti zloupotrebe kod izricanja kazne zatvora.

Kada je reč o krivičnim postupcima, veliki problem predstavlja nejednako postupanje sudova, pa se dešava da se izriču minimalne kazne za veoma teška krivična dela. U toku rasprave naveden je primer iz 2018. godine, gde je sud za krivično delo silovanja izrekao kaznu kućnog pritvora. To je nedopustivo i takvi slučajevi i njima slični ne smeju da se ponove. Zato je neophodno precizirati postupke prilikom odmeravanja kazni i neophodno je da imamo Krivični zakonik koji je precizan i jasan.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Nikolić.

Reč ima prof. dr Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, naravno da predlažem da se ovaj amandman odbije.

Međutim, kada smo već kod ovog zakonika, dozvolite da kažem, i kod ovog amandmana, nekoliko rečenica, a to je da se Izmenama i dopunama Krivičnog zakonika predlaže propisivanje kazne doživotnog zatvora za najteža krivična dela – za krivično delo protiv polne slobode u slučajevima kada je usled izvršenja dela nastupila smrt deteta, mlađeg lica, bremenite žene i nemoćnog lica. Naravno da ćemo svi podržati ovu izmenu, ili u najvećem broju, i dopunu ovog zakona.

Poštovana ministarko, koristim priliku da iznesem jedno razmišljanje, a to je da smatram da doživotni zatvor treba propisati i za najveća ili da kažemo najteža krivična dela protiv ustavnog uređenja i bezbednosti zemlje, jer su postojeće kazne znatno male, što se odražava i na ukupnu stabilnost naše zemlje, ako hoćemo baš, i u sadašnje vreme.

Svaka država ima neke posebne principe i temeljne vrednosti na kojima počiva njeno celokupno državno uređenje. Narušavanje tih vrednosti, kao što su odnos prema ugrožavanju teritorijalnog integriteta, napad na ustavno uređenje zemlje, pozivanje na nasilnu promenu ustavnog uređenja, kao što smo imali sada kod ovih šetača, pokušaj ubistva predstavnika najviših državnih organa, kao što smo imali pozive sada na ubistvo predsednika države i predsednicu Vlade, je li?, odavanje državne tajne, sve se to štetno po državu odražava i na neki način možemo reći da ugrožava ukupnu stabilnost naše zemlje.

Smatram da mi to treba u našem krivičnom zakoniku da decidirano izmenimo i da treba razmišljati o izmeni članova od 305. do 321, jer ovi članovi, po meni, nedovoljno govore o tome, a kazne koje su propisane, mislim da su stvarno nedovoljne. Čak i Kaznitelni zakonik knjaza Miloša iz 1863. godine za ova teška krivična dela propisao je tada smrtnu kaznu. Naravno, mi smrtne kazne nemamo, ali uvodimo doživotnu robiju.

U članu 83.tog zakonika iz 1863. godine kaže se, izvinite, moram citirati i povezati sa sadašnjom bezbednosnom situacijom: „Ko namerno potpomaže ulazak u Srbiju, napredovanje ili uspeh neprijatelja, kazniće se smrću“. Naravno, mi smrtne kazne danas nemamo, ali bismo mogli dati doživotnu robiju, jer ovo je jedno od najtežih krivičnih dela.

Da smo mi u našem krivičnim zakoniku, sadašnjem, važećem, za ovakvo krivično delo predvideli doživotnu robiju, ne bi nam se desilo da za vreme bombardovanja naše zemlje od strane NATO-a pojedinci, odnosno predsednici političkih partija ovih iz Saveza za Srbiju idu u nama neprijateljske zemlje i nagovaraju naše tada neprijatelje da jače i brže bombarduju našu zemlju i ubijaju našu decu, već bi ležali u doživotnom zatvoru. Ovo je suština zakonika za teža krivična dela.

Pored predsednika tada DS-a i advokat Srđa Popović, koji je pripadao ovima iz Saveza za Srbiju, potpisao je – verovali ili ne – dokument u kojem se tražilo bombardovanje Srbije zajedno sa Margaret Tačer još 1993. godine. Umesto da je za to odležao doživotnu robiju, on je i dalje nastavljao i nazvao Srbiju kao anus mundi. Da građani znaju, to znači šupak sveta, a srpski narod ono što se nalazi u anusu, ono što se nalazi u šupku. Vidite sa kakvima mi iz Saveza za Srbiju imamo posla.

Nadalje, u našem krivičnom zakoniku stoji: „Ko silom ili na neki drugi protivustavan način pokuša da otcepi neki deo teritorije Srbije ili deo teritorije pripoji drugoj državi, kazniće se zatvorom od 3 do 15 godina“. Mislim da je malo tri godine, jer i za ovo krivično delo, po meni, treba uzeti doživotnu robiju.

Da smo imali ovo u Krivičnom zakoniku, ne bi nam se desio Nenad Čanak koji je 5. marta 2017. godine izjavio: „Spreman sam da priznam republiku Kosovo“. Zamislite, sedi ovde sa nama u Parlamentu. Taj isti Nenad Čanak je 1990. godine predložio za predsednika Republike, zvanično njegova LSV, verovali ili ne, Austrijanca Oto fon Habzburga i tako ponizio srpsku državu i srpski narod. Njegov programski dokument LSV zvao se "Vojvodina republika".

Poštovani narodni poslanici, ovo su vrlo ozbiljne stvari, jer nam je nemački diplomata Gerd Arens u svojoj knjizi "Diplomatija na rubu" otkrio kako je Nenad Čanak 13. decembra 1991. godine poslao lordu Karingtonu i

Međunarodnoj konferenciji o bivšoj Jugoslaviji Memorandum o Vojvodini u kojem se kaže da su istorijski uslovi iz 1945. godine, kada je Vojvodina pridružena Srbiji, Jugoslaviji, prestali važiti, a budućnost Vojvodine jeste da postane konfederalna jedinica, a ako Srbija to neće, onda će biti nezavisna i samostalna država.

Vidite, da smo to stavili u naš krivični zakonik, taj čovek ne bi sedeo sa nama u klupama, nego bi sada bio u apsani i služio doživotnu robiju.

Nadalje, i Čedomir Jovanović je isto tako 12. decembra 2012. godine izjavio: „Vojvodina treba da ima pun suverenitet i treba je priznati kao nezavisnu zemlju“. Zamislite, Čedomir Jovanović je 29. februara 2015. godine izjavio: „Država Kosovo je nepovratna stvar koju nastavljaju da ignorišu samo neodgovorni političari“.

Vidite, dame i gospodo, on sedi ovde. Danas kada naše rukovodstvo, Vlada i predsednik Republike čine natčovečanske napore da zaštitimo Kosovo i Metohiju, da ga povratimo tamo gde mu je mesto, čovek sedi danas sa nama ovde u klupama. Umesto da služi doživotnu robiju, on je u našem parlamentu.

Vuk Jeremić, zvani Vuk Potomak, ovaj koji šeta, koji nas napada, 2008. godine je rekao „da je ulazak Kosova i Metohije u UN najbolje što Srbija može da se nada“. On treba da sedi u apsani, a ne da korača širom sveta kao član belosvetske kriminalne bande i pere pare ne samo naših građana, nego i građana Evrope.

Boško Obradović, taj „bezobrazović“ koji je pozivao da se izvrši državni udar – molim vas, zamislite – i da se uhapsi i pogube predsednica Vlade i predsednik države, da smo to stavili u Krivični zakonik... Šta radi naše tužilaštvo? Treba da sede u zatvoru, a ne u ovom visokom domu.

Sve u svemu, drago mi je da je za ovo krivično delo koje je danas na dnevnom redu uvedena doživotna robija. Ja, evo, lično se zalažem da mi vratimo doživotnu robiju za ova krivična dela prilikom razmatranja Krivičnog zakonika u budućnosti, jer da smo to radili 90-ih godina i 80-ih, gospodo, pokojni Rugova ne bi bio na slobodi kada je bio ili danas Tači i Haradinaj. Bili bi u apsani, a tzv. država Kosovo ne bi danas bila država.

Zato upozoravam na ove koji hoće da otepe Vojvodinu od Srbije, njih treba staviti pod udar Krivičnog zakonika, a ako ne izmenama ovim kojim ja predlažem, ako dođu, onda bar ova krivična dela koja sada stoje. Međutim, naše tužilaštvo ćuti iako su zaprećene kazne, doduše po meni, vrlo blage, od 3 do 15 godina.

Sve u svemu, zalažem se zapravo za ovu izmenu zakona i za vraćanje doživotne robije za teža krivična dela. Nadamo se da će ovaj visoki parlament u budućnosti uvesti doživotnu robiju i kada je u pitanju stabilnost naše otadžbine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Reč ima narodni poslanik Branimir Rančić.

Izvolite.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući, gospodine Arsiću.

Poštovani ministre gospodo Kuburović, poštovana gospodo narodni poslanici, naravno da ove amandmane koji su dosada predloženi treba odbiti iz jednog razloga na koji ću se ja sada osvrnuti.

Osvrnuću se na ovaj predlog tzv. Tijaninog zakona ne sa pravne strane, već sa sudsko-psihijatrijskog aspekta, koji ide u prilog doživotnog zatvora bez mogućnosti pomilovanja za počinioce najtežih krivičnih dela koja su taksativno nabrojana u Predlogu zakona.

U razgovoru sa kolegama iz Specijalne psihijatrijske bolnice u Gornjoj Toponici, a to je – da vas podsetim – jedna od najvećih psihijatrijskih bolnica na Balkanu, tzv. „kraljeva bolnica“, a i na osnovu ličnog iskustva, počinioci najtežih krivičnih dela su mahom psihopatske ličnosti. Doktor Robert Hare, američki psiholog, jedan od svetskih eksperata za psihopatologiju, napravio je listu karakteristika psihopata gde svaki psihopata ima 20 osobina, a ja ću pomenuti samo neke koje ih kvalifikuju za kaznu doživotnog zatvora.

Prvo, nedostatak kajanja ili osećanja krivice; nedostatak osećanja ili obzira za gubitak, bol i pažnju žrtve; tendencija ka ravnodušnosti, hladnokrvnost i potpuni nedostatak empatije. Oni to uglavnom ispoljavaju prezirom i omalovažavanjem žrtve. Drugo, nesposobnost za preuzimanje odgovornosti za vlastite postupke. Zato ih to kvalifikuje za kaznu doživotnog zatvora. Treće, opoziv uslovnog puštanja na slobodu.

Vi, gospođo ministre, kao da ste čitali ovaj naučni rad gospodina Harea gde kaže – opoziv uslovnog puštanja na slobodu, jer ponavljanja krivičnih dela su mahom od strane povratnika.

Znači, nažalost, za psihopate nema leka. Razne vrste psihoterapija i lekovi nisu dali rezultate. Bezuspešno je njihovo prevaspitavanje dobrotom i ljubavlju jer ne reaguju na emocije.

Generalno, s obzirom na to da se od psihopate ne može očekivati nikakvo dobro, onda je potrebno preduzeti mere zaštite, što mi ovim izmenama i dopunama zakona činimo. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 12. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Periću, izvolite.

SRETO PERIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospođo ministre, vama je poznato iz pravne teorije da se humanost jednog društva ogleda analizom Krivičnog zakonika, odnosno zakonodavstvom iz krivične oblasti.

Ovde to treba razumeti.

Jedan od kolega je rekao da u 10 država SAD-a postoji smrtna kazna. Pa mi odavno tvrdimo da oni nisu humano društvo, da je tamo demokratija samo verbalno više favorizovana, nego što ona u stvarnosti i postoji. Šta to znači? Mi srpski radikali ne vidimo rešavanje ove problematike na takav način što treba tolerisati sve i svašta, nego se ukupan razvoj jednog društva i humanost ogledaju kroz to kakvo je krivično zakonodavstvo. To ne znači da činjenje krivičnih dela treba tolerisati. Krivična dela ne vrši dete koje ima jedan dan ili nekoliko godina, nego vrši osoba kada već postane malo zrelija, čak i maloletnici. Da li je u pitanju problem samo kod izvršilaca krivičnih dela? Nije. Biće da je kod društva u celini.

Ovo o čemu govore kolege koje su malo stručnije iz oblasti zdravstva – zna se dobro odakle to može da potekne i šta je tu slučaj. Vi dobro znate da je podeljenost u stručnoj javnosti – to ne smemo da zanemarimo – bila velika po

pitanju te doživotne robije, ali ste vi rekli da je ključnu odluku u tom momentu odigrao predsednik Republike koji je, to ste vi izjavili, na neposrednim izborima dobio veliki broj glasova. To smo mi već prihvatili. Naše primedbe su se odnosile na imenovanje ovog zakona, odnosno zakonika.

Činjenica je da je od 2005. godine, kada je izvorno donet ovaj zakon, pretrpeo evo, sad već desetu intervenciju, a krivična materija ili problematika ne sme da bude tako često podložna izmenama. To stvara jednu nesigurnost. Razumem ja kolege koje govore da ovo treba da ima i preventivni karakter i značaj. To je veoma važno. Krivične sankcije imaju taj značaj i mi moramo toga da budemo svesni, ali moramo da vodimo računa i o onim osuđennicima.

Član 12. se odnosi na član 66. važećeg zakona i mi smo ovde napravili jednu intervenciju kada je u pitanju uslovna osuda. To je jedna od dve mere upozorenja suda. Znači, uslovna osuda i sudska opomena su mere upozorenja prema izvršiocima krivičnih dela i u stavu 2. ovog člana se kaže – za krivična dela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od 10 godina ili teža kazna, ne može se izreći uslovni osud. To je bilo u važećem zakonu.

Predlogom za izmene i dopune ovog zakona se ova granica spustila na osam godina. Mi predlažemo da ona bude pet godina. Znači, za krivična dela za koja je zaprećena kazna zatvora do pet godina, može da dođe u obzir uslovna osuda. Preko toga ne bi trebalo da je bude.

Onda dajemo na značaju i ovoj meri upozorenja. To bi moglo da se odnosi i na neko krivično delo gde je kazna zatvora zaprećena od 20 godina, a mi kažemo da će biti uslovno osuđen. Nije to adekvatna mera, a znate da je pored izvođenja dokaza, utvrđivanja činjenica i njihove ocene, i određivanje, odnosno odmeravanje kazne jedna krivično-procesna veština gde veliki broj sudova, iako dobro sve to urade, ne odmere dobro kaznu i mi smo imali dosada u sudskoj praksi da za krivično delo silovanja, bude zaprećeno kaznom zatvora od 3 do 12 godina, a negde u oko 67%, ako se ne varam, bila je izrečena kazna zatvora od tri godine.

Znači, imali smo zakon koji je rekao – od 3 do 12 godina. Sudije su u dve trećine slučajeva izricale minimalnu kaznu. To je već problem. To je problem i da ne bi došlo do toga, da ne bi ostalo mnogo prostora za zloupotrebu ove norme, mi smo predložili pet godina. Ovo ne remeti vašu koncepciju izmena i dopuna Krivičnog zakonika, ali mislim da je ovo, i kada bi se konsultovala pravna teorija, pa sada kada bi se napravila neka analiza među pravnim stručnjacima koji primenjuju ovaj zakon, ja pretpostavljam da bi se veći broj kolega složio sa tim da ovo umesto dosada deset, pa vi predlažete osam, mi predlažemo pet, da to bude ta granica.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li još neko želi reč po ovom amandmanu? (Ne.)

Na član 15. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 15. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega Šešelj.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Hvala, gospodine Arsiću.

Evo i danas slušamo opet iste stvari kao i u načasnoj raspravi.

Dakle, ne iznose se ovde argumenti za ili protiv ni doživotnog zatvora ni uslovnog otpusta. Već smo se izjasnili i odredili prema doživotnom zatvoru i kazna doživotnog zatvora zaista za takva najmonstruoznija krivična dela i treba da se propiše. Ali ovde diskutuju ljudi koji očigledno ne znaju šta je uslovni otpust, jer jedan od malopredašnjih govornika, narodnih poslanika iz vladajuće većine, rekao je da treba da se zabrani uslovni otpust zato što su krivična dela koja su se desila u prethodnom periodu bila neoprostiva.

Šta znači krivična dela u prethodnom periodu? Ne možemo mi sada, kada donesemo ovaj zakon, da opet osudimo ljude koji su već osuđeni u zatvoru pravosnažno. To je pre svega greška Ministarstva pravde, zato što je ovakav zakon trebalo da dođe prvo pred narodne poslanike šest meseci ili tri meseca ili određeni period pre nego što dođe u Narodnu skupštinu, da se svi onda upoznaju sa pravnim institutima, sa pravnim sistemom, sa rešenjima možda u nekim drugim zemljama, a ne tri dana ranije i onda mi imamo to što imamo ispred sebe i onda na osnovu toga treba da ovde iznosimo svoje mišljenje. I ocena jeste... Pa jeste populistički potez ovo, Tijanin zakon sada 2019. godine, a ti ljudi, tih 150 i nešto hiljada, koliko je to potpisalo, nisu oni to potpisali juče, pa je to danas na dnevnom redu. To su oni predali još 2017. godine. Šta se radilo sad ove dve godine vezano za ovaj zakon? Što nije to izglasano pre 2 godine kada vidimo sada da postoji potpuno jedinstvo vezano za to šta taj zakon donosi novo u naš pravni sistem. To mi nije jasno.

Za ili protiv uslovnog otpusta, može da se diskutuje o tome. Ali imajte u vidu da svaka vlast od 2000. godine, pa tako i danas, automatski prihvata sve što dođe od zahteva od EU za izmenu zakona i izmenu pravnog sistema. Zato se i Krivični zakonik menja svakih šest meseci i svi ostali zakoni i uvode se neke nebuloze koje čak nemaju ni veze sa našim društvom i našom državom, nevezano za Krivični zakonik.

Šta ćete sada, ako izglasate da se zabranjuje uslovni otpust za krivična dela predviđena sada ovim izmenama, šta ćete kada za šest meseci bude direktiva EU ili Evropske komisije da tako nešto treba da postoji u našem zakoniku da bi se otvorilo Poglavlje to i to? Onda ćemo da se sastanemo i onda će svi ovi ljudi koji danas pričaju protiv uslovnog otpusta da pričaju kako je to neophodno i kako je to humano, kao da se ovo sad ništa nije ni desilo. Morate voditi računa o tome i morate da podsećate konstantno narodne poslanike da se zakon donosi za primenu u budućem vremenu, a ne primenu u prošlom vremenu.

Ako se iskreno borite protiv ovakvih ljudi koji su spremni da počine takva krivična dela, morate pre svega da promenite atmosferu u društvu koju stvaraju mediji koje niko ne kontroliše, nekažnjeno pišu i objavljuju i na televiziji i u novinama šta god hoće, najveće moguće gadosti, u toj meri da je to nama danas postalo normalno. Nama je postalo normalno da 10 dana čitamo novine o tom ubici deteta, pa znam onda šta je radio i gde je išao u školu i gde je živio i šta kažu komšije, i to bude feljton specijalne emisije sa raznim gostima koji se menjaju, pričaju o tako nekom monstruoznom ubistvu deteta. To valjda treba da se promeni, najosnovnije.

Ko objavljuje morbidne slike i morbidne tekstove iz tako neke monstruozne stvari, biće kažnjen sa dva miliona dinara ili dvadeset miliona

dinara. To bi pokazalo odlučnost i bilo bi mnogo manje ovakvih slučajeva, a ne neki bolestan um koji može da pomisli da, ako uradi tako nešto, biće glavna zvezda u Srbiji sledećih mesec dana.

Pogledajte situaciju u jednom takođe bolesnom okruženju što se tiče medija, u jednoj, mogu da kažem slobodno, jednoj veoma nakaradnoj zemlji što se tiče društvenog života. U Norveškoj čovek ubije 92 ljudi, ode u zatvor, osuđen je na maksimalnu kaznu koja je, čini mi se, 22 godine. On je postao glavna zvezda tamo. Tamo prodaju majice sa njegovim likom. On će, kada jednog dana bude izašao iz zatvora, ili će u zatvoru da napiše knjigu i prodaće je u milionima primeraka. Je li treba mi da dozvolimo da se nama tako nešto ovde dogodi, a događa nam se? O tome treba da se vodi računa.

Dakle, ja mislim da je kazna doživotnog zatvora primerena za ovakva krivična dela, ali da morate da budete obazrivi, da razmišljate hladne glave kada se donose ovakve izmene zakona, jer je ovo mnogo važno da bi se slušao gnev javnosti i uopšte stavovi javnosti koja je apsolutno neinformisana. Nemojte da mislite da je dobro ukoliko želite da se na ovaj način nekome dodvorite. To nećete uspeti i napravićete samo problem u našem pravnom sistemu i posle toga ćete biti prinuđeni da kada dođe do toga, kada dođe to na red po zahtevu EU, onda i to promenite.

PRESEDAVAJUĆI: Da li još neko želi reč po ovom amandmanu? (Ne.)

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Momo Čolaković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Radeta, izvolite.

VJERICA RADETA: Dame i gospodo narodni poslanici, a pre svega, građani Republike Srbije, želim da skrenem pažnju da su svi poslanici SRS-a podneli amandman slične sadržine, a suštinski isti, gde smo tražili da se u Krivičnom zakoniku kao krivično delo inkriminiše raspirivanje i širenje lažne teze da se u Srebrenici desio genocid.

Znači, naš predlog je da svako ko javno iznosi mišljenje da se u Srebrenici desio genocid, bude kažnjen doživotnom kaznom zatvora. Ovo je zaista interes, trenutno, čini se, najveći interes, nacionalni interes Republike Srbije i ja moram da kažem da sam iznenađena stavom našeg odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo koji je rekao da su razmatrali ove naše amandmane i oni smatraju da to nije u skladu sa Ustavom i pravnim sistemom Republike Srbije.

Dakle, kolege pravnici su u ovom odboru i ja sam zaista šokirana. A zar jeste u skladu sa Ustavom i zar jeste u skladu sa pravnim sistemom države Srbije da dozvolimo da kojekakva gamad plaćenička po Srbiji ide po televizijama, u novinama, organizuje nekakve „Mirdite“, ne znam ni ja kakve skupove po Srbiji, i da priča da su Srbi u Srebrenici izvršili genocid? Mi moramo, ljudi moji, to da sprečimo. Mi ne smemo dozvoliti da generacije, da Srbi kao narod ostanu obeleženi kao genocidni.

Vidite šta se dešava! Vidite li juče šta je uradio lažni parlament tzv. lažni parlament šiptarske države? Oni donose nekakvu rezoluciju gde osuđuju Srbiju

za genocid na Kosovu i Metohiji. Takođe, čovek da se naježi, slušam, gledam sinoć na televizijama, od jedne do druge televizije, svi kažu kosovski parlament doneo je rezoluciju, kao da pričaju o najnormalnijoj državi na svetu, kao da pričaju o najlegitimnijoj državi na svetu. Može to neko da kaže, evo, mi smo sada za verbalni delikt itd. Ovo prevazilazi verbalni delikt. To je nacionalni interes.

Vi iz Ministarstva ste napisali da ne možete amandman prihvatiti i naveli ste, gospođo Kuburović, neke formalne razloge, jer to ne može biti deo ovog člana itd. Možemo mi to da prihvatimo, formalno, moguće je da nije uklopljen ali vi dobro znate, i kolege poslanici znaju da se amandmanom može intervenisati samo na onaj član na koji već interveniše Vlada. Mi smo hteli da skrenemo pažnju da moramo ovo da uradimo, ako ne sada, onda da se dogovorimo za sledeće izmene, ako ne budemo dugo čekali kodifikaciju. Ovo mora biti sankcionisano. Mi ako pređemo preko ovoga i ako dozvolimo da nam svako, nama u Narodnoj skupštini Marinika, Čanak, Aleksandra Jerkov i ostale tu ustaške profuknjačke ovde govore da su Srbi izvršili genocid u Srebrenici i mi čutimo narodnim poslanicima...

Molim vas, kolege poslanici, ovo shvatite krajnje ozbiljno. Gledajte da glasate za bilo koji amandman od naših 21 amandmana koliko smo ih podneli, pa mi možemo izvršiti, gospođo Kuburović, ako su narodni poslanici za to da se glasa za jedan od naših amandmana, mi možemo izvršiti pravno-tehničku redakciju pa da to uklopimo tamo gde se uklapa u skladu sa ovim što ste vi ovde nama predlagali.

U svakom slučaju, apelujemo na narodne poslanike, na Vladu, na javnost Srbije da nas podrže u ovome. Moramo označiti kao krivično delo za koje će se dobijati doživotna robija za svakoga onoga ko kaže da je u Srebrenici bio genocid. Ne smemo dozvoliti da Srbi ostanu zapisani kao genocidan narod. Mi to nismo. Hvala bogu, nismo. Nikada nismo bili i nikada nećemo biti, a nažalost, nad Srbima se vršio genocid. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Miljan Damjanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Božidar Delić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

Da li neko želi reč? (Da.)

ZORAN DESPOTOVIĆ: Hvala, gospodine Arsiću.

Dame i gospodo narodni poslanici, Predlog zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika iniciran je pod pritiskom narodne inicijative tj. Fondacije „Tijana Jurić“ koji je podržalo 158.460 građana Republike Srbije, kao rezultat potrebe usaglašavanja domaćeg krivičnog zakonodavstva sa preporukom međunarodnog tela koje predstavlja globalne standarde u oblasti borbe protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

Srpska radikalna stranka smatra opravdanim predlog ovih izmena jer je to jedan savremeni pravni standard po principu najteža kazna – doživotna kazna

– doživotna robija. Predlagač se konačno osmelio da predloži najoštrije kazne za najteža krivična dela.

Ovim predloženim izmenama oštrije su napadnute sve savremene boljke savremenog društva: zlostavljanje i mučenje, nasilje u porodici, poreska utaja, napad na službeno lice, nasilno ponašanje na sportskim manifestacijama i javnim skupovima, promet i upotreba opojnih droga, mito i korupcija, zloupotreba službenog položaja, ugrožavanje vazdušnog saobraćaja, vrbovanje i obučavanje za vršenje terorizma i njihovo finansiranje.

Kao i sve moje kolege Poslaničke grupe Srpske radikalne stranke podneli smo istovetni amandman na član 16. postojećeg člana 114. stav 1. Predloga zakona. Posle tačke 11. dodaje se tačka 12. koja glasi – da se pored svih navedenih krivičnih dela za sankcionisanje najstrožom kaznom kazni svako ko nameće i propagira tezu da se u Srebrenici desio genocid. Srpska radikalna stranka ne spori da se u Srebrenici desio zločin ali ne i genocid, isto kao što se desio zločin u Bratuncu, kao i mnogi drugi slični zločini.

Mi osuđujemo svaki zločin bez obzira na to sa koje strane dolazio, ali ne smemo da prihvatimo tvrdnju kako stranih tako i domaćih neprijatelja srpskog naroda koji bi da nam stave etiketu genocidnog naroda. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Tomislav Ljubenović.

Da li neko želi reč? (Da.)

TOMISLAV LJUBENović: Hvala, predsedavajući.

Ovim amandmanom koji je Poslanička grupa SRS podnela na Predlog zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakona predložena je izmena člana 16. Članom 16. predlagač želi da izmeni član 114. osnovnog zakona, a SRS ovim amandmanom predlaže da se posle tačke 11. doda tačka 12. koja glasi – svako ko javno tvrdi da se u Srebrenici desio genocid. Kako bi građanima Srbije bilo jasnije zbog čega predlažemo ovaj amandman, podsetiću da je predsednik SRS-a dr Vojislav Šešelj više puta objasnio da jeste došlo do pogibije muslimanskih zarobljenika, ali da genocida nije bilo.

Priča o genocidu je smišljeno plasirana kako bi se srpskom narodu nanela nemerljiva šteta. Stav da u Srebrenici nije bilo genocida mora da se brani na svakom mestu jer je više razloga zašto se genocid nije mogao desiti. Prvi razlog je što su tamo streljani isključivo ratni zarobljenici. Nije bilo dece niti žena. To je nešto što ne treba odobravati, ali se nikako ne može nazvati genocidom. Pojedinaac ne može da bude izvršilac genocida. To može da bude samo država ili paradržava. Pokušaj da se u javnom mnjenju stvori utisak o genocidu jeste pokušaj da se optuže srpska država i srpski narod zajedno sa Republikom Srpskom.

Ono što je važno istaći jeste ko je taj ko pokušava da stvori takav utisak za novac stranih obaveštajnih službi, nevladinih organizacija. U Srbiji postoje neki koji prenose glasine da je u Srebrenici bilo genocida. To rade neke novine, neki elektronski mediji i pojedinci, potpuno nesmetano. Zato SRS svojim amandmanom želi da doprinese tome da takvi dođu pod udar zakona i to pod najtežu krivičnu sankciju i predstavnici vlasti bi morali još jednom dobro da razmisle i prihvate ove naše amandmane. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Da.)

MILORAD MIRČIĆ: Ono što je evidentno to je da ovaj problem nije od pre nekoliko godina, problem okrivljivanja ili svrstavanja Srbije i srpskog naroda u genocidnu tvorevinu ili genocidan narod. Ovaj problem je još, što bi se reklo, iz prošlog veka, 90-ih godina, kada je Pedi Ešdaun, kao visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini, naterao Parlament Republike Srpske da izglasa nešto što je falsifikat kako bi se napravila osnova da Republika Srpska bude genocidna tvorevina, jer bi to bio najkraći i najpogodniji način da ta tzv. međunarodna zajednica ospori postojanje Republike Srpske, a tada se tražila i te kako veza da se poveže Srbija, odnosno kompletno srpski korpus sa ovim genocidom koji je po njima navodno napravljen u Srebrenici.

Mi iz SRS-a upozoravali da to nimalo nije naivno, da to treba najozbiljnije shvatiti, ali to nas podseća na ono kada je počela priča o Golootočanima i Golom otoku, onda su komunisti zakonski zabranili da se uopšte razgovara o toj temi.

Neokomunisti su posle 2000. godine nešto slično preduzeli. Oni su zakonski izdefinisali da se ne sme komentarisati odluka suda i to samo iz razloga da se bilo koja odluka Haškog tribunala, tog što najmanje liči na neki sud ili regularan organ, komentariše. A Haški tribunal je na primeru pojedinca doneo odluku da je Vojska Republike Srpske počinila genocid u Srebrenici. I sada se taj talas širi tako što se Srbija svrstava u zemlje koje su počinile genocid i svi redom iz bivše SFRJ našli su za pravo, a u poslednje vreme to je najaktuelnije u AP Kosovo i Metohija, u toj kvazidržavi Kosovo, da optužuju Srbiju da je počinila genocid na teritoriji Kosova i Metohije tako što je, braneći teritoriju od terorističkih napada, sada Srbija došla u situaciju da mi moramo da se pravdamo.

Iz tog razloga Srpska radikalna stranka koristi ovu priliku da se u Krivični zakon unese odredba da svak onaj ko u javnosti, na javnom mestu propagira ovu suludu ideju da je počinjen genocid u Srebrenici, da bude kažnjen doživotnom kaznom zatvora. To je nešto što u svakom slučaju treba da zaštiti integritet i suverenitet i Srbije i srpskog naroda.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Mihajlović, izvolite.

LJILJANA MIHAJLOVIĆ: Zahvaljujem.

U članu 16. Predloga zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika, u postojećem članu 114. u stavu 1. posle tačke 11. treba dodati i tačku 12. koja glasi – svako lice koje tvrdi da se u Srebrenici desio genocid, ono treba da bude sankcionisano najstrožom kaznom, kaznom doživotnog zatvora. Tvrditi danas da je u Srebrenici počinjen genocid jeste klasični primer izdaje, što spada u najteža krivična dela u bilo kojoj državi i u svim pravnim sistemima.

Pošto u Srbiji za čin izdaje ne postoji visoka kazna, plasiranje laži o nepostojećem genocidu u Srebrenici postalo je lak, vrlo unosan i, nažalost, posao koji se odvija neometano.

Upornim ponavljanjem o tzv. genocidu pokušava se da ova fraza uđe u svakodnevni govor, da se o tome ne razmišlja nego da se prihvati po principu „zdravo za gotovo“. Znači, bez pogovora treba da se prihvati tuđa falsifikovana montaža jedne ratne epizode, što bi celokupan srpski narod žigosalo kao genocidni narod a Republiku Srpsku ugasilo, kao proizvod tog zločina.

To su prave namere pretežno najvećeg dela svetske javnosti, a ovdašnji vinovnici hajke protiv sopstvenog naroda u liku Nataše Kandić, Staše Zajević, Sonje Biserko i njima sličnih osoba emituju veliku nervozu kada im se neko suprotstavi jezikom činjenica. Jednostavno, njih istina ne zanima. Lažima o Srebrenici ti izdajnici imaju zadatak da zaokruže čitavu konstrukciju zapadnih sila kako bi inače hteli da opravdaju to što podržavaju Muslimane u BiH ili to što je Hrvatska primljena u EU sa svim počinjenim zločinima u svim ratovima, i to zločinom genocida, dva puta počinjenim.

Ipak, istina jednom mora pobediti, a veliki doprinos tome i te kako je dao prof. dr Vojislav Šešelj u svojoj studiji na preko 3.000 strana pod nazivom "U Srebrenici nije bilo genocida", otkrivanjem istinitih i proverljivih činjenica.

Ova vlada, za razliku od prethodnih, shvata ozbiljnost situacije, ali ne preduzima sve što je potrebno u pravcu rešavanja izuzetno ozbiljnog problema i po narod i po državu.

Zato smatram da bi se prihvatanjem ovog amandmana zaštitili državni i nacionalni interesi kao najveće dobro države i naroda. Naročito je to važno u svetlu činjenice da je visoki predstavnik u BiH, Valentin Incko najavio da će predložiti uvođenje zakona kojim će negiranje genocida u Srebrenici biti kažnjivo delo. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Vesna Nikolić Vukajlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

VESNA NIKOLIĆ VUKAJLOVIĆ: Zahvaljujem.

Pored ovih dobrih rešenja predviđenih ovom izmenom i dopunom Krivičnog zakona, gde se u najvećoj meri štite deca i ovi monstruozi zločini koji su se dešavali poslednjih godina kod nas i koji su baš nekako prešli skoro u svakodnevno, žao mi je samo, meni lično kao roditelju, što se ne može primeniti retroaktivno.

Međutim, pored ovih rešenja, jedno od najvažnijih nacionalnih pitanja, jedan najvažniji nacionalni zadatak ovog parlamenta jeste sprečavanje širenja laži da se u Srebrenici desio genocid, s obzirom na to da svakodnevno u medijima, na političkoj sceni postoje ljudi koji su najverovatnije plaćeni, jer nijedan zdrav razum ne može protiv svoje zemlje, protiv svog naroda govoriti na način na koji oni to govore, a to podrazumeva da smo mi genocidan, zločinački narod, znači, ne može biti drugi motiv osim novca. Znači da su to plaćeni ljudi.

Mi smatramo da u članu 114, posle tačke 11. gde su navedena sva krivična dela od 1–11, treba dodati tačku 12. gde će se jasno dodati i krivično delo da će ko javno kaže da se u Srebrenici desio genocid, biti najstrože kažnjen.

Ono što je vrlo važno jeste da mi treba da putujemo, naša deca treba da putuju, Srbija treba da se razvija. Mi jesmo i treba da budemo jedno demokratsko, moderno društvo i ne bi valjalo, znači, džaba nam svaki novi zakon, džaba nam sve što budemo doneli u ovoj skupštini, neka je to i najbolje, ako na pasošu našem, gde god krenemo, nevidljivo piše – zločin. A na svakom od nas i na svakom našem pasošu će pisati da smo zločinci.

Prema tome, ono što treba da uradi ovaj srpski parlament jeste da uvede ovo krivično delo i da ga najstrože kazni. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Marina Ristić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice Ristić.

MARINA RISTIĆ: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, zločin koji se dogodio u Srebrenici ne uklapa se u definiciju genocida koji podrazumeva plansko uništavanje čitave etničke ili verske grupe. Ne postoji nijedno svedočanstvo da je Republika Srpska uopšte imala takav plan. Sve i da je imala, prema definiciji genocida, on je morao da obuhvati celokupnu teritoriju Srpske, a ne samo jednu opštinu.

Jasno je ovoj Srbiji i Zapadu, pa zašto onda toliki pritisak Zapada da Srbija prizna da se u Srebrenici desio genocid? Zato što ako Srbija popusti, to bi Americi poslužilo kao ključno opravdanje za sve zločine učinjene prema Srbima. Zato je trebalo da Srbija kaže kako je u Srebrenici bilo genocida i da tako pomogne Americi da pomete tragove svog nasilja.

To se zasada nije desilo, ali Srbija ćuti. Ćuti medijima, ćuti pojedincima, ćuti Zapadu. Ćuti kao da nema jasan stav. Možda i nema. To ćemo znati ukoliko se ne prihvati nijedan od amandmana srpskih radikala na član 16.

A za to vreme, haška dokumentacija premešta se, ni manje ni više, nego u Sarajevo. U našim medijima to je prošlo poprilično nezapaženo. Zašto ne bi ostala u Hagu gde je na dva suda presuđen genocid u Srebrenici? Zašto se ne premesti u Njujork? Ujedinjene nacije su osnivač ovog suda. Ili u Vašington koji ga finansira? Razlog je jasan. U Holandiji i Americi je pravo na informaciju zagarantovano i svi ovi materijali bili bi dostupni javnosti, a u Sarajevu će se pobrinuti da sakriju sve što genocid dovodi u sumnju.

Zato Srbija više ne sme da ćuti i treba jasno da kaže da u Srebrenici nije bilo genocida. Srbija mora da zaštiti svoj narod od toga da ga svet proglasi genocidnim. Ako Srbija neće, ko će? Ponovo Rusija? Sramota je za Srbiju što ćuti na ove klevete. Evo prilike da Srbija konačno da svoj odgovor tako što će usvojiti ovaj amandman i kazniti svakoga ko kaže da se u Srebrenici desio genocid. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Miroslava Stanković Đuričić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

MIROSLAVA STANKOVIĆ ĐURIČIĆ: Zahvaljujem, potpredsedniče.

U ime SRS podnela sam amandman na član 16. postojećeg člana 114. stav 1. Predloga zakona, gde se posle tačke 11. dodaje tačka 12. i glasi – svako lice koje javno kaže da se u Srebrenici desio genocid, treba biti kažnjeno doživotnom kaznom zatvora.

Amandmanom se brani istina da u Srebrenici nije bilo genocida. Hoćemo li dozvoliti da Nataša Kandić, Sonja Biserko, pa i pojedini poslanici, razni mediji i ostali plasiraju laži da je srpski narod počinio genocid u Srebrenici? Državni i nacionalni interes je da najoštrijom zaprećenom kaznom spreči propagiranje lažnog stava da je u Srebrenici počinjen genocid.

Država ima obavezu da institucionalno brani sopstvene interese i da svako ko kaže javno da je u Srebrenici bilo genocida, treba da zna da ga čeka doživotna zatvorska kazna. Ovakvim stavom se brani status Republike Srpske, ali i ceo srpski narod koji nametanjem izmišljene teze želi da se proglasi zločinačkim i genocidnim. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Belačić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

ALEKSANDRA BELAČIĆ: Kao što su moje kolege iz Poslaničke grupe SRS već istakle, mi se ne protivimo pooštavanju sankcija predviđenih za počinioce najtežih krivičnih dela.

Deca su nešto najvrednije što imamo, a silovatelji, ubice dece i počinioци drugih teških i svirepih zločina teško da se mogu resocijalizovati i vratiti u normalne društvene životne tokove, mada im tu mogućnost, makar teoretski, treba ostaviti.

S obzirom na to da se svi slažemo da su deca najveće blago, jer su ona garant opstanka države i nacije, postavlja se pitanje kako onda tretirati zločin učinjen protiv same države. Takav zločin ujedno je zločin protiv sve srpske dece, protiv svih čestitih domaćina i srpskih patriota, a to je etiketiranje naše države kao genocidne.

Znamo da je sud u Hagu nepravedno sudio Srbima i da su pripadnici našeg naroda tamo osuđeni na preko 1.000 godina robije, tačno 1.138,5 godina, a da su pripadnici svih ostalih naroda zajedno osuđeni na trostruko manji iznos kazne.

Haški tribunal svakako je politički sud koji sudi na osnovu uticaja velikih zapadnih sila, a ne na osnovu pravnih činjenica i argumenata. Mnogi Srbi osuđeni su bez krivice, a sve i da negde i postoji krivica, ona može biti samo individualna, a nikako kolektivna. Narod ne može biti genocidan i nije genocidan, niti se država može tretirati kao genocidna i zločinačka.

Mi ne možemo sprečiti strance da nas etiketiraju, ali možemo i moramo zavesti red u našoj državi tako što ćemo sankcionisati sve one koji tvrde da se u Srebrenici odigrao genocid, a koji su samo deklarativno pripadnici našeg naroda.

Ukoliko se iznošenje laži o navodnom genocidu u Srebrenici ne sankcioniše najtežim kaznama, vrlo brzo ćemo doći u situaciju da u javnosti

nastupaju oni koji će takođe prihvatiti nedavno usvojenu šiptarsku rezoluciju o navodnom genocidu počinjenom na Kosovu i Metohiji 1998. i 1999. godine, jer ti ljudi koji targetiraju Srbiju kao genocidnu, za novac rade sve, a vaša je dužnost i obaveza da ih u tome sprečite i nemojte da strahujete da ćete izmenama i dopunama Krivičnog zakonika u koji ćete uvrstiti ovu odredbu udaljiti Srbiju od EU.

Sva istraživanja pokazuju da većina građana Srbije svakako ne želi ulazak u EU, a pokazalo se bezbroj puta da ni EU ne želi Srbiju kao svog punopravnog člana. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega.

DUBRAVKO BOJIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, što se tiče Predloga zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika, SRS smatra da je neopravdano što se toliko mnogo čekalo na njegovo donošenje i tek pod pritiskom na inicijativu Fondacije „Tijana Jurić“ predložene su izmene i dopune ovog zakona kojima se propisuju doživotna kazna zatvora za najteža krivična dela.

Zašto se toliko čekalo kada skoro sve zemlje EU, izuzev Španije i Portugalije, Norveške koja nije članica EU, poznaju ovu kaznu za najteža krivična dela, kao što su teško ubistvo, silovanje, obljuba dece i nemoćnih lica?

Čuli smo neki dan i kod onih koji sebe smatraju šampionima demokratije i borbe za ljudska prava u Americi, u njihovoj državi Alabama doneta je doživotna kazna zatvora za lekare koji prepisu, odnosno urade abortus.

Dame i gospodo narodni poslanici, kao i sve moje kolege iz SRS-a, podneo sam amandman na član 16. predloženog zakona kojim tražim da se najstrožom kaznom kazni svak onaj ko se javno zanosi i propagira tezu da se u Srebrenici desio genocid, sa obrazloženjem da se državni nacionalni interesi moraju štititi zaprećenim najoštrijim kaznama zatvora.

To što su drugi radili, pokušavaju uporno da prebace u naše dvorište, izmišljaju tek sada sudove za ratne zločine i nekakve rezolucije za genocid na Kosovu ili su svoje pravne sisteme potpuno stavili u službu opravdanja ili minimiziranja sopstvene krivice.

SRS ne spori da se u Srebrenici desio zločin, kao što se desio i u susednom Bratuncu, ali genocida nije bilo.

Niko tako posvećeno, temeljno i podrobno nije obradio temu Srebrenice kao što je naš predsednik i to više puta, više godina, na više hiljada strana opovrgao tezu o genocidu u Srebrenici.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Ružica Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Dame i gospodo narodni poslanici, svi poslanici SRS su podneli amandman na član 114. Krivičnog zakonika i mi tražimo da se uvede nova zakonska odredba u Krivični zakonik i predlažemo još jedno krivično delo koje

će se kažnjavati najstrožom kaznom doživotnog zatvora za svakog ko javno bude tvrdio da se u Srebrenici desio genocid.

Mi srpski radikali prvi smo rekli da se u Srebrenici desio zločin i to nikada nismo hteli da zataškamo, ali ne dozvoljavamo da se to preuveličava i da se naziva genocidom, da se ljaga ceo srpski narod. Zločin koji se desio nije urađen u ime srpskog naroda i srpski narod i Srbija zbog toga ne mogu biti kolektivno okrivljeni.

Srbi nikada nisu bili genocidan narod i zato moramo da sprečimo sve one strane plaćenike i neprijatelje srpskog naroda koji lažima i zlonamernim glasinama žele da plasiraju gnusnu laž da se u Srebrenici desio genocid.

Država je u obavezi da institucionalno štiti sopstvene interese i zato svako ko tvrdi da je u Srebrenici bio genocid, mora znati da ga čeka doživotna kazna zatvora. To je jedini način da se zaštite sopstveni narod i država od trajnih nezamislivih posledica po buduće generacije.

Država mora institucionalno da reaguje protiv nametanja izmišljene teze koja ima za cilj da se srpski narod proglasi zločinačkim i genocidnim. Zato vas pozivamo da usvojite jedan od amandmana SRS-a na član 114. Krivičnog zakonika, jer će se na taj način zaštititi država od ljage koja bi joj mogla biti trajno naneta. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Nikola Savić.

Izvolite.

NIKOLA SAVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja sam podneo amandman na član 16. Predloga Krivičnog zakonika, i možda će se nekom učiniti da moje kolege i ja iz SRS preterujemo kada je ovo u pitanju, međutim, to zaista nije tako, jer se radi o jednoj veoma ozbiljnoj stvari.

Ova stvar o kojoj ovde govorimo može imati dugoročne posledice po srpski narod, pa čak možda i za nekoliko vekova unapred. Genocid je ozbiljna stvar. To je teška reč i po svim međunarodnim konvencijama je jasno šta je genocid i ako se vidi šta se dešavalo na području Srebrenice, niko neće negirati zločin, niko normalan ne može da ne negira zločin, ali nije u pitanju bio zločin genocida.

Dakle, moramo biti svesni da srpski narod živi u okruženju koje podržavaju zapadne svetske sile i čiji su interesi sukobljeni sa interesima srpskog naroda.

Vidimo da su ovih dana i Šiptari doneli nekakvu rezoluciju. I oni žele da tvrde da je i tamo bio genocid. I ako mi pređemo tek tako preko ovoga, ko zna šta se sve može desiti u perspektivi.

Ova stvar o forsiranju genocida je direktno uperena protiv Republike Srpske i naroda u Republici Srpskoj, a srpski narod u Bosni i Hercegovini je herojski narod koji je izborio pravo na svoju slobodu i pravo na svoju državu i niko nema pravo da mu spočitava tako nešto.

Dakle, treba da odgovaraju svi oni koji tvrde da se desio genocid, jer svima je jasno da genocida nije bilo. Zločina jeste bilo, zločin treba osuditi sa svih strana, ali nije u pitanju genocid. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Izvolite.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, srpski narod je podneo veliku žrtvu u 20. veku. To je narod koji je preživeo genocid u vreme Drugog svetskog rata u Nezavisnoj Državi Hrvatskoj. To je narod koji je najviše ispaštao u celom 20. veku, koji je brutalno i na silu rasparčan u više država i koji je i na kraju 20. veka preživeo nešto što se zove humanitarno bombardovanje.

Posledice humanitarnog bombardovanja bile su okupacija dela teritorije Republike Srbije, Kosova i Metohije. Posle svega toga kroz šta su Srbi prošli još se poništava to, pokušava da se pljune na srpsko stradalništvo, na naše žrtve i na našu istoriju pre svega, preko jedne kvazipravne institucije koja se zove Haški tribunal.

Haški tribunal je dao sebi za pravo da piše našu istoriju i da od nas kao naroda napravi monstrume, da napravi od Srba genocidan narod, da da osnov za ukidanje Republike Srpske, da to nešto što bi nas obeležilo, nas prati i u budućnosti.

Protiv toga mi treba odlučno da se borimo. Mi treba jasno da se odredimo prema političkim presudama Haškog tribunala. Treba da znamo da oni nama ne misle ništa dobro, da njih ni ne zanima, kao što i stoji u njihovom statutu pravda, kao bilo koji drugi sud, već pomirenje na ovim prostorima i to pomirenje znači – Srbi su krivi za sve. Srbi su genocidni i Srbi su krivi što su toliko stradali.

Nedavno smo videli, tj. juče smo videli šta rade vlasti terorističke takozvane republike Kosovo i šta se dešava u njihovoj skupštini. Sada se više ni ne vodi računa da se nešto dokaže, pokaže ili objasni, već kao primer masovnih silovanja i genocida pokazuju se slike iz pornografskih filmova kojima se objašnjava da su to snimci masovnog silovanja Albanke od strane Srba. Dotle smo mi došli zato što nikakve reakcije iz Beograda nije bilo na sve to što se dešava.

Podsetiću vas da je Ruska Federacija sprečila da Ujedinjene nacije u Savetu bezbednosti donesu rezoluciju kojom se Srbi označavaju kao genocidan narod. Moramo da se borimo protiv toga. Moramo da pokažemo i dokažemo na svakom mestu, kažemo šta se nama desilo na ovom prostoru, a ne da pored svega što nam se dešava i sa Kosova i iz Bosne i Hercegovine i iz brojnih zapadnih država, mi imamo i u Beogradu ljude koji su spremni da kažu i da je Kosovo nezavisno i da su Srbi počinili genocid u Srebrenici i da su Srbi počinili masovna silovanja i tako dalje, jer onaj ko kaže da je u Srebrenici bio genocid, onaj koji kaže i koji se složi sa tim da su Srbi napravili etničko čišćenje na Kosovu i Metohiji, da su napravili masovna silovanja žena albanske nacionalnosti, isto nam je neprijatelj koliko i Kadri Veseli i Flora Brovina.

Apelujem da se usvoji ovaj član koji predviđa kaznu doživotnog zatvora za svakog onog građanina Srbije koji kaže da se u Srebrenici desio genocid i na Vladu Republike Srbije, pre svega, da se uvek jasno odredi prema svim

pritislima i prema svim izdajnicima koji su u Beogradu i koji su u stanju tako nešto da kažu.

Treba staviti do znanja da su to ljudi koji rade u stranom interesu, koji su obilato finansirani iz inostranstva, a jasno je, ako treba nešto da se plati, neki stav da se zastupa u Srbiji, jasno je da je to onda na našu štetu.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Šešelj.

Reč ima profesor doktor Marko Atlagić.

Izvolite, profesore.

MARKO ATLAGIĆ: Uvaženi potpredsedniče Narodne skupštine, dozvolite da se priključim ovoj raspravi, možda ne kao čovek politike, više kao čovek nauke i to samo četiri rečenice zbog vremena da kolegama ne oduzimam.

Tvrdim kao čovek nauke i kao čovek da se u Srebrenici genocid nije desio, ali da se desio stravičan zločin i tu nema dileme. Ovo nije ni politička niti pravna procena, već procena sa pozicije nauke. Niti jedan uslov iz pojma o definiciji o genocidu Srebrenica nije se ispunio, pogotovo onaj obavezujući, a to je namera da se izvrši zločin – dolus specijalis, a ako nema te namere, a ima druga dva obavezujuća uslova, genocida nema. Čak broj nije bitan. Ako ima broj, tri puta da je veći bio, a nema namere, genocida nema.

Drugo, još jednu rečenicu sam hteo da kažem, a to je da je Haški tribunal najveća pravna, najveća istorijska i najveća politička nakaza koju je mogla iznedriti tzv. međunarodna zajednica. Zna li ko je tvorac tog Haškog tribunala? Teodor Meron, zločinac. Da ne govorim kad je došao prvi na ideju da se Haški tribunal formira „ne da se sudi pojedincima, nego političkim“, citiram njega, još prije Dejtona, „političkim rukovodiocima svih srpskih zemalja jer“, kaže, „narod stoji iza njih. to je jedini način da ih oteramo s vlasti“.

Treće što sam hteo da kažem – prepustimo događaje istorijske da ocenjuju pravi istoričari, a ne novinari ili novinari-analitičari, pogotovo ne analitičari šarlatani i onda ćemo zaista doći do pomirenja na ovim balkanskim prostorima koje je vrlo potrebno.

Zagovaram pedagogiju mira na području Balkana, da ne tumačim šta je to. Ovo o genocidu kažem kao čovek koji je pisao nekoliko radova o genocidu nad srpskim narodom, a pogotovo sam izučavao pojam genocida. Priznajem da o tom pojmu od mene jedino više zna prof. dr Vojislav Šešelj, jer sam video šta je on pisao o tome i koliko je izučavao.

Prema tome, ponavljam, u Srebrenici se desio stravičan zločin, ali ne i genocid, jer se niti jedan pojam o definiciji genocida ne ispunjava, posebno onaj prvi osnovni, a to je namera. Zbog toga sam se i javio da na neki način, kao čovek struke, pridonesem ovoj raspravi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, prof. Atlagiću.

Reč ima Vjerica Radeta, pravo na repliku.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Pravo na repliku, hvala, ali pre svega u okviru ove replike želim da kažem da ohrabruje diskusija iz vladajuće većine, upravo ova koju je gospodin Marko Atlagić malopre izneo.

Gospodine Atlagiću, jeste ovo i pravno i političko pitanje, ali ste u pravu. Pre svega je pitanje naučnog dokazivanja i mislim da niko ko je pravnik, niko ko je pročitao neku ozbiljnu knjigu, niko ko se malo ozbiljnije bavi politikom i

bilo kojom naukom, nije u dilemi. Svakom je jasno da u Srebrenici nije bilo genocida.

Pomenuo je gospodin Atlagić i predsednika SRS-a, dr Vojislava Šešelja. On je već napisao dva toma inače trotomnog dela koje se zove „U Srebrenici nije bilo genocida“. Završava uskoro i taj poslednji tom. Kada bude sve završeno, ne postoji niko živi ko će pročitati te knjige – pretpostavljam, gospodine Atlagiću, da ste ove dve čitali koje su već gotove – ne postoji niko živi ko će posle čitanja tih knjiga moći i da pomisli da se u Srebrenici desio genocid.

Dakle, genocida nije bilo i tu nema spora. Nema spora među normalnim ljudima. Nema spora među ljudima koji nešto znaju, koji umeju da pročitaju definiciju genocida pa da je prevedu na slučaj Srebrenica, ali naši amandmani su tu i zato očekujem da će gospodin Atlagić, verovatno i ostali poslanici SNS-a, glasati za jedan od ovih naših amandmana.

Mi zato hoćemo to što svi mi znamo i što nikom ovde nije sporno, u Srebrenici nije bilo genocida, e, samo hoćemo da sankcionišemo svakog onog koji će i pored toga izaći negde u javnost i reći – Srbi su u Srebrenici počinili genocid. Svaka takva izjava je strašan zločin prema Srbima, prema srpskom narodu, prema državi Srbiji, prema Republici Srpskoj. Mi zato mislimo da država mora institucionalno da se štiti od takvih, a jedini način je da ovo bude krivično delo i da svako ko kaže da je u Srebrenici bio genocid, mora da zna da će ga sačekati doživotna robija. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Reč ima Marijan Ristićević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, iznad nas je duh Slobodana Stojanovića, ako se ne varam, i malog Gajića od četiri godine, koji odgore svojim duhom posmatraju šta mi ovde radimo.

Srebrenica je osetljiva tema. U Srebrenici se desio zločin. Kao rezultat zločina oko Srebrenice, sve što se događalo tri godine oko Srebrenice, pa i nešto što se događalo pre Drugog svetskog rata kada su Srbi u Opštini Srebrenica bili većina, a posle rata, po komunističkoj ideologiji, postali manjina, ali po njihovoj ideologiji, iz nepoznatog razloga postali manjina, znači, od većine su posle Drugog svetskog rata postali manjina, ta manjina je bila rezultat stravičnog zločina koji su izvršili SS „Handžar divizije“. To istorijsko pamćenje Srba u stradanju u Srebrenici i oko Srebrenice, 3.500 civila, uključujući i žrtvu Elfete Veseli, Slobodana Stojanovića, rezultiralo je time da je 3.500 Srba izgubilo život, a od toga se preko dve hiljade ne uklapa u ratnički profil da su mogli da budu vojnici. Ili su bili prestari, ili su bili premladi ili su bili žene. Baš zbog toga treba razmisliti o nekoj vrsti kazne.

Ja nisam za ovako drastičnu kaznu, ali jesam za kaznu da oni koji tvrde, poput Sande Rašković Ivić, da je Srebrenica bila genocid, moraju da odgovaraju pred ovom državom.

Ova skupština je donela deklaraciju, čini mi se, o tome da se u Srebrenici desio zločin i ja od toga neću odstupiti. Neću odstupiti od toga, ali neću ni dozvoliti da neko Srbe naziva genocidnim narodom. Nismo mi razbili

multietničko društvo. Ja nisam bio komunista, ali komunistička Jugoslavija je bila multietničko društvo, hteli mi priznati ili ne, da li pod pretnjom sile, da li u diktaturi, uglavnom, ta država je bila multietnička.

Etničke države nisu napravili Srbi. Srbi su čuvali multietničku državu, sprečavali multietnička čišćenja. Etničke države su napravili oni koji su mislili da je demokratija imperijalni proizvod, da se može tako olako uvesti u bivšu Jugoslaviju i oni su, razbijajući SFRJ, pravili etničke države. Oni koji danas govore da su protiv prekrajanja granica, oni su prekrajali te granice. Oni su od stada pravili države. Čije stado, toga je i livada. Oni su krenuli tim principom. Srbi su bili protiv toga. Jasno su bili protiv toga. Srbi su bili armatura bivše multietničke države koja se zvala SFRJ. Oni koji su napravili to, podelili su jugoslovenske narode i okrenuli ih jedne protiv drugih. Rezultat toga su zločini, većinom nad Srbima. Srbija je jedina država bivše SFRJ koja nije promenila etničku sliku. Ja se time ponosim. Svi drugi jesu. Srbi su najsurovije etnički počišćeni. Preko milion Srba više ne živi na teritorijama gde je živelo, a Srbi su, koji su etnički počišćeni, proglašeni da su druge etnički čistili, što je neistina. Srbi su se branili i nekad u toj odbrani preterivali.

Pravo žrtava je na jednakost i mora da bude izražena u ovoj skupštini pod duhom Slobodana Stojanovića, koji takođe ima pravo na pravdu kao i druge srebreničke žrtve. Ne možete imati manje i više vredne žrtve.

Ja sam, kada je bio gospodin Putin ovde, došao iz jednog razloga da ga dočekam, zato što je sprečio, Rusija je sprečila da ova skupština, da srpski narod, da ova skupština bude predstavnik genocidnog naroda. To morate da imate u vidu.

Ne znam. Ja ću glasati za ovaj amandman zato što verujem da će u ovom trenutku većina proceniti da je kazna prestroga. Većina nas misli da to treba da bude krivično delo, ali ja lično mislim da je kazna prestroga, da ona treba da bude ograničena, recimo sa pet do deset godina zatvora, jer takvo krivično delo može da bude izazvano pijanstvom, svađom, tučom itd., ali ću zbog svih žrtava, pa i muslimanskih i srpskih, glasati da nema lažnih genocida, da ima velikih zločina i da sve žrtve imaju pravo na jednakost i da sve ubice, bez obzira na veru i naciju, treba da budu kažnjene. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Ristićeviću.

Poštovane dame i gospodo, poštovani narodni poslanici, dozvolite mi da u vaše i svoje ime pozdravimo delegaciju poslaničke grupe prijateljstva sa Srbijom Parlamenta Republike Koreje, koja se nalazi u zvaničnoj poseti Narodnoj skupštini Republike Srbije.

Hvala.

Idemo dalje.

Ljubiša Stojmirović, po ovom amandmanu.

LjUBŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane koleginice i kolege, ja sam jedan od onih građana Srbije koji bez ikakvog razmišljanja, u svakom trenutku, na svakom mestu i pred svakim kaže da u Srebrenici nije bilo genocida i uvek ću stajati iza tog stava. Sa druge strane, jesam i za to da se svi koji su počinili zločine kazne, bez obzira na to sa koje su strane.

Mislim da je ovaj amandman nešto što je dobro i za ovu skupštinu i za Srbiju. Ne bih ulazio u dužinu kazne koja se određuje po pitanju činjenja ovog

dela, ali bih to podržao i kažem, obaveza svih intelektualaca je na prvom mestu da budu patriote i da poštuju i vole svoju zemlju.

Srbija je nekako blagonaklona prema onima koji je pljuju, bez obzira na to da li su to oni koji su iz Srbije ili koji su izvan Srbije i zbog toga mi moramo jedanput da zauzmemo čvrst stav i da svima jasno i glasno kažemo ko smo, šta smo, šta smo uradili, a šta nismo uradili.

Međutim, mi nekako lako prelazimo preko tih kleveta i laži i dozvoljavamo da svaka šuša može da nas uzme u usta i da nas nagrdi, da nam pripiše najgnusnija krivična dela. Možda je ovo trenutak da se svi malo dovedemo u neko razumno stanje i da kažemo – dosta je više, nećemo da dozvolimo da nas vređaju bez ikakvog osnova. Verujem da ćemo, ako ne danas, u nekoj skorijoj budućnosti ipak preduzeti nešto da se zaustave ove tendencije u kojima se Srbija samo pljuje, u kojima se Srbija prikazuje kao zločinačka, genocidna i slična zemlja. Mislim da je krajnje vreme da preduzmemo nešto po tom pitanju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, profesore Stojmiroviću.

Vjerica Radeta, pravo na repliku.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Dakle, zaista raduje da su počele i kolege iz vladajuće većine da podržavaju naše amandmane ili jedan od amandmana, potpuno je svejedno, jer su suštinski isti. Opet se ponavlja ono što su govorili i gospodin Rističević i gospodin Atlagić. Evo, sada i gospodin Stojmirović isto to kaže. Dakle, nema spora da u Srebrenici nije bilo genocida.

Šta mi sada očekujemo? Sporna je visina kazne. Mi možemo da razgovaramo o smanjenju kazne. Mi mislimo da je to zaista najstrašniji zločin, zato što on nije samo za ovaj trenutak, nego i za buduće generacije koje će doći mnogo posle nas i nikada nigde ne sme biti zapisano da smo mi Srbi genocidan narod, zato što to nismo i zato što u Srebrenici nije bilo genocida.

Dakle, ako je vladajuća većina spremna da glasa za jedan od ovih naših amandmana, mi možemo da se dogovorimo da se ova kazna koju smo mi predvideli, da mi izmenimo jedan od amandmana da to bude neka manja kazna.

Možda je to u ovom momentu formalno, po Poslovniku, malo teško izvodljivo, ali je toliko značajno pitanje da možemo čak i tu da napravimo neki zajednički dogovor da se to uradi, da se ponovo sastane odbor itd.

Možda bi bilo još bolje da nam gospođa Kuburović u ime Vlade kaže da je i njoj ovo prihvatljivo, pa da onda vidimo da zajedno napravimo i predlog kazne i konkretan naziv krivičnog dela. Zapravo, ovo je naziv krivičnog dela – u Srebrenici nije bilo genocida i to ne sme javno da se kaže, pa da se napravi i raspon kazne kao što je neko, da li reče Marijan, može to da kaže i u pijanstvu, u svađi itd., pa da se napravi raspon kazne, pa da može da se mere neke olakšavajuće, otežavajuće okolnosti itd.

Nama je bitno da vas ubedimo da se stvori ta klima, da se stvori ta atmosfera da vlast, da Vlada to zapravo prihvati, i skupštinska većina. Nema razloga da se mi plašimo da ovo inkriminiramo kao krivično delo. Ovo nema veze sa bilo kakvim uskraćivanjem prava na govor.

Naravno, dobro se setio kolega Rističević, Sanda Rašković Ivić je na nekoj televiziji u Sarajevu rekla da se u Srebrenici desio genocid. Ona je narodni

poslanik. Ne znamo tačno čiji, ali je narodni poslanik. Dakle, sada kada ona ode u Sarajevo na tamo federalnu televiziju ili gde je bila i ako oni kažu – evo, poslanik Narodne skupštine Republike Srbije kaže da je u Srebrenici bio genocid, to ne može da prođe bez kazne.

Kazniće nju sasvim sigurno zbog toga i građani na sledećim izborima pa nikada više neće biti poslanik, ali i pored političke osude, mora postojati i krivična osuda.

Evo, završavam samo ovom rečenicom, molim vas i vas, gospodo Kuburović, i kolege poslanike iz vladajuće većine – hajde da sednemo da razgovaramo, da se dogovorimo, da se ovde dogovorimo da je ovo prihvatljivo, pa da onda već za neke sledeće izmene formulišemo i krivično delo i sankciju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Reč ima Đorđe Komlenski.

Izvolite, kolega.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem, predsedavajući.

Drugarice i drugovi, dame i gospodo, uvaženi ministre, uvažene kolege, ja ću samo podsetiti da ne možemo sve gledati sa emocijama i isključivo samo sa političkog aspekta, već se moramo ponašati pomalo kao pravnici, pogotovo u ovakvim situacijama kada je u pitanju rasprava o amandmanima i mogućnosti da ti amandmani uopšte budu inkorporirani u postojeći zakon na način kako je to predloženo.

Ono što je nesporno jeste da većina članova ovog parlamenta smatra da genocida u Srebrenici nije bilo, ali način na koji je amandman predložen da bude u perspektivi, ako bi se nekim slučajem usvojio, sastavni deo krivičnog dela teško ubistvo, zaista je pravnički apsolutno nemoguće izvesti i smestiti ga u taj prostor.

Ja mogu da razumem potrebu da se o ovome govori i ovo je nešto o čemu treba razgovarati na mnogo različitih nivoa. Znači, nije samo pitanje olakog komentarisanja da je u Srebrenici bilo genocida od strane mnogih u Srbiji već, pravo da vam kažem, meni je od toga čak i više smetalo u poslednje vreme što se i na Javnom servisu i na mnogim nacionalnim televizijama koriste termini apsolutno nedozvoljeni i neprimereni kao „Kosovo“, kao „predsednik republike Kosovo“ umesto tzv. tvorevine šiptarske koja je nastala dole tako kako jeste.

To su sve stvari o kojima se da razgovarati. Dobro je što je pokrenuto da se o tome popriča, ali pravnički je apsolutno nemoguće da ovakav amandman postane sastavni deo ovog dela zakona koji je, tako da kažem, kolokvijalno napadnut amandmanom koji su kolege iz SRS-a predložile.

Nažalost, uz svu surovost, ponekad moramo zaista da stvari posmatramo kao pravnici iako su emocije u nekom trenutku potpuno na drugoj strani i želje koje bismo želeli ne samo kroz diskusiju nego i kroz ono što pretočimo na papir da budu mnogo drugačije od onoga kako piše.

Inače, samo bih rekao sledeću stvar. Dovoljno krivičnih dela u postojećem zakoniku postoji da kada bi se javno tužilaštvo malo ozbiljnije pozabavilo svojim poslom, ima mesta da mnogi za ovako ozbiljne tvrdnje budu procesuirani, bez obzira na to da li su narodni poslanici, da li se bilo gde nalaze u politici, iz bilo kog razloga da su pomenuli, jer ja mogu da se složim da ovo

što mi slušamo mnogo puta nisu naučne rasprave, nisu teoretisanja da li je toga bilo ili nije bilo, nego apsolutno tvrdnje koje treba isključivo i samo da pričine štetu Republici Srbiji i Srbima kao narodu gde god da žive, ne samo na teritoriji Srbije i Republike Srpske, nego u celom svetu.

Prema tome, mislim da u ovom segmentu više treba razgovarati o tome zašto tužilaštvo ovakve stvari nije pokretalo, jer stvarno mislim da prostora i elemenata za tako nešto ima. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Komlenski.

Pravo na repliku, Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Kao pravnik, recimo, ja nikada ovaj zakon, predlog o kojem danas raspravljamo, ne bih nazvala Tijanin zakon, jer je ovo zakon o izmenama Krivičnog zakonika.

Kao pravnik, kod prvog amandmana sam rekla da razumem zašto je Ministarstvo, odnosno Vlada, zašto su rekli da ne mogu da prihvate amandman iz formalnih razloga. Kao pravnik takođe znam, složićete se, kolega Komlenski, po našem poslovniku mi ne možemo da intervenišemo na član na koji intervenciju nije dala Vlada. Vlada je intervenisala na ovaj član koji je bio najpribližniji nekoj mogućnosti da se doda i ovo što smo mi predvideli kao krivično delo.

Opet ponavljam, nemamo ništa protiv da se dogovorimo. Mogli smo to i na odboru i pre odbora i tako dalje, da vidimo da dobijemo saglasnost Vlade da promene još jedan član da bi moglo ovo da se uklopi. Dakle, ovo je bilo kao pravnik. Da, i ovo na kraju će biti kao pravnik.

Sloboda izražavanja može se zakonom ograničiti ako je to neophodno radi zaštite prava i ugleda drugih, čuvanja autoriteta i nepristrasnosti suda i zaštite javnog zdravlja, morala, demokratskog društva i nacionalne bezbednosti Republike Srbije. Dakle, član 46. Ustava Republike Srbije, citirala sam 2. stav, obavezuje nas da jedan ovakav amandman bude prihvaćen, odnosno da jedan ovakav član bude formulisan.

Kao čovek, kao patriota, kao nacionalista, kao neko ko želi dobro svom narodu gde god da se nalazio, i Republici Srbiji i Republici Srpskoj, kao neko ko se politikom bavi da bi ostavio neki trag u politici i da taj trag ne bude negativan, kao neko kome je jako stalo da posle nas o našem narodu ne bude nigde pisalo da je izvršio genocid, a nije, mi moramo da kažemo, da tražimo da se institucionalno zaštiti ta država na taj način da niko ne sme da kaže, odnosno sme da kaže, ali da zna da ga čeka ozbiljna zatvorska kazna. To je ono na čemu mi insistiramo i to je ono što očekujemo.

Opet kažem, ako je to nemoguće, po vašem mišljenju, da to uradimo danas, hajde barem recite, uradićemo to za neku sledeću sednicu. Mada i dalje mislim da za ovo treba da se glasa, za jedan od naših amandmana. Lako ćemo mi izvršiti pravno-tehničku redakciju, kolega Komlenski. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Pravo na repliku ima Đorđe Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvaljujem.

Ja ću samo podsetiti da je jedna od adekvatnijih mogućnosti bila da se ono što ima pravo svako od narodnih poslanika pojedinačno, a posebno kao

politička grupacija, da predloži zakon o izmenama i dopunama zakona koji bi mogao da bude poprilično dobro smešten, pa da vidimo ko će to podržati i ko neće. Zašto? Jer smo i mi isto tako predložili donošenje odluke kojom će se formirati komisija koja bi trebalo da istraži i utvrdi tačan poimeničan broj svih žrtava agresije NATO-a 1999. godine. Čekamo da to dođe na dnevni red Skupštine jako strpljivo, iako smo više puta očekivali da će možda to i neki drugi državni organi uraditi. Ali ne moramo za sve da čekamo Vladu Srbije. Naravno da kao poslanici imamo mogućnost da na ovakav način pokrenemo inicijativu. Pa i mi očekujemo apsolutnu podršku svih onih koji su dobronamerni u ovoj skupštini i razmišljaju o dobrobiti Srbije, da se takav jedan posao uradi.

Između ostalog, takvim poslom, kao što ćemo na ovaj način, ukoliko budemo sprečili da se neosnovano Srbija optužuje za bilo kakvo postojanje genocida u Srebrenici, na isti način sprečiti bar u budućnosti da bilo ko može da manipuliše brojem žrtava agresije NATO-a na Srbiju 1999. godine i da to ostane nešto što je potpuno jasno, dobro i u celosti potkovano, da ne bismo trpeli sad kojekakve izmišljotine i licitacije koliko je Srba stradalo u Jasenovcu, da li su bili radni logori i da ne nabrajam sve one idiotluke koje smo prinuđeni da slušamo čak od strane i nekih državnika koji na taj način zaista jako duboko vređaju osećanja srpskog naroda i svih onih drugih naroda koji su stradali u takvim logorima ili u takvim zločinima koji su se dešavali u prošlosti. A neko pre nas je propustio da tačan broj žrtava na nedvosmislen način utvrdi i da to, jednostavno, niko više ne može sutra da dovede u pitanje.

Prema tome, i ove pravničke i poslovničke mogućnosti postoje. Prema tome, očekujemo u tom smeru inicijativu, jer zaista, ni odbor se ne bi na način izjašnjavao na koji se izjasnio kada je u pitanju ovaj amandman, već bi isključivo morao da gleda sa formalno-pravne strane. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima narodni poslanik Marijan Ristićević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, govorili smo o ljudskim pravima. Pravo na život, pravo na slobodu, pravo na sigurnost, to su univerzalna ljudska prava.

Ja ne razumem ljude ili čoveka koji može da ubije drugog čoveka zbog verskih razlika, nacionalnih razlika, navijačkih razlika, a najgore je ubiti čoveka zbog toga što je druge vere. Ako veruješ u nešto, onda moraš da veruješ i u pravo te osobe da živi.

U to nije verovala Elfeta Veseli, ali to ne znači da i mi prestanemo da verujemo. Pravo na život je neprikosnoven.

Ima tamo jedna nacija, ima jedna država koja je gotovo istrebila celu jednu ljudsku rasu – Indijance. Ima tamo jedna država koja je zasigurno izvršila genocid, samo što u to vreme nije postojalo to krivično delo. To se zove Hirošima i Nagasaki. Postoji jedna nacija, postoji jedna država koja je to učinila. Ja sam ponosan što srpska država i srpski narod to nije učinio.

Čitajte Džona Šindlera, jednog od šefova CIA, šta kaže o Srebrenici. On kaže da nije bio genocid iako je bio činovnik administracije čiji je šef bio Klinton. Nemojte zaboraviti da je Klinton sa Alijom Izetbegovićem dogovorio

pad Srebrenice, gde se desila užasna osveta za ubistvo preko 3.000 Srba u i oko Srebrenice. To je bio zločin kojim se ne može opravdati prethodni zločin, ali nije bio genocid. Možda je bio za Sandu Rašković Ivić i za njenog šefa Vuka Jeremića, verovatno sada i za Đilasa i za Boška Obradovića. Za mene nije bio, mada obeležja genocida ima ono što se desilo oko Srebrenice, jer se neselektivno ubijalo stanovništvo celih sela, cele opštine jedne, neselektivno, od najmlađeg do najstarijeg.

U Srebrenici su, srećom u nesreći, civili odmah odvojeni, a potencijalne vojničke osobe koje su mogle biti u vojsci, koje su mogle izvršiti one zločine su bile predmet srpskih operacija i desio se zločin. Mi to ne negiramo i postoji Deklaracija Skupštine da se u Srebrenici desio veliki zločin. Mi se nećemo od toga skrivati. Mi ne treba da skrivamo naše zločince nikako. Oni koji su ubili, moraju da odgovaraju.

Takođe insistiram da i oni koji su ubijali Srbe moraju da odgovaraju, da ne može neko ko zverski izreže dečaka, zakolje ga, iseče mu stomak u obliku krsta, da bude osuđen samo na 10 godina. Oni koji su ga osudili na tako blagu kaznu, pljunuli su na svoju profesionalnu, pravnu školu i pravni fakultet.

Mi jasno kažemo da je bio zločin, ali su njega dogovorili Klinton i Alija Izetbegović. Za Klintona svi smo mi kolateralna šteta i on koristi bivše jugoslovenske narode jedne protiv drugih. Ja se sa tim ne slažem, ali ne mogu da se složim da su Srbi učinili genocid u Srebrenici. Jesam za to da se kažnjava, ali mislim da je kazna u predloženom amandmanu prevelika. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Ristićeviću.

Reč ima Grozdana Banac.

Izvolite.

GROZDANA BANAC: Želim samo da se složim sa koleginicom Vjericom Radetom, sa kolegom Stevom Perićem koji su izuzetno izneli ovaj svoj stav. Smatram da svako, pogotovo naša generacija koja je pravne struke, intelektualci moraju, ne znam ko je to rekao od kolega, da shvate da se moraju zaštititi ovaj narod i ova država.

Ja najlepše molim našu ministarku pravde da prenese našem predsedniku, dobili smo informaciju da će biti u ponedeljak, on je pravnik po struci, da imate razumevanja, da se donese zakon i smatram da može, kao pravnik, da se ovaj amandman i danas usvoji, ali ako treba proceduralno, molim vas da ne gledamo na formalnosti... Svako ko želi politički da nešto preskoči, on osniva komisiju. Znači, osnujemo komisiju, to ne mora da se uredi, pa kada komisija stigne, mi odemo sa vlasti, nema veze, posle će ići pedeset drugih komisija.

Ovo je jedna izuzetno važna stvar za ovu državu. Srebrenica je... Molim vas, postoji dokumentacija, nećemo sada brojati u glavu, ali postoji broj žrtava, da ne pričamo o deci bez roditelja koja su totalno pokrštena, ubijena, mučena. To je nešto što nije u istoriji čovečanstva moglo da se desi.

Najlepše molim da ova vlada ima razumevanja, na čelu sa predsednikom gospodinom Vučićem, da se o tome iznađe, kao što je rekla koleginica Radeta, mi smo generacijski tu, ona žena to savršeno pravnički priča, sve smo sagledali kao ljudi, da mora postojati patriotizam za ovu zemlju koja se blati do

maksimuma. To je više nedopustivo i politički, i pravno, i ljudski. Hvala vam najlepše.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Banac.

Reč ima Mihailo Jokić.

Izvolite.

MIHAILO JOKIĆ: Ja sam želeo da kažem zašto ja neću glasati za ovaj amandman. Obrazloženje i objašnjenje je dao kolega Komlenski. On je pravnik, ja sam matematičar. Bio sam i na jednom i na drugom odboru i mislim da je u ovom trenutku neprihvatljivo da se takav amandman uklopi u ovaj zakon.

Ovo što ste vi radikali govorili, sve je to tačno. Meni je drago što je većina vas govorila iz ove skupštine, da javnost čuje šta mi mislimo o tome. Sve što ste vi rekli, ja mislim i podržavam, ali sa pravne strane, zakonske, moramo poštovati zakon, moramo poštovati Ustav i ja zato ne mogu glasati, ali pozdravljam i čestitam vam što ste imali smelosti, hrabrosti, što ste dosta vremena utrošili, što ste bili jedinstveni i rekli ono što mislim i ja. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite.

SRETO PERIĆ: Poštovane kolege, možda mi je ovo jedan od najdražih trenutaka što sam narodni poslanik, i to iz dva razloga. Rođen sam u Srebrenici, diplomirani pravnik. Pošto su se ovde otvorila ta pitanja, možda ću moći, a uvek sam govorio istinu, to znate, dati mali doprinos i onima koji imaju malu zadržku u ovom problemu.

Od 1995. godine mnogi neprijatelji srpskog naroda pokušavaju da satanizuju srpski narod u celini, bez obzira na to gde on živi – u Republici Srpskoj, u Republici Srpskoj Krajini, u Srbiji ili negde u svetu. To je stalni pokušaj.

Mi ovde ne osporavamo prava porodica muslimanskog naroda koji je pretrpeo žrtve. Ja i danas vrlo često odlazim u selo u kojem sam rođen i razgovaram sa Muslimanima, mojim komšijama. Oni su imali žrtve i ja sam imao žrtve. Traganje za istinom da se utvrdi na koji način su žrtve postale, niko ne osporava to.

Kažemo – u Srebrenici nije bilo genocida. To je stav SRS-a, ali koliko sam mogao da čujem iz ove javne rasprave, to je stav zapravo svakog čestitog građanina Srbije. Posledice koje bi trpeo srpski narod i Srbija su trajne ukoliko ovo ne sprečimo. Mi tražimo inkriminaciju ovoga kao krivičnog dela, javno iznošenje, i to se pre svega odnosi na građane Srbije.

Neko je ovde, kolega Marijan Ristićević... Nije Sanda Rašković Ivić jedina. Mnogo je takvih koji to iznose i zapravo tvrde da je to bio genocid, a znamo da nije. Znao je na Svetog Đorđa u selu Gniona, u neposrednoj blizini Srebrenice, slavska sveća upaljena, gde su muslimanski prijatelji pobili onoga ko je obeležavao na taj dan krsnu slavu. Stradali su i Muslimani, i jedni i drugi. Kada rat počne, humanitarno pravo, čini mi se, ponekad prestane, ali ima zabeleženo.

Hakija Meholjić je pre rata bio policajac. U toku rata je bio načelnik muslimanske policije u Srebrenici. Postoji njegova izjava kada je Alija Izetbegović pozvao neke Srebreničane, bilo ih je pet, među njima i on, on je

rekao – dragi moji Srebreničani, dogovorio sam sa Bilom Clintonom da strada negde oko 5.000 ljudi ne bi li izvršili bombardovanje Republike Srpske. Hakija Meholjić, koji i danas živi u Srebrenici, bio je zgrožen na takvu izjavu Alije Izetbegovića o kojem je ranije imao jedno mišljenje, a posle te izjave drugo.

To su bile neke činjenice. U Srebrenici danas, kada je načelnik Mladen Grujičić, teško žive i Srbi i Muslimani, najveći broj zbog situacije, zbog materijalnih prilika. Oni pokušavaju da svoje komšijske odnose srede, zajedno rade u firmama, ima tu čak nekih druženja. To tako i treba da bude. Mi ne treba da dodajemo ulje na vatru, a insistiranjem od strane nekih, mi situaciju ne smirujemo, nego je samo rasplamsavamo.

Evo, i kolega Lukić, vidim, preko puta mene – sećate se 16. januara 1993. godine? Koliko dece je stradalo na mostu na Skelanima? Da ostavimo to, to su činjenice. Ne može ih niko osporiti.

Naš predsednik piše i završava knjigu i oni koji bi trebalo da budu svedoci i najžešći propagatori da je srpski narod genocidan narod, oni sad menjaju svoje izjave, neki od vas su o njima govorili, i njih naš predsednik koristi u svom životnom naučnom delu da dokazuje da genocida nije bilo.

Ima malo i za mene dileme, pravo da vam kažem, zato što ovaj član 114. spada u krivična dela protiv života, a mi smo tu posle stava 11. predložili stav 12. da kažemo – svako ko javno tvrdi da je u Srebrenici bilo genocida, biće kažnjen. Ali nije ovde predviđena samo doživotna kazna, nego se ovde u stavu 1. člana 114. kaže – zatvorom najmanje 10 godina ili doživotnom kaznom.

Znači, može za to krivično delo biti izrečena kazna 10 godina. Ovo nije napad, odnosno nužna odbrana prekoračenja. Neko vas je isprovocirao, napao, pa biste morali da reagujete. Ovde, ne vi, nego onaj ko želi da tvrdi da je u Srebrenici bio genocid, svesno prihvati činjenicu da želi da radi za interese nekih drugih, najčešće neprijatelja srpskog naroda, i on javno tvrdi da je u Srebrenici bilo genocida. On se od toga može suzdržati.

Kao što smo i rekli, mi pretpostavljamo da usvajanjem sa pravom ovakvih oštrijih sankcija za silovatelje, za neke druge izvršiocje krivičnih dela, da svi oni koji su normalni i zdravi, neće činiti ta krivična dela. Oni koji ipak budu činili, ja verujem da sa njihovim umom nešto nije u redu. O tome se radi i u ovom našem predlogu za ovo krivično delo. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Periću.

Reč ima Marijan Rističević.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Kratka replika.

PREDSEDAVAJUĆI: Pa nije vas spominjao.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Jeste.

Dame i gospodo narodni poslanici, da ostanem dokraja jasan. Svi oni, kao što to tvrdi Sanda Rašković Ivić, nisam rekao samo ona, svi oni, a tu uključujem i one koji je sad pokrivaju – Đilas, Jeremić, Sanda Rašković Ivić, svi oni koji misle da se u Srebrenici desio genocid, čine veliku štetu srpskom narodu. Srpski narod nije genocidan.

Ja žalim za svim žrtvama i rekao sam da je za mene život čoveka neprikosnoven. Za Klintona nije bio. Clinton i Izetbegović su dogovorili pad Srebrenice. Iz toga je proistekao veliki zločin, ali to nije genocid. Možda je bila osveta, možda je bio veliki zločin, ali to nije bio genocid.

Svi koji tvrde, kao Sanda Rašković Ivić, svi kao Jeremić, svi kao Đilas, svi kao Borko Stefanović, svi kao Janko Veselinović, svi u toj grupi koji tvrde da je u Srebrenici bio genocid, greše. Oni amnestiraju Klintonu, a Clinton je mislio, kad je to dogovarao, da je narod, da su živi ljudi kolateralna šteta. To Srbi nikad nisu mislili. Ja ne dozvoljavam da na takav način amnestiram Klintonu koji misli da živ čovek može da bude kolateralna šteta. Za mene, živ čovek je živ čovek, bez obzira na to koje je vere, koje je nacije i, jednostavno, svako ko kaže da se u Srebrenici desio genocid, amnestirao je i Klintonu i Izetbegovića. Hvala.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Rističeviću.

Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Projekat Srebrenica je osmišljen u kuhinji zapadnih sila i u NATO-u koji je neprijateljski, nekoliko godina kasnije, agresijom na Saveznu Republiku Jugoslaviju počinio nezapamćen zločin nad srpskim narodom i svako ko se u proteklih 25 godina bavio ovim pitanjem, pomenuo je kolega neke i od analitičara i novinara i publicista iz sveta, imao je samo jedan izraz za to – u Srebrenici se nije dogodio genocid.

Mnoge publikacije koje su napisane i koje su obelodanjene su prethodile ovoj naučnoj studiji i svemu ovome što radi naš predsednik. Ono za šta je sada zaista trenutak, jer mnoge druge stvari tek očekuju Srbiju, jeste da svi u ovom parlamentu, koji smo svesni naše patriotske obaveze, budemo složni po ovom pitanju i mene raduje, baš kao i moje kolege, da izlaganja pojedinih poslanika iz redova vladajuće stranke i onih koji su u toj koaliciji idu u prilog tome da smo svesni odgovornosti koju mi danas imamo pred budućim generacijama.

Ne znam da li ste upoznati, koleginica Mihajlović je napomenula u svom izlaganju, da se pod patronatom neprijateljskog visokog predstavnika u BiH sprema zakon koji će usvojiti Parlament Bosne i Hercegovine koji će sankcionisati svakoga ko negira da se u Srebrenici desio navodni genocid. Predviđene su, po ovome što oni u kularima već iznose i kako govore, a bila je čini mi se sinoć i jedna reportaža na televiziji Republike Srpske o tome, drakonske zatvorske kazne.

Da li treba da ostanemo nemi nad time? Da li mi onda treba da kažemo svim budućim generacijama da smo zažmurili na to što se radi Srbiji i srpskom narodu? Naravno da ne. Mi moramo da pronađemo način – a kako je i koleginica Radeta rekla – tu pravno-tehničku mogućnost, ako nije u ovome sad momentu moguće, da pristupimo novoj izmeni i dopuni Krivičnog zakonika da se prihvati ovaj predlog SRS-a. Pojedinačno mi svi iznosimo slične amandmane, ali jedno je tačno – tražimo da se kazni kaznom doživotnog zatvora svak onaj ko izjavi da je u Srebrenici bio genocid.

Znate, gospođo Kuburović, dame i gospodo narodni poslanici, kadgod raspravljamo o bilo čemu ovde, o bilo kom zakonu, mi moramo da imamo na umu to da ovaj parlament pre svega treba da štiti nacionalnu bezbednost i integritet države, ne samo teritorijalni integritet, nego integritet čitavog našeg društva i naše nacije. Mi smo najgore moguće klevetani narod u poslednjih 25 godina od strane srpskih neprijatelja, a najstradalniji smo narod na Balkanu, ne

samo u ovom poslednjem otadžbinskom ratu, odnosno ratovima, već smo skoro imali prilike da gledamo u dokumentarnim filmovima te strahote od Prvog svetskog rata.

Zar mi da dopustimo da buduće generacije moraju da slušaju potomke ovih izdajnika i ovog šljama, koje plaćaju sa Zapada sorošovci i neprijatelji srpskog naroda iz raznoraznih nevladinih organizacija, a verovatno i ovi neprijatelji koji tako izgovaraju i koji potenciraju i afirmišu tu tezu da se neki navodni genocid desio u Srebrenici jesu i poslanici srpskog parlamenta.

Da ostavimo svima onima koji će posle nas da budu u ovim skupštinskim salama da svi oni nekažnjeno to mogu da govore? Mi to ne smemo da dozvolimo. Moramo da učinimo sve, da smognemo tu sabornost, na kraju krajeva, i slogu koja je potreba u ovom trenutku i da se to na najoštriji način sankcioniše ovakvom zatvorskom kaznom jer jedino tako ćemo pokazati čitavom svetu da niko ne može da tretira Srbiju kao nekakav otirač, da se iživljavaju nad nama, da izmišljaju nekakve rezolucije kao ovi zlotvori juče u tzv. šiptarskom parlamentu, koji su ubijali i klali srpsku decu, nejač i počinili takve zločine.

Sve ono što nam je narod dao kao mogućnost da uradimo a da zaštitimo državni i nacionalni interes, kada nas je birao, mi moramo to da uradimo ovde. Zato smo i pokrenuli ovo pitanje. Zato što je ovaj zakon, a pre svega situacija u kojoj se trenutno Srbija nalazi, prava prilika da pristupimo ovakvom zakonskom rešenju i da osvetlamo obraz i budućim generacijama i Republici Srpskoj jer viteška borba heroja rata iz Republike Srpske treba da nam bude opomena i da nam bude svetlo koje će uvek da nas obasjava, jer mnoge smo žrtve izgubili da bismo očuvali Republiku Srpsku, a tek moramo da čuvamo i Srbiju i Republiku Srpsku zajedno. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Jovanović.

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Filip Stojanović.

Izvolite.

FILIP STOJANOVIĆ: Zahvaljujem, gospodine Marinkoviću.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, podneo sam amandman na član 16. Predloga zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika. Amandmanom sam tražio da se posle tačke 11. doda nova tačka 12. koja govori o tome da treba krivično da odgovara svako ko tvrdi da se u Srebrenici desio genocid. Amandmanom se štiti državni i nacionalni interes. U Srebrenici nije bio genocid. To možete pročitati na ovom bedžu koji nose poslanici SRS-a. Zato svako ko tvrdi suprotno, treba krivično da odgovara.

Svakoj državi na prvom mestu moraju da budu državni i nacionalni interesi i država Srbija u tom smislu ne treba da bude nikakav izuzetak. Nadam se da ova vlast neće dozvoliti da ljudi ispaštaju zbog svog političkog stava kao što je to nekada bio slučaj, pogotovo ako je taj stav usmeren ka zaštiti državnih i nacionalnih interesa. Lično sam na svojoj koži osetio kako to izgleda.

Davne 1995. godine u vreme okupacije Republike Srpske Krajine robijao sam dva meseca u mom rodnom Gnjilanu zbog javnog ispoljavanja patriotskog stava. Tada sam zdušno podržavao predsednika SRS-a, dr Vojislava Šešelja u osudi tadašnje vlasti zbog pada Republike Srpske Krajine. Moram da vam priznam da me je to mnogo više bolelo nego da sam to doživeo od strane

šiptarske vlasti. Zato nemojte sebi skakati u stomak. U Srebrenici nije bio genocid i svako ko tvrdi suprotno, mora da odgovara doživotno. Zato apelujem na predstavnike vlasti da prihvate ovaj moj amandman. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 17. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Član 17. se odnosi na član 137. Krivičnog zakonika i govori o tome da ko zlostavlja drugog ili prema njemu postupa na način kojim se vređa ljudsko dostojanstvo, pa u trećem stavu kaže da ako delo iz stava ovog koji sam pročitala, stava 2, učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se za to delo od tri meseca do tri godine zatvora, ranije je bilo od jedne do osam godina, a vi ste sada rekli da to bude od dve do deset godina, a mi predlažemo od pet do deset godina.

Mislimo da, s obzirom na to da smo, nažalost, sve češće svedoci, saznajemo u medijima itd., da ima dosta zloupotreba službenog položaja, da se ova krivična dela vrše u okviru obavljanja službe, odnosno posla i da ova minimalna kazna treba da bude pooštrena i da bude podignuta na pet godina, a ova maksimalna da ostane deset.

Ovo je inače naš principijelni stav kada je u pitanju raspon kazni i mi svaki put intervenišemo kada su u pitanju i neki prekršaji u zakonima o kojima ovde raspravljamo. Veliki raspon kazne pravi probleme i vodi ka korupciji. Kada god imate mogućnost da službeno lice, u ovom slučaju sudija, ima tako rastegljivo da li će nekome izreći kaznu jednu godinu ili deset godina, odnosno rekli ste dve ili deset godina, znači on ima toliko mogućnosti za razne mahinacije i zloupotrebe, a opet smo svedoci da se to nažalost u našem pravosuđu dešava.

Mi nismo bili u prilici opet da pričamo o ovim predlozima vezanim za pravosuđe, za izbor predsednika sudova, sudija koji prvi put stupaju na sudijsku funkciju zato što smo imali ove druge predloge zakona, pa onda jednostavno nismo mogli i nije bilo dovoljno vremena da i o tome govorimo.

Problem, gospođa ministar je govorila i u javnosti o njemu, o problemu izricanja kazne ispod zakonskog minimuma, o izricanju minimuma kazni itd., to je teško rešiti ovim zakonom. Da li ćete vi zapretiti najnižom kaznom od dve ili tri godine, pitanje je do one najviše kazne, odnosno tu najvišu kaznu malo ko će dobiti. Postoje ozbiljni problemi u funkcionisanju pravosuđa. Jedan broj sudija ima kontakte sa advokatima, nedozvoljene kontakte. Vi dobro znate, postoje neke sudije, odnosno neki advokati u Beogradu, a tako i širom Srbije, kažu za šta te terete, to i to, e kod advokata, on je sa tim i tim sudijom, ali godina zatvora te košta toliko i toliko.

To je naša stvarnost i mi protiv takve stvarnosti moramo da se borimo. Jedan od načina jeste da nam ne bude veliki raspon kazni, da ne ostavljamo veliku mogućnost sudijama da mogu na osnovu svoje slobodne ocene da izriču tu najnižu ili najvišu kaznu. Mi želimo na ovaj način da pomognemo i Ministarstvu i sudskoj grani vlasti. Na kraju krajeva, kada kažemo za neku oblast, evo sada govorimo o pravosuđu, nikada nećemo reći da su sve sudije korumpirane, nikada nećemo reći da su sve sudije pod političkim uticajima itd., ali demantuju nas često presude kada vidimo da zaista postoji još uvek ozbiljan

politički uticaj još iz onog vremena kod onih sudija koje su 2010. godine birane na predlog koji je dolazio iz kabineta Dušana Petrovića. Pamtim, tada smo govorili o tome. Ne znači da ako je sada otišao Dušan Petrović, otišle demokrate, treba sve te sudije smeniti, ne daj bože, ali moramo praviti takve uslove da takve sudije koje su korumpirane, same prosto izađu na površinu i da se ratosiljamo, oslobodimo takvih sudija da ne guše časne i poštene ljude koji hoće profesionalno da rade svoj posao.

U tom cilju je ovaj amandman i mislimo da bi bilo dobro da bude prihvaćen. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Reč ima ministar pravde Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Samo pojašnjenje zašto se Ministarstvo pravde opredelilo za ovaj raspon. Upravo smo imali u vidu i statistiku i kako su sudovi presuđivali za ova krivična dela. Navešću samo primer za 2018. godinu da je u 85% slučajeva bila izrečena uslovna osuda za ovo krivično delo. Kada se izricala krivična sankcija, odnosno kazna zatvora, bio je zatvor u trajanju od šest meseci.

Upravo kako bismo izbegli mogućnost ovakvog drakonskog ublažavanja kazne i mogućnost uslovne osude, povećan je minimum za izricanje kazne, ali smo ostali u okviru raspona koji je već predviđen kaznom, odnosno raspona od osam godina za odmeravanje, zato je sada pomeren sa dve na deset godina.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, ministre.

Na član 18. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Amandman kojim se posle člana 18. predlaže dodavanje novih članova 18a i 18b podneo je narodni poslanik Momo Čolaković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Jelena Žarić Kovačević.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvažena gospođo ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, javila sam se jer želim da dam podršku amandmanu kolege Ristićevića, ali istovremeno želim da dam podršku i predlozima koji se nalaze u ovom članu. Na taj način želim da kažem svoje mišljenje, a to je da sam za pooštavanje kaznene politike u našoj zemlji. Naime, iz kojih razloga – član 194. se odnosi na nasilje u porodici, dakle, na krivično delo kojim se primenom nasilja ugrožava život, telesni integritet ili duševno stanje člana porodice.

Donošenjem Zakona o sprečavanju nasilja u porodici mi smo stavili akcenat na problem nasilja u porodičnim odnosima, čije su posledice vrlo često jako teške. I tada smo ukazali na značaj povezivanja organa i institucija u borbi protiv nasilja, ukazali smo na to koliko je važno žrtvama porodičnog nasilja pružiti sigurnost i mogućnost da, pošto prijave nasilje, dalje nastave sa svojim životom.

Vlada Srbije je, kao što znate, 18. maj proglasila za Dan sećanja na žene žrtve nasilja, i to one koje su stradale u nasilju u porodici 2015. godine.

Ovde sada imamo izmenu člana tako što se uvodi stroža kazna ako je nastupila smrt člana porodice i učinilac će se kazniti zatvorom u trajanju od 5 do 15 godina, umesto u trajanju od 3 do 15 godina, što svakako ima moju podršku. Takođe, ako je član porodice maloletno lice, kazna je najmanje 10 godina zatvora.

Upravo iz ovakvih predloga vidi se i namera Vlade da se detaljno regulišu konkretna pitanja, da se pooštavanjem kaznene politike stane na put kriminalu, da stopa izvršenja ovakvih krivičnih dela bude manja i, svakako, da se građani osećaju sigurnije i da imaju puno poverenje u pravosudni sistem. Zbog toga ja ovakve predloge i podržavam. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice.

Reč ima Sonja Vlahović.

Izvolite, kolegice Vlahović.

SONJA VLAHOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Javljam se po amandmanu na član 194. Krivičnog zakonika koji se tiče nasilja u porodici, gde je predloženo pooštavanje kazni za krivična dela.

Čim pomenemo nasilje u porodici, odmah znamo da se dešava nasilje nad ženama i decom. Mi žene se borimo ne samo za rodnu ravnopravnost, već i za borbu protiv nasilja nad ženama i porodicom. Prvenstveno sam se javila kao poslanica, zato što su najčešće u porodici žrtve nasilja žene i deca.

Znamo da smo 2016. godine usvojili Zakon o sprečavanju nasilja u porodici. Sada menjamo Krivični zakonik tako da ćemo na ovaj način pooštriti i kaznene mere za nasilnike.

Kao što je rekla i moja kolegica Jelena Žarić, sutra je 18. maj, a prošle godine su Vlada Republike Srbije i Ministarstvo pravde proglasili Dan sećanja na žene žrtve nasilja. Na neki način će svako od nas obeležiti taj dan, ali ja ću iskoristiti ovu priliku da apelujem na sve žene da ne trpe nasilje, da svaka, ukoliko dobije i šamar od svog supruga, partnera ili bilo koga, prijavi. Jer to je jedna preventivna mera. Svi moramo biti u tome i svako, kogod primeti nasilje, da li se to dešava u našoj porodici ili nekoj drugoj, treba to prijaviti. Na taj način ćemo se zajednički, državni organi, mediji ali i mi kao celo društvo, boriti protiv apsolutno neprihvatljive društvene pojave.

Želim da pohvalim, s obzirom na to da se nisam javila u načelu, i Predlog zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika i, naravno, predlaganje najoštrije kaznene mere – doživotne kazne za nasilnike koji sprovode ta krivična dela nad decom i ženama u drugom stanju. Dajem punu podršku i u danu za glasanje ću glasati.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Vlahović.

Na član 19. amandman je podneo narodni poslanik Momo Čolaković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 23. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite, kolega Periću.

SRETO PERIĆ: Član 23. se odnosi na član 247. i to su krivična dela protiv zdravlja.

Ovde je dodat jedan novi stav i ono o čemu je govorila i kolegica Vjerica Radeta, mi smo takođe i u ovom članu predvideli da se kazna zatvora

poveća, minimum kazne zatvora, sa dve na pet godina, a maksimum da ostane deset godina, koliko i jeste.

Ovo što je i koleginica naglasila – ostavlja prostora baš za korupciju, i to između sudija i advokata. Kada ovo kažemo, ne mislimo da to svi rade i da je to moguće, ali onda kazna ne postiže svoju svrhu. Svaka kazna ima represivnu, a treba da ima i preventivnu ulogu. Možda ni represivna neće biti u celosti realizovana ako je neko kažnjen minimalnom kaznom koja možda nije ni primereno propisana, nije primereno utvrđena.

Ovde ostaje velika razlika i da bismo izbegli ono o čemu smo i govorili kod silovanja, što smo već i spomenuli, da je najveći broj izrečenih kazni za to krivično delo bio na zakonskom minimumu, e, da se to ne bi desilo, bar da povećamo taj zakonski minimum, što će obavezati sudije.

Moram da vam kažem da nije baš ni lako utvrditi, odnosno odrediti te kazne. Može činjenično stanje da se utvrdi dobro, da sve bude u redu, ali ako je veliki raspon, onda i sam sudija ili sudsko veće, zavisi ko sudi, imaju dilemu koju meru da primene. Stoga smatramo da bi ovo bilo efikasnije i da bi ta preventivna uloga jedne od krivičnih sankcija, kazne zatvora, bila celishodnija i bila opravdanija. Hvala vam.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Periću.

Na član 29. amandman sa ispravkom podneo je narodni poslanik Neđo Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 30. amandman sa ispravkom podneo je narodni poslanik Neđo Jovanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 33. amandman je podneo narodni poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 42. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite, kolegice Radeta.

VJERICA RADETA: Ovaj amandman je principijelan stav Srpske radikalne stranke i nikada nam nije jasno zašto se donose zakoni, zašto se troši vreme da se o nekom zakonu ili predlogu ovde raspravlja da se zakon donese, a neće se primenjivati za pola godine.

Razumela sam ja objašnjenje kada je u pitanju Krivični zakonik, ali nema ovde ni toliko mnogo izmena. Pretpostavljam da službe već rade prečišćeni tekst i da neće biti veliki problem da sudije i ostali koji primenjuju ovaj zakon počnu da ga primenjuju, pogotovo što se približava i taj letnji period kada se uglavnom ne sudi, kada se samo rade presude itd. Svi znamo kako sudovi funkcionišu.

Mi uvek mislimo da pre nego što dođe predlog nekog zakona u Narodnu skupštinu, a to se odnosi i na ovo, da nadležne službe u Ministarstvu moraju da pripreme sva podzakonska akta, sve neke pripremne radnje da budu završene da bi zakon mogao onako kako nas Ustav obavezuje da stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku" i da se, naravno, nakon stupanja na snagu i primenjuje.

U tom smislu je bila naša primedba i ovaj amandman.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONIKA O KRIVIČNOM POSTUPKU (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodni poslanici Marijan Rističević, Vjerica Radeta, Aleksandar Šešelj i Sreto Perić.

Primili ste izveštaje Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo i Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Član 4. se odnosi na član 327. postojećeg zakona gde smo mi predložili brisanje 2. stava, a taj stav 2. kaže da za osuđenog saradnika ne može biti predloženo lice koje je osuđeno kao organizator organizovane kriminalne grupe, niti lice koje je pravosnažno osuđeno na kaznu zatvora od 40 godina, odnosno u budućnosti na kaznu doživotnog zatvora.

Ovako formulisan ovaj stav, rekao bi čovek – pa šta hoće? Ovo je sasvim u redu i takvim licima i ne bi trebalo biti omogućeno da budu saradnici. Ali mi smo ovaj amandman podneli iz jednog konkretnog razloga i taj konkretan razlog ćemo pre svega izneti zbog javnosti, govorili smo i u načelnoj raspravi.

U požarevačkom zatvoru već koliko godina leže Milorad Ulemek Legija i Zvezdan Jovanović, optuženi i osuđeni za ubistvo Zorana Đinđića. Oni su tamo, prvo, u nehumanim uslovima, neprimereno je vreme koliko su potpuno izolovani i od spoljnog sveta i od ostalih zatvorenika, ali to je tema ovog sledećeg zakona. Ali mi tvrdimo da, kada bi Miloradu Ulemeku Legiji i Zvezdanu Jovanoviću pravno bilo moguće da tužilaštvo sa njima napravi odgovarajući dogovor, da bi oni izneli celu istinu o svemu što se dešavalo kada su u pitanju ubistvo Zorana Đinđića i ostala krivična dela za koja su oni optuženi i za mnoga već osuđeni, a da oni zauzvrat, naravno, treba da dobiju odgovarajući status i da postanu slobodni ljudi ako će oni državi pomoći da reši to pitanje koje evo koliko godina već traje.

Nijedna vlast nije pokazala interesovanje da se utvrdi prava pozadina ubistva Zorana Đinđića, da se utvrde ubice i oko toga postoje dileme, postoje knjige koje su kasnije objavljivane, svedoci itd. Ne može se zaboraviti sudija tadašnji Nata Mesarović koja je, kako kaže naš narod, jezik izgovara ispravno, malo brže od pameti, pa ona kaže – dobili smo presudu. Da, oni su dobili presudu, zato što su Legija i Zvezdan Jovanović po tadašnjem stavu tadašnje političke elite takozvane morali biti osuđeni.

Sad je pitanje, već koliko dugo traje, ko zaista stoji iza tog ubistva, kome je u interesu bilo ubistvo Zorana Đinđića. Mi uvek kažemo – ne govorimo mi ovo zato što je nama bitan Zoran Đinđić, nego je za državu Srbiju bitno da se utvrdi pod kojim okolnostima, ko, zbog čega i kako je ubio tadašnjeg premijera. I zato smo stavili ovaj amandman da ga prihvatite i da na osnovu ta dva čoveka, ponavljam, Milorada Ulemeka Legije i Zvezdana Jovanovića, da im se omogući da sa slobode razgovaraju sa tužilaštvom, da iznesu nesporne činjenice koje oni sasvim izvesno znaju, imaju podatke, dokaze i sve, a ako se ispostavi da nešto od toga nije tačno, lako ih je vratiti odakle su došli. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Radeta.

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 6. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite, kolega Periću.

SRETO PERIĆ: Mali je broj odredaba Zakona o krivičnom postupku koje se menjaju, to razumemo. Pošto se menja Zakonik o krivičnom postupku, logično je da i Zakon o krivičnom postupku treba promeniti, što ide po hitnom postupku, i to razumemo, ali nam nije jasno zbog čega član 6, gde smo mi amandmansi intervenisali, a amandman glasi – ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“... Sve to dosada razumemo, izuzev odredaba člana 1, 4. i 5. ovog zakona, koje stupaju na snagu 1. decembra 2019. godine.

Mi smatramo da bi odredba člana 6. trebalo da glasi – ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“. Ostali deo ovog člana bi trebalo brisati jer, kažem još jednom, ne razumemo. Od ukupno šest članova, uključujući i ovaj koji govori kada zakon stupa na snagu, on se neće primenjivati danom stupanja na snagu, tj. osam dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“, tri odredbe se neće primenjivati. Stoga smo i predložili da se ostatak ovog teksta briše. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Periću.

Pošto smo završili pretres o svim amandmanima, zaključujem pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Pošto smo obavili pretres Predloga zakona u načelu i u pojedinostima, Narodna skupština će u danu za glasanje odlučivati o Predlogu zakona u načelu, pojedinostima i u celini.

Dame i gospodo narodni poslanici, sada određujem pauzu.

Nastavljamo sa radom u 15.00 časova. Hvala.

(Posle pauze – 15.00)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa daljim radom.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O SPREČAVANJU KORUPCIJE (pretres u pojedinostima).

Primili ste amandmane koje su na Predlog zakona podneli narodi poslanici.

Primili ste izveštaj Odbora za ustavna pitanja i zakonodavstvo, Odbora za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu, kao i mišljenje Vlade o podnetim amandmanima.

Pošto je Narodna skupština obavila načelni pretres, saglasno članu 157. stav 3. Poslovnika Narodne skupštine otvaram pretres Predloga zakona u pojedinostima.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, postoji više vrsta korupcije i meni je žao što danas nisu prisutni ovde ovi iz stranke bivšeg režima pojačani Boškom Ljotićem, da i njima objasnim u kom delu i u kom obliku korupcije su bili. Najopasnija je crna korupcija. Dakle, to je ona korupcija kada javne poslove spojite sa privatnim biznisom. Nema očiglednijeg primera od Dragana Đilasa. Nema očiglednijeg primera, posle njega, od Vuka Jeremića.

Dakle, ukoliko neko koga ste na određen način delegirali da bude predsednik Skupštine Ujedinjenih nacija, predsednik skupštine celog sveta, ukoliko neko na toj funkciji koju mu finansira Republika Srbija, koja mu daje lični dohodak od 8.000 do 10.000 dolara, koliko se sećam, plaćala mu je stan koji je koštao gotovo isto toliko, vozača koji je koštao pet hiljada evra, sve živo mu je plaćala Republika Srbija da bi on imao tu čast da predsedava Generalnom skupštinom Ujedinjenih nacija. On je to grubo zloupotrebio i verujem da su ga Amerikanci iskoristili da svedoči protiv Patrika Hoa, čoveka sa kojim je on pravio privatne biznise u vreme dok je predsedavao, dok je vršio javnu funkciju, a nema veće javne funkcije u Srbiji od one koju je on vršio – da bude u ime Srbije delegiran iz Srbije kao predsednik Skupštine Ujedinjenih nacija. U to vreme je pravio velike biznise koji su bili zasnovani na korupciji sa Patrikom Hoom i drugim svojim prijateljima, i za te poslove dobio veliki novac. Na kraju je svedočio protiv svojih prijatelja.

Mislim da osim što su ga Amerikanci amnestirali, da mi nemamo pravo da izvršimo amnestiju takvog funkcionera koji je danas predsednik jedne političke partije, koji je ovde bio ministar spoljnih poslova, bio je savetnik Tadića, savetnik za telekomunikacije, bio je savetnik za odbranu, bio je u Predsedništvu dok je gospodin Tadić vršio funkciju predsednika Republike Srbije.

Drugi njegov, kako bi naš narod rekao, pajtaš, gospodin Đilas, za vreme dok vršio javnu funkciju, funkciju gradonačelnika, funkciju ministra za NIP i dok je bio šef narodne kancelarije za svoje firme je prihodovao preko 500 miliona evra. Kakva je to crna korupcija? Najcrnija moguća korupcija u svetu da je neki javni funkcioner uspeo da prihoduje 500 miliona evra dok je vršio svoju funkciju i da usput, preko reklama, kontroliše medije, da mediji koji nešto loše napišu o njemu i Borisu Tadiću ne mogu da dobiju reklamu, ne mogu da oglašavaju nijedan proizvod, zato što je imao apsolutni monopol i na reklame i na medije. Pri tome, kao javni funkcioner zaradio je 500 miliona evra i bio umešan u razne korupcionaške afere o kojima ću govoriti kasnije. Nema većeg oblika korupcije da prikažemo na način na koji pokušavamo da prikažemo od onoga koji su imali

Dilas, Jeremić, kome se pridružio, gle čuda, Boško Obradović, koji se navodno, nekad davno, borio protiv korupcije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

S obzirom na to da se radi o članu 1. koji definiše nadležnosti Agencije za borbu protiv korupcije, moram da kažem da sam inače veliki protivnik tih stvaranja tzv. te četvrte grane vlasti koja je navodno kontrolor sve ove tri, a suštinski, nju niko ne kontroliše.

Mi smo ovde doživeli u eri DS-a neretko, po glupavim naredbama EU, da formiramo sijaset tih besmislenih agencija koje suštinski služe da izvlače iz nadležnosti ministarstava njihove poslove i da ministarstva svedu da budu ikebane i da gotovo nemate nikakvu nadležnost, a oni su, tobože, naši vesnici i naše apologete nezavisnosti, poštenog i čestitog rada i sada će oni nas sve ovako tu da kontrolišu.

Pošto ja inače znam šta je traženo, i sva sreća to nije uneto u zakon, i tu moram da vam čestitam što ste odoleli tom pritisku, to je ovde traženo, da ljudi znaju, da ta agencija ima ingerencije bezmalo policije, da može da upada u kancelariju kada hoće, da nam proverava koga hoće i kako im padne na pamet. Bogu hvala da na to niste pristali jer to bi bio čist zločin, ali ono što se meni ne sviđa kod ovog zakona jeste činjenica da se ovde polazi od pretpostavke da ako si javni funkcioner, ti si kriminalac. I to odavno već slovi u našem društvu, u medijima – a poslanik si, a ministar si, ti si jedna lopuža, jedan bandit, jedan kriminalac i tebe bi trebalo sad svako ovde da kontroliše, da ti pije krv.

Inače, znam da su tražili, između ostalog su tražili da vam kompletnu familiju bezmalo nateraju da prijavljuje imovinu. Sada dođete u apsurdnu situaciju. Na primer, možda neko ne govori sa svojim bratom ili sestrom, a ovde mu se traži da prijavi njegovu imovinu. Sva sreća ni to niste prihvatili, ali čak i kad je u pitanju supruga, a što bih ja morao da izlažem svoju suprugu bilo čemu ili bilo ko od nas, da prijavljuje imovinu. Na šta to liči? I veliki sam protivnik toga da se daju tolike ingerencije tim tzv. nezavisnim telima. Da ne govorim o tome da je to sve napravljeno u vreme DS-a, da su oni na nižim i na srednjim nivoima postavljali svoje funkcionere i danas to i te kako obilato zloupotrebljavaju i prave ozbiljan problem čitavom društvu.

Na kraju krajeva, nije mi jasno zašto postoji Agencija za borbu protiv korupcije. Ako imamo Savet za borbu protiv korupcije, šta će nam dva Vladina, odnosno imamo čisto Vladino telo, Savet za borbu protiv korupcije, po čemu su sad ovi nezavisniji, bolji i nemam pojma šta, pa se kao pravi ta agencija za borbu protiv korupcije? U redu, ako je već to tako negde definisano, koliko to već postoji, ali moram da kažem da neke stvari od kojih se ovde polazi apriori, a to je da svako ko je javni funkcioner, on je u startu, otprilike, lopov, pa će oni kao da ga kontrolišu, da ga ispravljaju, a pri tome, ne rade taj svoj posao čini mi se adekvatno.

Imate sijaset primera po Srbiji, recimo, gde su ljudi opštinski odbornici. Imate opštine gde većina stanovništva živi na selu. Opštinski odbornik dođe kao poljoprivrednik iz seoske sredine. Šta on zna, ako ima registrovano npr.

poljoprivredno gazdinstvo i on je vlasnik tog gazdinstva, da on sada treba da se odjavi da ne bude on vlasnik toga ili da nema neku svoju malu firmicu, a postane opštinski odbornik, gde inače najčešće ne prima nikakvu platu. Onda ljudi dolaze u prekršaj, a pre toga ih niko nije lepo ni edukovao niti im je rekao da moraju da podnesu, odnosno da zamrznju taj svoj status ili da prenesu rukovodeća ovlašćenja na nekog drugog, pa da onda budu odbornici.

Mislim da to nije u redu, zato što imamo koliko hoćete takvih prijava gde ljudi pojma nisu imali šta bi trebalo prethodno da urade i onda dođu u prekršaj i suoče se sa zaista besmislenim posledicama.

Molio bih da, ako se već ovako nešto uvodi, što inače ja podržavam, mora svako da bude kontrolisan, ali bih vas onda zamolio da vi kao Ministarstvo pravde utičete na tu agenciju za borbu protiv korupcije da malo više edukuje ljude i javne funkcionere. Tvrdim da 60%–70% javnih funkcionera pojma nema šta bi trebalo da uradi pre nego što uopšte stupi negde na neku funkciju zato što im, jednostavno, niko nikada to nigde nije ni objasnio.

Bilo bi potrebno da se ta ovlašćenja i te ingerencije koje su na pravdi boga sva ta tzv. nezavisna tela dobila polako vraćaju u Ministarstvo. Ako narod glasa za neku vlast, a u ovom slučaju glasaju za vlast SNS-a, ljudi očekuju da vi sprovodite nešto što je u interesu građana. Kako vi to da sprovodite, kad pola ingerencija nemate, a dato je tim agencijama besmislenim koje ovde postoje. Pravo da vam kažem, za većinu njih ne znam ni čemu služe, ali eto, služe zato što je neko iz EU mnogo pametan, pa je tako rekao, suštinski da obezglavi državu tako što uzima ingerencije iz ministarstava.

Voleo bih da počne polako vraćanje tih nadležnosti u ministarstva, a da se ove agencije zaista vrte nekoj svojoj kontrolnoj funkciji, a ne da glume policiju i da glume ne znam koga ovde i da nam one budu apologete čestitosti, ne znam čega, a da su svi ostali, otprilike, lopovi i bezobrazni, a jedino oni su vlasni da nas kontrolišu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Mihajlo Jokić.

MIHAJLO JOKIĆ: Hteo sam da istaknem član 1. jer je vrlo bitan zbog toga što umesto reči – borba, stoji reč – sprečavanje. Mislim da je ta reč odgovarajuća i prava reč, a ne ona reč koja je bila, jer kada kažete – borba, onda već pretpostavljate da korupcija postoji, a ovom rečju – sprečava, znači borimo se da te korupcije ne bude.

U ovom trenutku sam hteo da kažem nešto. Čuo sam, odnosno pročitao sam, informisan sam da se menja Zakon o izvršenju i obezbeđenju. Ako se taj zakon menja, ja bih vas molio da se obrati pažnja na neke članove. Znači, prvo da se obrati pažnja na načelo srazmernosti. Srazmernost ili proporcionalnost između duga, znači onoga što se duguje i onoga što se prodaje, to je u postojećem zakonu deskriptivno dato. To mora biti dato brojčano. Koeficijent te razmere mora biti veći od jedan, ali moje je mišljenje da ne može biti veći od dva ili tri. Ne možete vi zbog duga od jednog dinara prodavati neku imovinu koja vredi milion dinara itd. Znači, to je jedan primer. Znači, o tome da se povede računa kada se ovaj zakon bude menjao, jer će njegova izmena da doprinese sprečavanju korupcije.

Druga stvar na koju treba da obratite pažnju je troškovnik. Troškovnik se pumpa i ne stavlja na uvid dužniku. To se mora novim izmenama regulisati.

Treća stvar na koju apostrofiram, o kojoj treba voditi računa u toj izmeni zakona jeste taj egzistencijalni minimum. Vi ste govorili na Zlatiboru, čitao sam to itd., da postoji imovina koja se ne može otuđiti i koja se ne može prodati, a s druge strane, slažem se sa vama za ono što ste rekli da su ti izvršitelji uradili puno toga i da je dug koji je postojao maltene prepolovljen ili mnogo manji nego što je bio, ali postoje te sitnice, postoje ti možda mangupi u tim redovima koji nedorečenost ovog zakona o izvršenju i obezbeđenju zloupotrebljavaju. Ako sam u pravu i ako se očekuje promena ovog zakona, molio bih vas da o tome povedete računa. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospođa Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, nije tema današnje javne rasprave Zakon o izvršenju i obezbeđenju, ali drago mi je što ste i to pomenuli, s obzorom na to da je u toku javna rasprava, pa svi oni koji vole vrlo često da kritikuju, evo, imaju opet mogućnost da se izjasne i da nam ukažu na koji način možemo da unapredimo taj zakon.

Sa druge strane, najveći kritičari upravo tog zakona jesu oni koji su javne izvršitelje uveli u pravni sistem Republike Srbije 2012. godine sa skandaloznim zakonom u tom momentu, jer na sve odluke koje su donosili izvršitelji, dužnici nisu imali mogućnost žalbe. Zato smo bili prinuđeni 2015. godine da donosimo novi zakon, upravo kako bismo izvršnim dužnicima obezbedili minimum osnovnih prava da postoji mogućnost da sud u žalbenom postupku preispita te odluke.

Naveli ste neke buduće odredbe zakona, i moram reći da ste u potpunosti u pravu. Svakako, možda i ono što je najznačajnije i što će građane najviše zanimati jeste zabrana mogućnosti prodaje pokretnosti, odnosno nekretnine u kojoj dužnik stanuje za dug iz komunalnog potraživanja u visini do 5.000 evra, što znači da za potraživanje do 5.000 evra više neće postojati mogućnost da se takva nekretnina nađe na javnoj licitaciji i da izvršni dužnik bude iseljen.

Zašto je to limit? Upravo smo imali mogućnost tokom proteklih nekoliko godina da analiziramo i praksu i da vidimo da se dešavalo da se za taj iznos duga prodaje nepokretnost.

Svakako i velika novina o kojoj se manje govori ali mislim da je i te kako bitna, koja će se naći u zakonu, ja verujem da ćemo u narednih mesec dana zaokružiti priču oko izmena i dopuna i izaći sa predlogom pred poslanike, to je iznos plate, odnosno iznos penzije koji može biti opterećen, prinudno ograničen. Dosada ste vi mogli sa dve trećine da opteretite nečiju platu. Mi taj cenzus spuštamo, tako da će do jedne polovine plata moći biti opterećena zbog prinudnog izvršenja. Kada je reč o penzijama, to je jedna trećina i za lica koja primaju minimalne zarade do jedne četvrtine.

Mislim da je to značajan pomak da pokazujemo da vodimo računa i o socijalnim pitanjima, o siromašnom pravu, tako da su krupne izmene koje nas očekuju u narednom periodu. Sve one kritičare pozivam da učestvuju u javnoj raspravi koja trenutno traje.

Što se tiče drugog zakona koji je danas na dnevnom redu, a to je Zakon o sprečavanju korupcije koji je izuzetno bitan, a odnosi se, pre svega, na sve nas koji danas ovde sedimo, na sve one koji su izbegli da dođu da učestvuju u raspravi, a podneli su tako veliki broj amandmana, nisu se čak udostojili da ono što su napisali iznesu pred građane, moram da kažem da je ovo zakon na kome se dugo radilo, da je gotovo više od tri godine Ministarstvo pravde pokušavalo da dođe do konačnog predloga koji je sa različitih strana bio sabotiran i da smo konačno ponosni što možemo da se nađemo pred poslanicima sa predlogom koji treba na neki način da otkloni sve one nedoumice koji smo poslednjih deset godina imali kada je reč o primeni ovog zakona.

Ne bih se složila sa kolegom Đukanovićem da postoji pretpostavka da smo mi funkcioneri korumpirani, da smo lopovi. Suština jeste da funkcioneri imaju mnogo veće obaveze od običnih građana. Samim vašim izborom ili imenovanjem dobijate određena ovlašćenja koja obični građani nemaju, pa samim tim treba da imamo i veće obaveze upravo prema građanima.

Ne vidim nikakav problem u tome da bilo ko od nas treba da prijavi svoju imovinu dok je funkcioner, imovinu svog bračnog druga, jer je najčešće reč o zajedničkoj imovini. Da li se vanbračnim i bračnim partnerima sviđa da to prijavljuju, verovatno da ne, ali to je zakonska obaveza, tako da nije stvar dobrovoljnosti da li će neko da prijavi imovinu ili ne. S druge strane, neprijavljivanje povlači i krivičnu odgovornost.

Ono što je bitno, pokušali smo da jačamo i profesionalizujemo Agenciju za borbu protiv korupcije da ne bismo dolazili u situaciju kakvu smo imali ranije, da imamo i veće i direktora koji će profesionalno obavljati svoju dužnost, da nemamo direktora agencije čiji se integritet dovodi u pitanje, kao što smo to imali u prošlosti da imamo direktore protiv kojih se pokretao krivični postupak upravo zbog zloupotreba kakve je trebalo da kontrolišu kod drugih funkcionera, pa se postavljalo pitanje kako je mogao da kontroliše drugog ukoliko je sam vršio zloupotrebe, od toga da su zloupotrebe vršene za trošenje dnevnica do toga kako su se nabavljale zgrade i nameštaj u kojoj se danas nalazi sedište Agencije.

Ono što je bitno, pokušali smo da je profesionalizujemo i da imamo jedan objektivni i transparentan postupak izbora i direktora i članova veća. Verujem da upravo ovakav izbor neće dovesti u sumnju buduća lica koja će obavljati ovako važne funkcije.

Mi kao funkcioneri dužni smo da se pridržavamo ovog zakona i ovo nije jedini zakon koji nas obavezuje, ali svakako, uz ovaj zakon, vrlo bitan zakon koji treba da se donese je zakon o poretku imovine.

Proteklih nekoliko meseci, otkako je Ministarstvo pravde izašlo sa nacrtom zakona, imali smo prilike da slušamo mnoge kritike. Svi oni koji su se zalagali u prethodnim periodima i prethodnih 15 godina i pozivali se u svojim političkim kampanjama kako je neophodno doneti taj zakon, danas su protiv njega, pozivajući se na jednu odredbu Zakona o poreskom postupku koji postoji, gde se pominje unakrsno ispitivanje imovine, ali apsolutno se ne odnosi na ono na šta ovaj zakon treba da se odnosi, tako da verujem da ćemo u narednom periodu biti u prilici da raspravljamo o tako bitnom zakonu, a da će članovi opozicije, koji danas izbegavaju javne rasprave, možda da se udostoje i da prisustvuju skupštinskim debatama.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala.

Poštovana ministarko, ja bih se složio sa vama, naravno, da moramo da poštujemo zakon. Međutim, rekli ste nešto, a čini mi se da niste upravu, a to je da se ne polazi od te pretpostavke da ako si javni funkcioner, da si i prethodno lopov, kriminalac ili kakogod.

Kada naslovite zakon – zakon o sprečavanju korupcije, a onda pogledate gro članova, pa čak i u samom definisanju, da se suštinski sve odnosi na javne funkcionere, a dodatno se inače pooštava već postojeći zakon, pa šta onda ljudi da pomisle? Da ne govorim da vam već u društvu vlada takvo mišljenje da ti sada ako si poslanik, ti si odmah razbojnik.

Pogledajte šta ljudi misle o poslanicima. Naravno, ima puno grešaka i nas samih ovde, da se ne lažemo. Neki su se zaista i neodgovorno ponašali i u ranijim periodima, ali pogledajte šta ljudi misle o narodnim poslanicima – vi jedete besplatno, iako oni koji pišu najviše o tome, suštinski, mnogo više vise u restoranu nego što bilo ko od poslanika to radi ovde.

Da ne govorim o tome da je nivo podrške javnih institucija katastrofalan u narodu, katastrofalan, odnosno državnih institucija. Zašto? Eto zato što tako neko stvara tu atmosferu i sada kada se sve ovo još dodatno pooštava, pa šta ljudi da pomisle, a gro članova se odnosi na javne funkcionere?

Znate, korupcija može da bude i ako šalterski radnik u opštini primi 50 evra da vam izvuče neki papir. Znači i to je korupcija. Korupcija je i kada lekar primi novac, eventualno, da bi vas pustio preko reda. I to je korupcija. Ali to ako kažete – Zakon o sprečavanju korupcije, to tu ne piše. Znači, zbog toga mi je malo krivo zašto se donosi na ovakav način zakon.

Drugo, kada već govorimo o Agenciji za borbu protiv korupcije, gospodin Rističević je pričao o položaju gospodina Đilasa i njegovom uticaju posebno na medije dok je bio gradonačelnik. Recite mi – kada je ta Agencija, ikada, reagovala protiv gospodina Đilasa? Recite mi ijedan primer kada je reagovala, a to je bio eklatantan primer korupcije i najgoreg mogućeg društvenog uticaja na medije pre svega, a nismo nikada videli da su reagovali, ali zato će, recimo, bilo kom od nas, ako smo prodali automobil „stojadin“ ili ne znam šta za 400–500 evra, krv da nam popiju odakle nam tih 400–500 evra. To zaista nije korektno. Znači, tu mora da se napravi neka srazmera kako će oni da reaguju.

Ne može u javnosti da slovi da je, jednostavno, svaki javni funkcioner lopov i da se pođe od te pretpostavke, a nažalost, tako je. Ja bih voleo da se uradi neka kampanja, na kraju krajeva, i vi kao ministar pravde i uopšte društvo da utiče da se jednostavno kaže da onaj ko se bavi politikom i ko je javni funkcioner, nije u startu lopov. Mislim da je to veoma važno da uradimo ako hoćemo da vratimo poverenje naroda u institucije, u državu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, gospodin Đukanović me je pogrešno razumeo. Nije Dragan Đilas samo na reklamama bio koruptivan.

Gospodine predsedavajući, prenesite gospodinu Đukanoviću da je Most na Adi započet da se gradi bez građevinske dozvole. Taj most na Adi trebalo je da košta, čini mi se, 115 miliona. Koštao je 500 miliona. Dragan Đilas, koji sada ima neku stranku...

(Aleksandar Martinović: Kupio.)

... To je još jedno preduzeće koje je osnovao. Jedinu stranku koju je Dragan Đilas sigurno osnovao su Dveri. To je sigurno. Ovo sve drugo je kupio.

Da li je korupcija kada Dragan Đilas kupi poslaničku grupu? Verovatno da je to najcrniji oblik korupcije. Korupcija je i nepotizam. Recimo, zamislite Radulović koga bi sve stavio na listu! Gospodina Šapića? I to je korupcija. Nepotizam je korupcija. Uraditi nekom uslugu radi usluge i to je korupcija, ali blaži oblik, ali crna korupcija je kada funkcioner svoj položaj koristi u svrhu svojih privatnih poslova, kada spoji javnu funkciju sa privatnim biznisom. To je Dragan Đilas uradio čak više nego i sam Vuk Jeremić koji je predsedavao Generalnom skupštinom u ime Srbije i pravio poslove sa Patrikom Hoom, zbog kojih je ovaj osuđen.

Dragan Đilas je, sećate se, nasledio Zelenu stranku. Udružio se sa Boškićem Ljotićem, a ovom je bilo teško. Kada je uzeo iz Hilandara pet hiljada evra, da li je to korupcija? Zakleo se nad Trojeručicom Boško Obradović da neće praviti stranku i onda mu Đilas napravio stranku. Ja sam dugo mislio da je on prekršio zakletvu. Zato sam ga i zvao Sveti Boškić Levoručica. Ali on nije prekršio zakletvu. Njemu je Đilas osnovao stranku. Ja to dugo nisam ukapirao.

Pa Đilas je korumpiran ne samo sa reklamama, sa mostom, sa drvosekom. On nasledio Zelenu stranku, kupio Zelenu stranku, a čovek posekao 500 platana u Bulevaru kralja Aleksandra. Najcrniji oblik korupcije. Nema korupcije koja je postojala a da je Dragan Đilas nije upotrebio. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima koleginica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Zakon o sprečavanju korupcije, tako se zove ono o čemu danas raspravljamo, i ovim se menja Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije. Dakle, nikakve suštinske razlike nema, ali kolega Đukanović je dobro primetio da kada se pomene i sada kada se u javnosti čuje kako se zvučno zove ovaj zakon, sada će ljudi misliti stvarno da će ovim zakonom da se spreči korupcija. Ovo nema nikakve veze sa suštinskom korupcijom i to je ono o čemu treba da se govori.

Mi smo u načelnoj raspravi to pominjali, pa ste vi, gospođo Kuburović, pominjali neku nultu toleranciju na korupciju itd., ali to sve nema veze sa ovim.

Tačno je da je krajnje vreme da polako počnete da iz pravnog sistema izbacujete ove balaste poput ove agencije za borbu protiv korupcije. Nije to jedina agencija. Videćemo i u ovom zakonu kroz ove dalje članove kako se to ponaša. Oni su izvan sistema, kao neke paradržavne organizacije.

Šta to znači? Vi ste nešto nasledili i vi ćete tako nastavljati pa makar srljali u propast. To nije dobro rešenje.

Mi imamo Savet za borbu protiv korupcije, pa hajde da se prisetimo – paralelno su postojali i Savet za borbu kao i danas i Agencija za borbu protiv korupcije. Da li je neko živi zapamtio nešto šta je ta agencija za borbu protiv korupcije uradila u smislu borbe protiv korupcije? Da li je nešto značajno obelodanila, otkrila, istražila?

I danas-dan svi pominjemo Vericu Barać, Savet za borbu protiv korupcije i njene famozne, čuvene 24 privatizacije. Žena je, nažalost, koliko već godina mrtva, a taj izveštaj još duže traje, ni do dana današnjeg sve te sporne privatizacije nisu raščišćene i nisu tamo gde je trebalo da se vodi postupak, nisu vođeni postupci itd.

Bilo ko, ko čuje da mi raspravljamo o Zakonu o sprečavanju korupcije pomisliće – evo, konačno će sada da odgovaraju i Pitić, i Labus, i Dinkić, i Tadić, i Vlahović i svi ostali koje godinama već pominjemo kao korumpirane političare toga vremena, što nesporno jesu bili. Niko od njih nije odgovarao i niko neće odgovarati, ni od njih ni od nekih novih, na osnovu ovog zakona o kojem mi danas razgovaramo.

Ovaj zakon se bavi, i time će se baviti Agencija, zaista trivijalnim stvarima – da li je neki javni funkcioner kasnio pet dana sa prijavom imovine ili nije. Naravno, ne zagovaramo mi da imovina ne treba da bude javna javnog funkcionera i ne zagovaramo da ne treba da se poštuju rokovi i tako dalje. Ali, eto, desi se, neko iz nekog razloga zaboravi, ima neke druge obaveze i tako dalje i ne prijavi imovinu. I evo ga na naslovnim stranama zato što novine imaju tamo nekog u Agenciji pa kaže – evo ti sad objavi, Vjerica nije prijavila na vreme svoju imovinu, Marko, Janko i tako dalje.

Od toga se stvara upravo ovo o čemu je govorio kolega Đukanović, kada tako nešto izađe – Agencija za borbu protiv korupcije izrekla opomenu ili pokrenula prekršajni postupak ili, daleko bilo, krivičnu prijavu protiv nekog iz javnog političkog života. Ljudi automatski misle – ovo je neki ozbiljan kriminalac, evo došao je pod udar te agencije. To nije to. Niti je to smisao te agencije.

Zašto ta agencija, ni sada niste predvideli, da se ne bavi, recimo, najozbiljnijom korupcijom, a to je kupovina i prodaja poslaničkih mandata? Kupovina. Dakle, čuli smo, već se doguralo dotle da se cele stranke kupuju. Ako Đilas ima pare, on će da kupi celu nečiju stranku. Samo tamo napravi dogovor sa ovim da on bude predsednik umesto onog ko je bio ranije i sve što je pripadalo toj stranci u tom formalnom smislu, pripada njemu.

Tako će da uradi i Vuk Jeremić zato što ima pare. Tako će da uradi i Boško Obradović pošto ostaje očigledno bez svoje te izvorne stranke. Dakle, to bi trebalo, ako već postoji ta agencija za borbu protiv korupcije, to bi trebalo da bude smisao njene borbe, ta vrsta korupcije o kojoj niko niti govori, niti govorimo ovako. Eto, pomenemo u nekoj skupštinskoj raspravi, ali suštinski se tu ništa ozbiljno ne radi.

Nema, nigde se ne pominje šta će ova agencija raditi, recimo, u predizbornim kampanjama i ne samo tada. Kako će se sprečiti kupovina glasova na izborima? Nema toga. Šta Agencija radi? Angažuje ugovorom o delu u

svakom gradu desetak nekih mladih ljudi i oni dobiju neki dinar i kaže – idi broj plakate političkih stranaka. Ozbiljnog li posla da li je politička stranka uradila 10.000 ili 12.000 plakata i da li je hiljadu ili dve hiljade plakata više po Srbiji polepljeno.

Nema mogućnosti da kontroliše, recimo, to što je Boško Obradović pare koje je dobio u kampanji iz republičkog budžeta dao nekom električaru, nekoj privatnoj radnji ili kako se to zove, četiristo ili ne znam koliko hiljada, što mu je... Koliko mu je to sijalica promenio električar u toku predizborne kampanje? Toga nema u ovom zakonu.

Znači, ovaj zakon, gospođo Kuburović, ovaj zakon stvarno bi bilo najbolje da povučete i da kažete na Vladi da se ova agencija kao pojam ukine. Ništa ne znači. Ništa doprineti neće.

Šta se desilo sa onom, kako se zvala?, Zorana, kako joj beše prezime? Zamislite, direktor Agencije za borbu protiv korupcije zbog korupcije smenjen sa mesta direktora. Da li to ima negde u belom svetu?

Dakle, ne mogu takve stvari da se rade a moramo mi ovde zakonima da ih sprečavamo. Imamo Savet za borbu protiv korupcije, imamo policiju, imamo tužilaštvo, imamo sudove. To su nadležni državni organi koji treba da se bore protiv korupcije.

Mi, narod u Srbiji ne zna u suštini šta je korupcija, zato što se u medijima nameće nekakva potpuno drugačija teza, veza, kriminal, korupcija itd. Treba svaki građanin Srbije da zna da korupcije nema ako u nju nije umešan neko iz državne vlasti ili lokalne, ako je korupcija na tom nivou.

Ne može niko, nijedan privrednik, nijedan tajkun, nijedan, kako god ga zvali, ne može uraditi nijednu koruptivnu radnju ako to ne radi u dilu sa nekim funkcionerom lokalnim ili državnim i to nema veze sa onim klasičnim kriminalom o kojem smo govorili kroz ovaj zakon, Zakonik o krivičnom postupku. Nema.

Istina, vi ste ovde predvideli krivično delo u ovom zakonu. Trebalo je da ga stavite u ovaj krivični zakonik i to, znate, kada je reč o korupciji, to nije nimalo bezazleno. Tu treba ozbiljno da se razmisli i korupcija širih razmera trebalo bi da potpada pod ovu kaznu doživotnog zatvora.

Znate šta se sve u Srbiji kao koruptivna radnja uradilo u nekom onom prethodnom vremenu? Korupcija je onih pet miliona maraka koje je dobio neko u Srbiji za izručenje Slobodana Miloševića. Ko je odgovarao? Korupcija su isto neki milioni evra koje su Boris Tadić, Vuk Jeremić, Borko Stefanović i ta bulumenta tada dobili za Radovana Karadžića, Ratka Mladića, Gorana Hadžića i Tolimira. To je ozbiljna korupcija koja zaista zasluhuje doivotnu robiju.

Mi se takvim stvarima ne bavimo. Opet ponavljam, umesto tih ozbiljnih stvari mi ćemo da vidimo da li je narodni poslanik ili predsednik opštine, ne branim poslanike apsolutno, ni sebe pa ni druge, da li je prijavio imovinu ili nije. Vi kažete – možda supružniku neće biti po volji da se njegova imovina prijavljuje, ali mora, to piše u zakonu.

Hajmo da to ne piše u zakonu. Zakon nismo ubrali sa grane i moramo, šta ćemo. Ne. Zakon donosimo. O zakonu raspravljamo. Zašto bi supružnici imali obavezu i imali takav odnos da jedni drugima baš imaju uvid u kompletnu imovinu jedno drugog, pogotovo vanbračni supružnici? Izvinite, znam ja da su

po mnogo čemu izjednačene bračne i vanbračne zajednice, ali da li neko ima neko nasleđe, da li neko ima sa nekim članom svoje porodice, muž ili žena, neku imovinu itd., sa kojom ovaj drugi prilično nema ništa, a ovde mora da bude prijavljena.

Dakle, nemojte da terate... Ovo će biti kad budemo, to je druga tema, kada budemo govorili o tom zakonu koji uveliko najavljujete o poreklu imovine, to će takođe biti promašaj, ali pričaćemo o tome kada bude vreme.

Ne možemo mi, ne smemo, zapravo, zakonima da teramo ljude u neke nedozvoljene radnje, pa da onda svoju imovinu prebacuju, više se to ne radi na ugne, strine itd., sada se prave ozbiljni poslovni aranžmani, ugovori, pa ja tebi prepisujem moju imovinu, to košta toliko, ti ćeš meni to vratiti pod tim i tim uslovima kada ja više ne budem pod udarom ovog zakona i kada ne budem funkcioner itd.

Za ovoliko godina koliko se nama pokušavaju nametnuti nekakve tzv. evropske vrednosti, koje su zapravo antivrednosti, kvazivrednosti, svašta smo naučili, svašta smo videli, pa hajde kada donosimo zakone, neka to budu zakoni koji su proistekli i iz prakse, neka to budu zakoni koji su primenjivi na našu državu, na naš mentalitet, na naš sistem, na naš narod, a ne tamo, ne znam ni ja na koga da se ugledamo.

Nema potrebe, kao što, ovde je neko počeo i temu javnih izvršitelja, ništa nećete uraditi menjanjem toga zakona ako ne uradite ključnu stvar, a to je da se izvršiteljstvo, da se poslovi izvršitelja izmeste iz privatnih ruku i da se vrate u nadležne sudove. Dok to ne uradite, džaba ste krečili. Ne možete da postignete da nađete 200, 300, koliko ima izvršitelja danas u Srbiji. To je 200–300 lopova. To je 200–300 ljudi koji krađu ljudima, kriminalaca, već u ozbiljnoj korupciji sa činovnicima banke, sa onima što čekaju ispred, koji prodaju, koji kupuju stanove, sa onima koji ih preprodaju. Pa to je već, ljudi, napravljena mafija. Napravljeni su klanovi. Zna se u svakom gradu ko kupuje, ko dojavljuje, kome se prodaje. To više nije tajna. Hoćete li da vam pričam imena? Kada bude taj zakon na dnevnom redu.

Zato smo mi srpski radikali danas krenuli u akciju. Prikupljamo potpise da se stavi van snage ovaj zakon, pa da onda lepo otpočetak pričamo o rešavanju tog problema i gde ćemo svakako da se založimo da svako mora da vrati svoj dug, ali da niko ne sme da ostane na ulici. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala.

Moram da kažem, što se tiče samih izvršitelja, trenutno u našem sistemu, danas da njih nema, mi ne bismo mogli da izvršimo gotovo ništa, jer sudovi su se apsolutno pokazali kao nesposobni sudovi, s obzirom na to da smo zatekli, koliko, dva miliona i trista i nešto hiljada izvršnih presuda da nisu izvršene. Je l' to tako bilo?

A zašto je neko ukidao SDK? Meni to nije jasno. To je bio najsavršeniji sistem i vidim da to kopiraju mnoge zapadne zemlje, taj sistem, gde ste jednostavno morali da izvršite pre svega obavezu, pa tek onda, naravno, da nastavite dalje da radite. Neko je to ukinuo, ne neko, nego se radi o Dinkiću i

onoj grupaciji ljudi 2001. godine, kada su to učinili, upravo da bi, naravno, oni mogli da ovaj sistem pljačkaju.

Ali ono što moram još da kažem vezano za Agenciju za borbu protiv korupcije, gospođu Kuburović, vama je jasno zašto je ona osnovana, pošto je Vlada imala svoj savet za borbu protiv korupcije, koji je vrlo ciljano, jasno i nedvosmisleno ukazao na korupciju koja je tada postojala unutar tadašnje vlasti. Govorim o onome što je radio i gospodin Đilas, posebno za medije, o onome što je radio gospodin Dinkić, takođe. E, onda su oni, da bi anulirali rad gospođe Barać, napravili Agenciju za borbu protiv korupcije, gde su svoj partijski kadar pozapošljavali, koji danas neretko mnogo šta zloupotrebljava, zato što su negde sada na nižem nivou. Čak imamo jednu situaciju da ovde jedan narodni poslanik, doduše nisu sad ovde, njena majka tamo radi, pa onda dostavlja podatke o svim ljudima i na taj način to zloupotrebljava negde u javnosti.

Znači, da budemo potpuno iskreni zašto je to nastalo. Ja ne kažem da oni danas to rade. Ali kada govorimo o korupciji, ta korupcija je definisana kroz tri krivična dela u našem krivičnom zakonodavstvu. Vezano je za krivična dela protiv službene dužnosti. Imamo trgovinu uticajem, koja je vrlo precizno definisana u krivičnom zakonodavstvu. Takođe imamo primanje i davanje mita, što je suština korupcije.

Meni sada nije jasno što mi sad donosimo neke posebne zakone, što se stalno time bavimo kad već to postoji u krivičnom zakonodavstvu svakako kao inkriminisano. Ali, u redu. Ako će ovo zaista sprečiti ne znam kakvu korupciju kod javnih funkcionera, onda u redu, neka ovako nešto donesemo. Ali, molim vas da povedemo računa da u javnosti više poslanici, javni funkcioneri ne budu apriori lopovi, nego jednostavno da se kaže da se ovaj zakon donosi isključivo kako bi se eventualne buduće zloupotrebe sprečile. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Hvala.

Evo, kolege su me podstakle da i ja kažem nešto i o očekivanjima od Agencije za borbu protiv korupcije i o nekim drugim stvarima. Pričali smo dosada kako svi sumnjaju da je Dragan Đilas zapravo kupio političku partiju. Ja bih podsetila javnost da se slična situacija desila i sa Vukom Jeremićem, kada je preuzeo stranku Miroslava Aleksića. Naravno, postavlja se pitanje sa kojim parama, koliko para je to koštalo, odakle su te pare i kako su te pare zarađene.

Naravno, ako postoji sumnja da su javne funkcije korišćene zarad nekog ličnog bogaćenja ili zarad toga da se kasnije kupuju političke partije, svakako da Agencija za borbu protiv korupcije treba da reaguje.

Mi znamo da tu Đilasovu nazovistranku sada čine i Borko Stefanović i Marinika Tepić i Marko Bastać i taj čuveni Bane Banana, Branislav Jovanović iz Niša. Naravno da je Agencija dužna da proverava sve njih.

Radi se o tome da zaista postoji mnogo vidova korupcije, da je mnogo elemenata u ponašanju političara koji su doskoro bili na vlasti, a koji su sada eto tek tako rešili da se vrate na političku scenu samo na taj način što će prosto ostaviti partije koje su imali i uzeti neke nazovi nove partije.

Postavlja se pitanje da li su odbornici ili poslanici kupljeni i koliko je to koštalo i da li je to smelo da se uradi po zakonu ili nije smelo da se uradi po zakonu.

Ja se zaista slažem i sa kolegom Đukanovićem da Agencija za borbu protiv korupcije ima dosta posla i u tom smislu. Zahvaljujem.

PRESEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 4. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Izvolite, koleginice.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Ovaj zakon je, gospođo Kuburović, potpuno besmislen iz razloga što smo malopre u raspravi o Krivičnom zakoniku potencirali da jednom zasvagda mora da se kodifikuje taj krivični zakonik i da svako krivično delo, a iz domena korupcije, dakle, u jednom poglavlju bude jasno navedeno i precizirano.

Svaka vlast koja dođe u poziciju da nešto menja, prvo što obeća je da će da se bori protiv korupcije. Mi ne sumnjamo u vaše dobre namere i u aktivnosti koje ste dosada preduzeli, ali to je kap u moru, iz razloga što vi imate mnogo veću odgovornost nego neka druga vlast, jer vi ste one koji su bili najviše korumpirani, koji su bili najveći lopovi ove države, koji su poput skakavaca ostavili pustoš u Srbiji, u preduzećima, u javnim preduzećima, u lokalnim samoupravama, smenili sa vlasti i vi ste došli u poziciju da vladate.

Time je vaša odgovornost veća, a naročito iz razloga što je već pominjana pokojna Verica Barać 2012. godine, dakle pred samu smenu te „žute“ lopovske družine, dostavila vladi Mirka Cvetkovića 70 izveštaja o neviđenim korupcijama u Srbiji. Na to je dobila odgovor na samo pet izveštaja. Potpuno usamljena u celoj toj svojoj borbi, uz podršku tada u Parlamentu, zaista nesebičnu, poslanika SRS-a. Mi smo je čak i na posebnim sednicama Odbora za bezbednost i unutrašnje poslove pozivali da dođe i tražili od nje i od članova Saveta da nam kažu da li imaju određene pretnje i pritiske. Naravno da ih je bilo, a sve zbog činjenice što se oni nisu još tada apsolutno ničega bojali, da prete ljudima, da ucenjuju, da postavljaju, što je najgore od svega, na najvažnija mesta, u sudovima i u tužilaštvu, upravo one ljude koji će da štite njihov kriminal.

Kasnije je izmenom zakona došlo do formiranja posebnih odeljenja u tužilaštvima širom Srbije. Ali, gospođo Kuburović, vi kao ministar pravde ne možete, naravno, da imate uticaj na sudske i tužilačke organe vlasti. Možete da reagujete nekim dopisom kod nepostupanja. To je radio Dušan Petrović, onaj 10%–20%.

Da li vi znate da u svim tim tužilaštvima u kojima sada dolazi do ovih nekih promena, izbora mlađeg kadra, sede „žuti tužioci i sudije“ koji rade za interes upravo onih koji su opljačkali zemlju, a koji su iz klana i Đilasa, i Jeremića, Velje Ilića i svih tih lopova koji se ničega nisu libili samo da sebi prigrabe ogromnu korist i uticaj?

Malopre je rekao kolega Đukanović da je trgovina uticajem zapravo najveći stepen korupcije, i to je tačno, ali kako to da se žigoše i da se spreči? Izneću vam primer, pošto je nedavno u Ruskoj Federaciji počeo da radi u mnogim ruskim regionima, čini mi se u 42, Registar korumpiranih osoba. Zašto se tako nešto ne primeni u Srbiji? To je zemlja koja se godinama i decenijama

suočava sa najvećim zlom koje može da potrese jedno društvo i da sve nagrizi, a to je korupcija.

Vladimir Putin je prošle godine potpisao ukaz o proglašenju takvog zakona koji osniva takav registar. Umesto ovoga, mogli smo i mi nešto slično da uradimo, pa lepo u registru svi korumpirani da se nađu i Jeremić, i Đilas, i Vlahović, i Dinkić, i ko će sva imena da im nabroji, toliko ih ima. Po lokalnim samoupravama, to je neverovatno, po javnim preduzećima.

Rusi su pribegli tome da oni pozivaju sve građane Ruske Federacije ne samo da ne posluju više i da imaju bilo kakav kontakt, jer to je javno, na sajtu možete da pogledate, na internetu, ko su ti koji su korumpirani i oni nemaju prava narednih pet godina, jer se nalaze u tom registru, dok se i eventualno pre toga ne dokaže da su oni nevini u sudskom postupku, što ovi nikada, da je pravde i pravog suda, ne bi dokazali. Samo tako možete da utičite na svest građana da znaju prvo da se nikoga ne boje, a drugo da im ne postaje normalno, ni kod mene u Kragujevcu, ni u Beogradu, ni u Novom Sadu, u Pirotu, Vranju da postoji cena za korupciju.

Znate kako se osećaju oni koji su poštteni, a njih je ogromna većina i u zdravstvu i na univerzitetima i svuda po celoj Srbiji, kada čuju da je cena usluge za porođaj 500 evra, i sami znate da to postoji, za zapošljavanje od pet do sedam hiljada evra, za ispit na fakultetu, za diplomu? Znate šta će da kaže onaj poštteni profesor i student ili lekar i tehničar koji rade posao kako treba? Pa nismo mi svi korumpirani. Pa tako nisu ni svi javni funkcioneri.

Ovaj zakon je mrtvo slovo na papiru. Oni će da evidentiraju sve to šta funkcioner ima od imovine. Lepo je rekla koleginica. Šta su oni spektakularno uradili od kada postoje? Jedino što su proganjali one imaju duple funkcije, pa kasnije je došlo do toga da ti ljudi, koji su bili označeni ne budu više predsednici, odnosno gradonačelnici, narodni poslanici pod takvim pritiskom, već da zamene te svoje uloge. Ništa drugo mi tu nismo videli, jer to nije pravi način za borbu protiv korupcije, već da se izvrše neophodne promene u svim organima vlasti koje treba da se bore.

Šta je još Verica Barać naznačila kada je podnosila tih 70 izveštaja? Najveća korupcija je u vrhu državne vlasti, odnosno u Vladi i u svim tim organima. Da li vi mislite da ste promenom vlasti, i vi ste došli u tom drugom ciklusu vaše vladavine na mesto ministra pravde, uspeli sve da iskorenite u vašem ministarstvu, odnosno u svim pratećim strukturama vašeg ministarstva, pa tako i u Ministarstvu privrede, Ministarstvu finansija? Naravno da niste, jer nemoguće je, kad je upravo ta trgovina uticajem najveća, a ljudi se toga boje, jer on kaže, znate – šta ću da radim, od ovoga mi zavisi dete, od ovoga mi zavisi žena, moram da pitam, da vidim. Boje se ljudi, verujte. Trgovina i takva korupcija je i kod opstajanja na nekom radnom mestu.

U ovom procesu, kada je mnogo toga izašlo na videlo šta su ovi radili, videlo se da su zapošljavali ovi „žuti banditi“, a i da su zadržavali ljude da ne dobiju otkaze tako što su primali novac. Gde ćete veći stepen korupcije kada u Narodnoj skupštini, evo, doduše nije sada tu, imate poslanika, ovog Miroslava Aleksića koji je maksimalno korumpiran. Kako? Prodao je svoju stranku Vuku Jeremiću. Da li neko misli da je mogao Vuk Jeremić da sakupi te potpise i da registruje? Šta on kaže? Bio je dobar Aleksić, pa nam je ustupio to svoje mesto

u registru, pa ćemo mi tako da se zovemo. On je, naravno, imao novac, nešto mu je dao, jer toliko se nakrao ovim koruptivnim aferama u UN i trgovao svojim uticajem, da li je tako?, tako da mu nije bio nikakav problem. Đilas je trgovinom svog uticaja zaradio 500 miliona. Ne, mi smo svi glupi bili, evo koliko nas ima u sali, pa se on dosetio da prodaje maglu, pa zaradio 500 miliona na prevaru. Dakle, sve te stvari ne može da reši ovaj zakon.

Prema tome, pristupite izradi pre svega zakona koji smo inicirali o ukidanju ovih javnih izvršitelja koji deru kožu građanima i da se kodifikuju ova sva koruptivna dela u novom... Moraćete sigurno ponovo da menjate ili novi da pravite Krivični zakonik kako biste zaista građane ubedili u to.

Pojavljujte se vi, kao ministar pravde imate na to pravo, evo, mi kao narodni poslanici – građani, ne bojte se, prijavite. Znaite, građani ne znaju. Našalio se pre neki dan, a u stvari i nije, povodom ovih ludaka iz Haga koji i dalje proganjaju Petra Jojića i Vjericu Radetu, pa je kolega Jojić, Vjerica i ne može, jer je ona na crvenoj Interpolovoj poternici, pa i ne može da ide u Hag, da se malo našali, ali zaista kolega Jojić je rekao – kad neko da novac, Žika tužio Miku, da ne svedoči protiv njega, pa i on je naravno u korupciji, pa se potplati sudija, pa advokati to završavaju. Ljude mi moramo da edukujemo, da im kažemo – nemojte to da radite. Ne bojte se nikoga. Jednostavno, prijavljujte, zovite, obaveštavajte kako biste potpuno sa sebe skinuli odgovornost, a ne neko da vas uvuče u koruptivne radnje.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima ministar Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Sam zakon o kome danas, odnosno Predlog zakona o kome raspravljamo je Zakon o sprečavanju korupcije. Vi velikim delom govorite o borbi protiv korupcije, o represivnom mehanizmu za koji su nadležni pre svega Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku koji propisuju otkrivanje i procesuiranje onih koji se bave koruptivnim krivičnim delima.

Drago mi je da ste pomenuli posebna koruptivna odeljenja i oni su upravo formirani zahvaljujući Zakonu o nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala i korupcije koji je počeo da se primenjuje 1. marta prošle godine. Zahvaljujući njemu formirana su četiri posebna odeljenja u Beogradu, Novom Sadu, Kraljevu i Nišu i rezultati za godinu dana su izuzetno pozitivni.

Ono što je bitno jeste da za ovih godinu dana imamo pravosnažno osuđena lica, lica koja su osuđena na kaznu zatvora, i to nisu tzv. sitne ribe. Među tim licima imate i sudije i direktore javnih preduzeća, imate postupke koji se vode protiv tužilaca, a imate i, ono što se više puta ovde pominje, postupke koji se vode protiv lekara, protiv policijskih službenika, protiv inspektora. Bitno je da je pokazana volja i dati su svi mehanizmi da sudovi i tužilaštva mogu da postupaju.

Kao ministar pravde apsolutno ne mogu da utičem ni na sud, ni na tužilaštvo da li će neki postupak da pokrene i na koji način će se doneti odluka. Žao mi je što sve sporne privatizacije još uvek nisu rešene, iako je to nešto na čemu se već godinama unazad radi. Kao Vlada Republike Srbije mislim da treba da radimo na donošenju pre svega normativnih akata koji mogu da omoguće

sudijama i tužiocima da postupaju, da obezbedimo sva sredstva, pre svega infrastrukturna i ljudska, koja će da pruže podršku u otkrivanju koruptivnih krivičnih dela.

Da li postupamo dovoljno? Verujem da da. Da li može bolje? Sigurno da može i ako govorimo o postupku svakog od nas, ja mogu da govorim za ono što je rađeno u okviru Ministarstva pravde, na osnovu internih revizija koje je sprovodio interni revizor Ministarstva pravde, a na to još uvek imam ovlašćenje prema Zakonu o ministarstvima, Zakonu o uređenju sudova, Zakonu o uređenju tužilaštva. Utvrđeno je da su bile brojne zloupotrebe u pojedinim tužilaštvima, da su se budžetska sredstva trošila nezakonito, odnosno da su zaposleni raspoređivali budžetska sredstva koja su se uplaćivala na ime veštačenja na svoje privatne račune, pa je nekoliko miliona dinara na taj način utvrđeno da je trošeno nenamenski.

Imali ste skoro, gotovo pre desetak dana, hapšenja u Osnovnom sudu u Nišu, gde je utvrđeno da su nestala sredstva iz depozita. Prva najava je bila da je to iznos od 30.000 dinara. Međutim, naš interni revizor ima podatke da je mnogo veći iznos zasada u pitanju. Čekamo da se završi taj postupak pa ćemo na kraju da utvrdimo o kom tačno iznosu se radi.

Dosta toga je urađeno pre svega zahvaljujući zakonu koji je donet, zahvaljujući potpuno novoj organizaciji sudova i tužilaštava i dosta toga smo i radili kako bismo infrastrukturno obezbedili i sudove i tužioce da mogu da postupaju na ovaj način.

Pominjali ste kao primer takvih krivičnih dela trgovinu uticajem. Moram da kažem da postoji pravosnažna odluka protiv sudije Višeg suda za trgovinu uticajem, da mu je izrečena kazna zatvora zbog čega je i razrešen funkcije i to nije jedini primer. Imate nekoliko sudija protiv kojih je pokrenut postupak u toku prošle godine zbog primanja mita. Upravo to pokazuje da su možda i same sudije i tužioci spremni da se razračunaju sa onima u svojim redovima koji nisu dostojni da obavljaju ovu funkciju.

Zakon o sprečavanju korupcije, o kome raspravljamo, treba da bude preventivnog karaktera. Treba da se odnosi na funkcionere, ali se ne odnosi samo na funkcionere. Najvećim delom to jesu obaveze koje imaju funkcioneri prilikom stupanja na funkciju, tokom trajanja funkcije, ali on se svakako odnosi na plan integriteta koji treba da donosi svaki državni organ, svaki organ pravne vlasti kako bi utvrdio koje su to radnje koje mogu biti koruptivne i da se preduzmu odgovarajuće pravne i tehničke mere kako bi se svaki koruptivni postupak otklonio.

Shvatam vašu primedbu da treba da budemo jači i možda vidljiviji u borbi protiv korupcije. Nekada možda nije ni dovoljno javnosti predstavljeno koliko je rađeno, ali u prethodnih godinu i po dana i Tužilaštvo za organizovani kriminal, moram istaći, ima i te kako dobre rezultate rada. Ja i njih pozivam ovim putem da budu otvoreniji prema medijima, da budu otvoreniji prema građanima jer ne može uvek Vlada da bude ta koja će predstavljati rezultate rada sudova i tužilaštava, ali svakako je dosta urađeno u prethodnom periodu i verujem da će ti rezultati u narednim danima biti vidljiviji. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 4. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Hvala vam, predsedavajući.

Još uvek smo na terenu Predloga zakona o sprečavanju korupcije i normi koje se odnose na Agenciju za borbu protiv korupcije. Rasprava je vrlo konstruktivna i zanimljiva. Da rasprava bude još zanimljivija, ovaj amandman po kome sam se ja javila potpisao je i Miroslav Aleksić koji je prodao svoju stranku Vuku Jeremiću, pa sada želi da kroz amandman praktično da predlog koji iznos treba izdvojiti iz budžeta Republike Srbije za finansiranje rada Agencije za borbu protiv korupcije.

Šta smo mi to iz medija mogli da saznamo? Da li će onda biti opravdano naše pitanje da li su te malverzacije o kojima čitamo istinite i da li će biti opravdano pitanje da li se zaista radi o sumama novca o kojima slušamo ili čitamo? Pritom, ti političari koji su doskoro bili na vlasti, koji su doskoro bili na javnim funkcijama nijednog trenutka nisu demantovali da li su zaista kupili stranke, da li su zaista te javne funkcije koristili za lično bogaćenje.

Naravno, ovaj predlog zakona će zajedno sa primenom drugih zakona morati da odgovori na takva pitanja. Moraće da odgovori na pitanje da li su, kada, na koji način javne funkcije korišćene za lično bogaćenje funkcionera.

Zaista se nadam da mi više nećemo imati slučajeve u našoj zemlji da neko posle mandata provedenog na javnoj funkciji kao Dragan Đilas stekne imovinu koja se meri stotinama miliona evra, jer to zaista i nije cilj obavljanja javne funkcije. Uvek je pitanje da li je sva ta javna investicija u Beogradu morala da se završi na taj način da se sutradan postavi pitanje da li se radilo o aferi ili se nije radilo o aferi i da sada mi posle toliko godina govorimo kako su te afere bile sinonim za lopovluk.

Setićemo se da je Beograd ostavljen sa dugovima od preko milijardu evra. Imamo „Bus plus“ kada nije ispoštovan Zakon o javnim nabavkama. Imamo nabavku softvera koji se nikada nije koristio, a koštao je građane Beograda skoro deset miliona evra. Imamo rekonstrukciju Bulevara kralja Aleksandra. Imamo Most na Adi. Imamo privatizaciju Luke Beograd. Imamo mnogo toga što je bilo sporno, a što će neko, nadam se, u bliskoj budućnosti morati da istraži zato što su onda vrlo očekivana pitanja šta se desilo sa parama, na čijim računima je završio taj novac i kod koga je završio novac građana Beograda i građana Srbije.

Meni je žao što poslanici od preko puta nisu prisutni. Oni su sada u šatorima i raspravljaju tamo o zakonima, a lepo su možda mogli ovde da kažu na koji način su to sve radili i da nam daju odgovore na neka pitanja.

Nažalost, sve su to primeri iz naše bliske prošlosti. Nadam se da ćemo usvojiti ovaj zakon. Ja ću mu svakako dati podršku, jer će ovaj zakon upravo raditi na rasvetljavanju ovih pitanja, ali i preventivno za ubuduće sprečiti ovakvo ponašanje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vladimir Đukanović.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Inače, sve ovo što sam dosada iznosio, iznosim kao nešto o čemu želim da se pokrene debata, posebno o radu te tzv. četvrte grane vlasti koja je sebi dala za pravo da radi to što radi i da svi mi koji smo deo ili zakonodavne ili izvršne, pa na kraju krajeva i sudske vlasti, otprilike ne vredimo pola lule duvana, a svi ovi što su u ovim agencijama, oni su nešto najbolje što je ovaj sistem imao i što je ova država imala i sada će oni svojim kontrolama navodno da nam kažu kako se radi, kako funkcioniše sistem na ispravan način.

Moram nešto da vas pitam, gospođo Kuburović. U redu, oni kao nas sad nešto kontrolišu, mi prijavljujemo imovinu, sve to je jako lepo, a ovde slušamo sijaset primera od gospodina Rističevića, preko uvažene koleginice Žarić itd. o nekakvim kriminalnim radnjama funkcionera DS-a u vreme, naravno, njihove vlasti i postavljam još jednom javno pitanje. Agencija za borbu protiv korupcije koga je od njih procesuirala? Koga je ikada kontrolisala? Da li je ikada nešto rekla Draganu Đilasu za uticaj na medije koje ima? Savet za borbu protiv korupcije jeste. To je Vladino telo.

Da li su ikada pitali Božidara Đelića kako je to moguće da ti pomalo radiš za „Kredit agrikol banku“, a pomalo si i malo ministar ekonomije? Onda podatke vezane za ekonomsko stanje u našoj državi ti malo daješ „Kredit agrikol banci“. Da li su ikada to negde postavili kao pitanje? Nisu.

Moram još nešto da vas pitam – ko njih kontroliše? Ko kontroliše rad te agencije za borbu protiv korupcije? Ko kontroliše rad bilo koje agencije koja je ovde formirana? Još jednom ću ponoviti, ne znam zašto se svi ovde foliramo, ali trebalo bi da kažemo – sve te agencije uglavnom su formirane isključivo na zahtev EU, pod njihovim pritiskom iz vrlo jasnog razloga – zato što su preko tih agencija oni suštinski držali gomile naših funkcionera, uslovno rečeno, funkcionera Vlade, sudije, držali su ih u šaci i na taj način su mogli njima manipulišu i da rade šta hoće. Nemojmo više da se lažemo.

Ta četvrta grana vlasti se pokazala kao jedan najobičniji sisač novca državnog budžeta i para. Ništa nisu doprineli. Naprotiv, korupciju smo imali nikada razvijeniju, a njih nikada više nije bilo.

Sada postavljam ključno pitanje – ko njih kontroliše da li oni rade ispravno? Da li su oni prijavili imovinu? Da li su negde nešto zloupotrebili? Malopre je gospođa Radeta rekla jednu paradoksalnu situaciju da je direktora te agencije bila uhapšena upravo zbog korupcije. To je neverovatno.

U redu, mi ćemo ovo izglasati, iako, kažem, za ova krivična dela koja se ovde predviđaju postoji sve to već definisano u krivičnom zakonodavstvu i samo bi MUP ili policija, odnosno MUP pre svega i tužilaštvo mogli da postupe po tome.

Evo, ja postavljam javno pitanje – ko kontroliše tu tzv. četvrtu granu vlasti? A inače je formirana i napravljena zašto? Pa da ovi kada padnu sa vlasti, kada više ne budu, pošto ih je narod 2012. godine smenio, da suštinski svoj partijski kadar ostave u tim institucijama i da na taj način i dalje zloupotrebljavaju i da drže državu na neki način u šaci. To je gomila ovih funkcionera iz nevladinog sektora tamo pozapošljavano i oni, suštinski, haraju tim agencijama. Dajte jednom da se tu ne foliramo.

Kakva je tu politička korektnost? To je jedna obična strvina koja je napravljena da bi trulila državu i da, suštinski, iz vaših ministarstava izvlači nadležnosti. To je cela poenta priče bila. I tako, zapravo, te razne zapadne agencije koje su ovde došle preko tog nevladinog sektora, suštinski kontrolišu državu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar, gospođa Nela Kuburović.

Izvolite.

NELA KUBUROVIĆ: Ja mogu da se složim sa vama da sada možda nema dovoljno nadzora nad radom agencija, ali upravo se zato i menja zakon i sam postupak izbora i direktora i članova veća je u nadležnosti Narodne skupštine. Sada je Agencija sama birala direktora, odnosno odbor Agencije je birao direktora i postavlja se pitanje na koji način odbor može nepristrasno da odlučuje i vrši svoju nadležnost kad treba da odlučuje po žalbama odluka koje donosi direktor, a upravo je taj odbor i izabrao direktora.

Sada menjamo tu proceduru. Direktora i članove veća biraće Narodna skupština. Narodna skupština će biti ta koja će moći da razreši direktora, koja će moći da razreši članove veća i mislim da samim tim povećavamo i odgovornost onih koji treba da budu u Agenciji za sprečavanje korupcije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Đukanović.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Da se odmah razumemo. Što se tiče sadašnjeg direktora, imao sam prilike da upoznam čoveka, mislim da se radi o čestitom čoveku, gospodinu Sikimiću. Mislim da se zaista radi o jednom korektnom čoveku, ali ja govorim u globalu. Zašto? Zato što dolazimo sada u jednu apsurdnu situaciju da gomila tih nekih direktora koja sada dolazi, suštinski se možda čak u samim tim agencijama ništa ne pita, jer ispod njih su funkcioneri koji su ranije pozapošljavani i koji su suštinski nesmenjivi. I oni su ti koji diriguju radom mnogih tih institucija.

Evo ja sad vas da pitam konkretno. Recimo, imate razne te agencije gde je predviđeno u zakonu... Konkretno, imali smo situaciju za Zaštitnikom građana. Ko je mogao da kontroliše rad gospodina Jankovića? Niko. On je mogao da podnosi te izveštaje Skupštini, da li se o tome raspravljalo ili ne, to je bilo potpuno besmisleno. Ali niste mogli nikad da ga smenite.

Zapravo, zakonom se uvek predviđalo da bi on, kao, možda mogao da bude smenjen, ili neko iz tih agencija, ako se utvrdi da je nesavesno obavljao posao. To je jedna tako široka formulacija. Hajde, utvrdite nekom da je nesavesno radio svoj posao. Kako onda mislite da ga smenite? A ako biste pokušali da ga smenite, slučajno, ako ga Skupština birala, odmah bi se dešavalo sledeće – evo, atak vlasti na nezavisne institucije itd.

Mislim da tu mora da se menja zakonska regulativa u potpunosti, zato što je nemoguće da ti ljudi, kad jednom zasednu za stolicu, ne može niko živ da ih smeni. A oni onda svakog ovde kontrolišu, a vi njima ne možete ništa. I mislim da tu negde mora da se uspostavi neki balans. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 5. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Rističeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, nekoliko malih ispravki.

Gospodin Aleksić nije prodao stranku samo Jeremiću. To je bila preprodaja, a prethodno je stranku bio prodao Borisu Tadiću. Čisto da znamo da je čovek dva puta prodao stranku i uopšte nije predmet ove agencije za korupciju. Ja ovu agenciju zovem agencija za korupciju. Da nije bilo te agencije za korupciju, ja verujem da ne bi bilo ovolike korupcije. I to odgovorno tvrdim.

Dakle, ukoliko je neko, možda je na prvi pogled smešno, ukoliko je neko od pripadnika zemunskog klana kupio zgradu u kojoj je agencija, bez javnih nabavki, ja vas pitam – koja hrabrost je bila potrebna stranki bivšeg režima da to uopšte nazove Agencijom za borbu protiv korupcije, ako su ljudi koji su vodili tu agenciju otišli na Zeleni venac i kupili zgradu od pripadnika zemunskog klana, bez javnih nabavki? Evo, ja to tvrdim. Iza toga stojim.

Ako ovo što ja govorim nije tačno, da je zgrada kupljena bez javnih nabavki, Agencija za borbu protiv korupcije kupila zgradu u kojoj je i danas, bez javnih nabavki, verovatno odlukom vlade Mirka, sedog i bledog, prvog tunjavog, dakle, verovatno se tako desilo, pretpostavljam, da je to ta vlada, bez ikakvog integriteta, ta vlada u kojoj je bilo svega i svačega sem nekog autoriteta, gde je naručivao ko je šta hteo... Dakle, lakše su naručivali poslove nego pice iz obližnje picerije.

Jeremić kaže – treba mi honorar 25.000 evra mesečno ili 30.000, čisto da mi dopunite karticu i Mirko Cvetković, sedi, bleđi, kaže – nema problema, Vuk Jeremić ima džeparac od 25.000 evra mesečno.

Kad krenemo prvo od Agencije za borbu protiv korupcije, ja tvrdim da je to, i uopšte ta regulatorna tela, ja se slažem sa gospodinom Đukanović, to je bio rezervni sastav drpokratske stranke. Ja nemam ništa protiv Demokratske stranke, već protiv onog što je ona postala, zato je i ne zovem Demokratska stranka, jer se ona još uvek samo tako zove u registru. Za mene je ona drpokratska stranka. Pokrali su sve što nije bilo zakucano za zemlju, a ono što je bilo zakucano za zemlju, prodali su ili kupili bez javnih nabavki.

Takođe se delimično slažem da je gospodin Đilas bio prodavac magle, ali sitno seckane, prosejane kroz krupno rešeto. To je čovek koji danas ne podnosi "Beograd na vodi", ali je „Beograd na magli“ i te kako podnosio. Dakle, nema šta nije unovčio, od reklama, medija itd. To je prvi gradonačelnik koji je bio vlasnik "Presa", jednog medija. To je čovek koji je kontrolisao sve medije, dakle, zalagao se za slobodu medija tako što su smenili sve urednike dnevnih listova, tako što su sa dugim cevima upali u sedište "Kurira", tako što su zauzeli BK televiziju, čisto da prikriju svoje tragove.

U ovom članu piše da Agencija za sprečavanje korupcije treba da ima svoje organizacije i van Beograda. Zamislite da se to desilo za vreme stranke bivšeg režima, za vreme drpokratske stranke. Zamislite da se desilo da su imali svoju organizaciju u Indiji. Pa oni bi imali posla. Zamislite u Indiji. Nisam rekao u Indiji nego u Indiji. Ne znaju „žuti“ šta je Indija, oni znaju šta je Indija.

Dakle, zamislite da su došli kod Ješića i da su samo beležili svaki dan koliko je taj nekretnina kupio za njega i njegovu porodicu. Žena takođe ima svoj deo. Sa ženama je malo problem. Ako hoće da se reše muža, sad samo

jednostavno ne prijave imovinu, muž ode u zatvor, ljubavnik dobrodošao. To može vrlo lako da se desi. Dakle, tu moramo biti veoma oprezni, posebno zato što nasilje nad ženama nije dozvoljeno. Znači, ne možeš da je prisiliš da ti oda sve svoje račune i sve svoje tajne, a to može za nas, muške poslanike, da bude veoma pogubno, tim pre što sad na 160 ko će, bre, da korumpira bilo kog poslanika?

Mi možemo da ukrademo samo bunt papira i dve fascikle, olovku sam verovatno već krao jer sam je stavio u džep. Dakle, teško je, ali u njihovim odnosima kada su vladali sa 127–128, korupcije je među poslanicima i te kako bilo i zato te odredbe zakona treba čuvati za tu situaciju da se, ne daj bože, oni vrate i opet vladaju na 127.

Treba da postoji neka zakonska odredba koja će onemogućiti novu, ponovljenu korupciju u Parlamentu, čega je u njihovo vreme i te kako bilo. Zato preporučujem građanima da nikako ne glasaju za one bele čadore i šatore i tako će najbolje sprečiti mogućnost da korupcije bude, tako što ćemo mi uvek ubedljivo pobeđivati. Dakle, kod Vučića nema korupcije, ali ima 160 i nešto poslanika, pa ajde da vidim ko će da se drzne i da traži nešto zbog glasanja u Parlamentu ili ko će da pokuša da progura neki zakon ili zakonsko pravilo, kao za vreme „žutih“, što su pojedinci i njihovi pojedini poslanici radili.

Sad da uzmemo Indiju, ne Indiju, da uzmemo za primer.

(Marko Atlagić: A Kenu?)

O Keni ćeš ti da pričaš.

Dakle, zamislite sad i oni beleže, pa stan 110 kvadrata na dva nivoa. Sto deset, predsedniku opštine. Goran Ješić nije tu. Dakle, to je čovek koji je sad korumpiran. Mi ga korumpiramo? Mi mu dajemo platu, a njega nema godinu i po dana. Dakle, i to je neki način korupcije. Znači, staneš na listu, šta je, ono ga DS optužila da je prilikom poslednje kampanje uzeo 60.000 evra. Kako se zvao onaj, Bislimi, je l' tako? Ne govorim ja, rekao Bislimi – čovek uzeo 60.000 evra u izbornoj kampanji. Zar to nije neka vrsta korupcije? A kad sam ja to tvrdio o njemu, oni su govorili – ne, gde bi Ješić uzeo, ne bi on uzeo. Pa ne bi on uzeo tad toliko malo kad je bio predsednik opštine. U njihovo vreme 60.000 evra su krali predsednici mesnih zajednica.

Dakle, lepo prvo stan od 110 metara kvadratnih na dva nivoa, a onda je to u Indiji malo. Onda uzmemo još jedan stan preko puta Kulturnog centra, tek toliko da se nađe, pa onda za majku, glupo je da živi u Indiji, ajde jedan stan u Novom Sadu, onako u elitnom naselju, pa onda brat siroti, Vlada Ješić, znate, novinari, to je jako profitabilna profesija, ja znam, gotovo svi novinari nisu stambeno obezbeđeni, a ovaj stančugu u Novom Sadu. Sad mislim da ima na nekoliko nivoa itd., nekoliko stotina kvadrata. Ajde da mu se brat ne pati.

Onda je trebalo tamo nešto, neku zgradu graditi bez građevinske dozvole i on se lepo ububrežio i kaže – jedan penthaus od 250 kvadrata sa terasom od 50 kvadrata. Stan u kome su živeli kao porodica pre nego što je došao na javnu funkciju, imao je 45 kvadrata. Zamislite samo kad u jednom penthausu ima preko 50 metara terase, a sve ostalo je 250 metara kvadratnih.

Naravno, onda je pozeleo da ide malo na olimpijske igre, pa je u selu, kako beše, u opštini Ruma, gospodine Martinoviću, vi taj slučaj svakako znate, mislim da je u Putincima kuća za nezaposlenog ujaka sa zatvorenim bazenom.

On je nezaposlen, ali ima kuću sa zatvorenim bazenom. To nije korupcija. Dakle, rešio čovek da trenira. Ja se i dalje kajem što ga nismo poslali na olimpijske igre, s obzirom na uslove koje je imao. Imao je bolje nego Čavić. Verujem da bi on tamo doneo, kao Mark Špic ili ovaj, kako se zvao ovaj drogirani, ovaj drugi što mu srce sporo radi, mislim da bi on doneo više medalja našoj zemlji nego svi plivači u istoriji.

Onda, gle čuda, kuća na Tatarskom brdu. Videla žaba da se konji potkivaju, pa je i ona digla nogu. Video je on tamo neki biznismeni, ljudi od uticaja da tamo imaju tako kuće, pa je i on kupio jednu kuću na Tatarskom brdu i uselio brata. Znači, ne može brat, porodica da se razvija i ona organizacija „Bebac“, ne može to tako da se razvija u Novom Sadu, moramo mi to malo, malo na Tatarsko brdo, ono sa pejzažnom arhitekturom. Neki preduzetnik tamo, zapelo mu, čovek morao da proda, poslovne teškoće, levo-desno, ali tu su profitabilni javni funkcioneri, braća Ješić. Može kuća na Tatarskom brdu, 400–500 kvadratnih metara, sve sa platom predsednika opštine od 800 evra.

Dakle, zamislite da je bila organizacija ove agencije za korupciju tada, ova sad što će se zvati kod nas agencija za sprečavanje korupcije, zamislite da je onda beležila sve te nekretnine.

Sad, na kraju, bilo mu malo. I onda našao Bislimija da zavrne, što kažu naši. I lepo kupi 130 metara kvadratnih u centru, Đorđa Jovanovića ili Jovana Đorđevića, ja mešam ta imena i prezimena, u centru Novog Sada. To onako, malo na suprugu, tek toliko da se to kao zna, da ima i supruga šta da prijavi, prijavi sve sa onim nekim firmama „Milk republik“, „Frut republik“, onda mu je malo Užička republika. Pa gospodin Ješić ima više republika nego bivša SFRJ, a ima više nekretnina nego celo jedno selo u Srbiji.

Ali, da bude ovako osvajač, rešio je ono što nisu uspeli ovi, Sulejman itd., rešio on i zauzme centar Beča. Uzeo čovek i zauzeo veliku površinu u centru Beča, penthaus od 160 metara kvadratnih. Sad, zamislite sudskog pozivara, da ova regulatorna tela malo-malo pa mene nešto tuže. To su ti, gospodine Đukanoviću, to su ti rezervni sastavi DS-a, „žuti“. Da se ne lažemo, ja sam im ljubimac. Prijavnice samo stižu. Nekad za isto delo, navodno, po nekoliko puta, iako sve što imam, imam u Novim Karlovcima. Sem automobila, sve što nađete van sela Novi Karlovci, a tamo nisam među prvih 10 po imovini, dakle, sve poklanjam onome ko nađe.

Zamislite, goran Ješić napiše ovako – samo da znate, znamo vam sve adrese. Ja odgovorim – gospodine Ješiću, lako je naći moju adresu. Dakle, lako je naći moju adresu, ona je ista, ne menja se 50 godina, a kako mi da nađemo tvoju adresu od ovih silnih nekretnina? Krene sudski pozivar, ne može da ga nađe. Mi u Indiji moramo da imamo sudske pozivare sa pasošem, da može da izađe čovek da ga nađe u Beču. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Ristićeviću.

Jelena Žarić Kovačević, po amandmanu.

Izvolite.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Javila sam se po amandmanu da bih se nadovezala na ovo inspirativno izlaganje kolege Ristićevića, koji nas je sve lepo podsetio kako je to bilo dok je

na vlasti bila DS. Ja to neću ponavljati, ali hoću da ponovim ono što je već više puta ovde rečeno, a tiče se upravo razlike između vlasti i DS-a i SNS-a.

Dakle, već smo svi svedoci da se SNS zaista snažno zalaže za borbu protiv korupcije i kriminala i to se vidi svakoga dana. Mi to na delu pokazujemo. Kod nas se vidi da nema zaštićenih i da postoji nulta tolerancija prema kriminalu. Poslednji primeri su i opština Grocka, predsednik opštine Grocka, rukovodstvo opštine Požega. Ovo govorim zaista samo zbog građana da bih ih stalno podsećala na razliku između vlasti i DS-a i vlasti i SNS-a.

Još jednom, što se tiče ovog zakona, ranije jeste Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije bio sporan u nekim članovima, odnosno u nekim normama. Neke norme jesu bile nejasne i upravo su se ticale kumulacije funkcija, sukoba interesa, prijavljivanja imovine funkcionera. Ja se zaista nadam da će ovim zakonom, kada bude stupio na snagu, sve to biti razjašnjeno. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolegice Kovačević.

Reč ima Vladimir Đukanović.

Izvolite, kolega.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Vidite, gospođo Kuburović, o čemu sam malopre govorio. Sada bih zaista zamolio da budemo, da saslušamo. Pogledajte šta je sve gospodin Rističević sada izneo.

(Marijan Rističević: Sve je istina.)

Istina, znam da je istina, tu nema nikakve dileme.

Ali ta ista Agencija za borbu protiv korupcije nikada, čini mi se, nije nikakav postupak protiv ovog Ješića pokrenula, nikad. O Đilasu da ne govorim. Nama ovde, ja nemam kuću ni na Tatarskom brdu, ni na Dedinju, niti gde. Ja tamo gde sam se rodio, znači, 40 godina živim u istom stanu, kao i većina mojih kolega, nemam nekretninu, jedino što posedujem je automobil. Ne hvalim se time. Mogu da kažem da je to pomalo i sramota. Ali nama krv popiju ako zakasnimo dva-tri dana sa prijavom imovine. U redu, slažem se. Neka to bude tako. A pogledajte ovde ove razmere pljački, ovog kriminala. Nikada ništa nisu pokrenuli protiv tih ljudi.

Mene baš zanima, na primer, da li je gospodin Ješić, evo kada sve ovo čujemo, prijavio tu imovinu. Da li u Agenciji ima evidentirano što se tiče prijave te imovine? Inače, kada govorim o prijavi imovine, i tu se malo, moram da priznam, ne slažem sa načinom kako se to od nas traži. Znate, može čovek nešto da nasledi, da ima dosta imovine. Neko mu je bio bogat, pa je nasledio. Sad vi to sve izlažete javnosti. Svi to čitaju preko nekog sajta i vi direktno ugrožavate vašu bezbednost.

Nemam ništa protiv da se toj agenciji prijavi, ali da to baš ne mora sve da bude izloženo javnosti. Ako negde nešto niste prijavili, ili šta ja znam, može Agencija sama da pokrene neki postupak protiv vas. Ovo nije normalno. Znači, igrom slučaja može da se desi da ste postali bogati naslednik. Sad vi to stavite na izvol'te i neko će da pomisli – čekaj, čekaj, sada ću ja fino ovog da opljačkam, da mu ugrozim porodicu itd., što nije normalno.

Evo, ja sada stvarno pitam – da li su ovi ljudi ikada to sve prijavili? Da li je Agencija ikada reagovala ako nisu prijavili, kao što jako revnosno reaguje prema nama? Nemam ništa protiv, neka reaguju, ali znate, nije u redu i nije

korektno. Onda se postavlja pitanje – pa čekajte, ako nisu prijavili, a niko ih nije gonio, pa da li neko u toj agenciji nije bio korumpiran? Da li je njih neko iskontrolisao da li su dobro radili svoj posao? Vidite, to negde mora da se promeni. Nije ni čudo što su ljudi ovde sa pravom besni, zato što imamo takve dvostruke standarde.

Zaista bih zamolio da se razmisli o tome, da kada već neko prijavljuje imovinu, da je to, naravno, u samoj agenciji, a da ne mora baš sve da bude dostupno na internet sajtu, jer znate, svako će da pomisli, ima raznih ludaka koji koriste internet, dođu sutra opljačkaju vam stan, razbiju vam automobil, štagod, zato što je iz nekog hira, tako mu došlo, hoće namerno da vam napravi štetu.

Nije ni u redu izlagati ljude koji su poslanici takvoj vrsti opasnosti, ili ne samo poslanici, ministri, kakogod. Evo, ja verujem da i vama, ako ne prijavite imovinu, bez obzira na to što ste ministar pravde i što bi možda neko rekao da vi imate možda uticaj na njih, a znam da nemate, verovatno i vama popiju odmah krv – za dva dana morate sve da prijavljujete, tri, hoće da vas gone itd.

Baš me zanima, recimo, da li su gonili npr. bivšu ministarku pravde. Govorim, recimo, o gospođi Malović. Da li je ona prijavljivala sve, to me baš ovako živo zanima. Nadam se da jeste, ali bilo bi lepo da to proverite, i da li je neko reagovao ako nisu prijavljivali. To bih voleo da nekako onda malo pooštrimo i da nemamo ovako duple standarde kao što imamo danas. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Đukanoviću.

Prof. dr Marko Atlagić ima reč po amandmanu.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Gospodine potpredsedniče, pošto su kolega Đukanović i kolega Rističević već spominjali Gorana Ješića, dozvolite da ja samo jednu rečenicu kažem šta je on izrekao 17. septembra 2014. godine za Bojana Pajtića, pa ćete videti šta znači korupcija u Upravi, kako je bivši režim provodio korupciju. On je rekao ovako: „Bojan Pajtić je u Izvršnom veću Vojvodine zapošljavao tetke, sestre, strine, svastike, šurnjaje i kumove i od 670 zaposlenih u Izvršnom veću Vojvodine, povećao broj na 2.700“ itd. Evo, vidite, ovo je još jedan primer kako su se borili protiv korupcije u Upravi.

Sada ćete čuti kuriozitet za jednog bivšeg rukovodioca stranke bivšeg režima, inače bivšeg ministra odbrane, a to je za Dragana Šutanovca, ili kako smo ga kolega Rističević i ja zvali – Zgrabinovac. Vi se sećate da smo mi ovde vrlo često iznosili da je Dragan Šutanovac ili Zgrabinovac prilikom nabavke mobilnog sistema radio-relejnih uređaja preko „Jugohemije“ na kursnim razlikama ošteti budžet za oko 200 miliona evra. Molim vas, ovo je izveštaj državnog revizora. Ovo ne tvrdim ja, nego državni revizor.

Znate šta se danas desilo? A da, još kažete – onaj koji je preprodao tenkove i topio, uništio odbranu. Molim vas, najnovija vest za Dragana Šutanovca danas u štampi, Forum za bezbednost i demokratiju, to su ove agencije, gospodine Đukanoviću, potpuno ste u pravu, dakle, povodom 15 godina rada odlučuje da dodeli specijalno priznanje Draganu Šutanovcu za, kako se navodi u saopštenju, „izuzetan doprinos demokratizaciji sektora bezbednosti i reformi sistema odbrane“, a on sveo odbranu i vojsku na vatrogasno društvo. Dakle, evo gde smo mi došli. Evo kako oni odgovaraju. A ovo za 270 miliona, izveštaj državnog revizora za 2010. godinu, pet puta smo

ovde spominjali – je li ikad iko to pokrenuo od državnih institucija? Ne. Gospodo, korupciju možemo vrlo brzo suzbiti. Kako? Neka inspekcije rade svoj posao, u zdravstvu, u prosveti, u upravi. Rešili smo to.

(Marijan Rističević: I u streljačkom stroju.)

I u streljačkom stroju, dabome, gospodine Rističeviću.

Dakle, evo kako se stranka bivšeg režima borila protiv korupcije.

Tačno je da smo mi izuzetan napredak učinili najpre u svojim vlastitim redovima, što smo dokazali u pojedinim opštinama, a onda i drugim. Da li je ima? Ima. Koliko će nam trebati? Mnogo će nam trebati vremena, jer smo izbacili iz sistema vaspitanja i obrazovanja vaspitanje, zapravo ne mi, nego stranka bivšeg režima, već 20 godina. Vrlo je teško sada delovati, jer učiteljica uči dete – ne kradi, ne budi koruptivan. Dođe kući, roditelj koji je rođen 90-ih godina kaže – ukradi kod komšije, ukradi kod države, ukradi kod privatnika. To je problem. Dakle, oni su uništili nama sistem, uništili su nam institucije sistema, a za gradnju institucija sistema treba jako mnogo vremena.

Mi smo na dobrom putu, građani to zaista primete, ali trebaće nam mnogo napora, mnogo truda, mnogo znoja da još bolje rezultate postignemo. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, prof. Atlagiću.

Na član 9. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, gospodine Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo, zbog ovih tenkova, zbog uspešnog pretapanja na razne načine, Dragan Šutanovac, zvani Zgrabinovac, jedan tenk je prodavao za 5.000 dolara. Zamislite tu vrstu korupcije kad prodate tenk za 5.000 dolara, a onda Radoslav Milojević Kena, zvani Hajnekena, za jedno veče popije, koliko beše?, 300 i nešto piva, što je koštalo više od 5.000 dolara. Sad zamislite tu vrstu korupcije da oni jedan tenk popiju za jedno veče. Zato Dragan Šutanovac koji je omogućio topljenje tenkova, slabljenje vojne moći verovatno treba da dobije orden svetog livca prvog stepena. Dakle, od tenkova je napravio američki čelik. To je bila u to vreme američka čeličana. Tako od rusko-srpskih tenkova dobijete američki čelik proizveden u Srbiji. I taj *US Steel* je takođe bio predmet neviđene korupcije, zato što je ta njegova privatizacija, ili vlasnički odnosi, urađena za vreme „Sablje“, kada su mnoga prava bila suspendovana. Verujem da je jedan od razloga zašto je ubijen bivši premijer upravo to.

Vi ste se smejali na ono što sam govorio o Ješiću. Nažalost, i ja bih voleo samo da je to bila moja duhovitost. Međutim, to je bila jedna vrsta ironije na stravičnu istinu koja se u Indiji dogodila. Dakle, ja sam započeo industrijsku zonu u Indiji 2001. i 2002. godine. To je ova industrijska zona za čiju lokaciju i opremljenost i „Folksvagen“ kaže da je najbolja. Znači, po pitanju lokacije Srbija ima najbolju lokaciju za „Folksvagen“. Da li će on doći ili neće, ima interesovanja, naravno, i od „Micubišija“, ali da li će doći ili neće, to je neko drugo pitanje.

Zamislite tu vrstu korupcije kada se između starog i novog puta, između pruge i auto-puta, neko setio 2001. i 2002. godine da napravi industrijsku zonu. Dok sam ja to gradio, prvo sam, pošto nije bilo novca u državi, doveo čoveka

koji je digao fabriku cigareta „Fast“ i onda su mi mnogi učinili uslugu, Petrović iz „Telekoma“, Naumov iz „Elektroprivrede“, treba nabrojati Branka Jocića itd., mnogi su mi pomagali, sem Gorana Ješića i indijske vlasti. Na kraju, kada su videli da će industrijska zona biti realizovana, oni su, ni manje ni više, od Opšte zemljoradničke zadruge „Srem“ preuzeli lažno, dužničkim poverilačkim poslovima, zemljište i oni su ga preprodavali, iako nikada nije bilo njihovo vlasništvo.

Podneo sam nekoliko prijava, što preko Verice Barać, što direktno gospodinu Tadiću i nikakve velike reakcije nije bilo, a nije bilo ni reakcije kasnije od agencije za korupciju, kako sam je ja nazvao. Uglavnom, oni su preprodali 200 hektara poljoprivrednog zemljišta iz industrijske zone, koje nije bilo njihovo, i na takav način zaradili negde, po mojoj proceni, oko 30 miliona evra.

Bilo je smešno kada sam nabrajao sve nekretnine koje su oni stekli u Indiji zahvaljujući tim manipulativnim, spekulativnim, kriminalnim poslovima. Rezultat na kraju svega toga jeste ono što koruptivna vlast radi. Koruptivna vlast po svaku cenu želi da zadrži te privilegije, beži od svake vrste reforme, beži od svake vrste promena.

Doživio sam da me 5. oktobra, na sednici koju sam kao predsednik SO Indija sazvao, baš na taj datum, želeći da ga podelim, dakle, kao neko ko je bio u DOS-u, ja sam pozeleo da sa njima i završim 5. oktobra, smenjen sam u zgradi Uprave vodovoda, bez kvoruma, bez sekretara, bez potpredsednika, dakle, na jednoj divljoj sednici kojom je predsedavao, gle čuda, Nikola Divljak. Znači, divljak na divljoj sednici. U zgradi Uprave vodovoda smenili su predsednika Skupštine, tj. moju malenkost, da bi zataškali neviđenu korupciju koja se desila oko industrijske zone koju sam zajedno sa nekim ljudima gradio, želeći da se pre svega taj deo Srema, a gospoda iz Rume znaju jer su i oni postradali u tom periodu, što pre ekonomski razvije.

S obzirom na to da smo mi dobili iz Krajine, Like, Banije, Korduna 50% novog stanovništva u Indiji, nama je bilo neophodno da što pre dođu svi stanovnici u Indiji do posla i hleba. Jesu stanovnici Indije došli do posla i hleba, ali su prethodno funkcioneri drpokratske stranke, kako sam je ja nazvao, napunili svoje džepove i zato su osvajački stigli novcem sve do Beča. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Gospodin Vladimir Đukanović, pretpostavljam po amandmanu.

Izvolite.

VLADIMIR ĐUKANOVIĆ: Svakako bih se osvrnuo i na ono što je gospodin Ristićević rekao, ali moram da kažem, i ovo je jedan od dobrih primera.

Znate, gospođo Kuburović, ovde možemo otvoreno o svemu da govorimo iz prostog razloga što niko od nas nikada u životu ništa nije ukrao niti je pomislio da to uradi. Što se mene lično tiče, mogu da me vređaju, da pričaju šta god hoće, ali kada bi mi neko rekao da sam lopov i to, oko bih mu izvadio. Ozbiljno vam to kažem. Znači, to je nešto što je najveća moguća uvreda i to ne dozvoljavam nikada niko da mi kaže. Moje kolege su čestiti ljudi. Nikada im nije palo na pamet da nešto negde zloupotrebe.

Ja sam otišao u advokate i teško je, hteo sam da idem u privatni sektor. Ne smem ni da pomislim, iako mi zakon to dozvoljava, ne smem ni da pomislim, kao i druge moje kolege koje su otišle u advokaturu, da nešto radim sa bilo kojom državnom firmom, da nas ne bi, naravno, odmah zalepili na naslovne strane i ne znam šta nam učinili.

Ovde ste imali primer gospodina Đilasa, kod koga su, kao gradonačelnika sa svojom agencijom, sve državne firme morale preko te njegove agencije da se reklamiraju. On je bio vlasnik agencije dok je bio gradonačelnik i nikada Agencija za borbu protiv korupcije nije reagovala. Nikada. Da ne pričam kakav su sistem stvorili. Znači, Savez za borbu protiv korupcije su odbacili jer ih je prvi kritikovao. Napravili su, kroz kampanju, Vericu Barać bezmalo ludom i histeričnom ženom, a onda su oformili Agenciju za borbu protiv te korupcije i napravili dalje čitav sistem putem reforme pravosuđa gde su svoje partijske kadrove stavili da budu sudije. Setimo se svi da su sudije birali tako što su iz opštinskih odbora DS-a predlagali ljude. Čitali smo u Skupštini kako, recimo, stigne faks iz opštinskog odbora DS-a, mislim da je bio dole sa juga Srbije, kaže, on je jako fin čovek – Despotovac, izvinjavam se – znači, jako fin, jako dobar čovek, korektan je, naš je itd. i tako ga izaberu za sudiju. To je nešto što je van svake pameti.

Moram nešto da kažem, veoma je važno, znam da se ovde insistira sada i na promeni Ustava u smislu pravosuđa. Moram da vam kažem najiskrenije – ja živ neću da glasam za situaciju da se sudije same biraju. Znači, ne pada mi na pamet da to uradim i meni je strašno da oni čak izbegavaju da ih bira Skupština i na prvi mandat. Čak sam pristalica, neko mora da kontroliše to pravosuđe, ne samo da ih biramo, nego da možemo kao Skupština i da ih razrešimo. Zato što, ako neko donosi presudu u ime naroda, jedina veza sa narodom je Skupština, jer građani nama daju taj mandat da ih zastupamo. Kako je moguće da neko ne želi da ga bira Skupština, da ga bira taj isti narod, a donosi presude u ime naroda? To je van svake pameti. Neću da glasam za to i nadam se da tako nešto neće slučajno da pokuša da nam oduzme mogućnost da biramo sudije. To je jednostavno nedopustivo. To stvara prostor za korupciju i stvara prostor da se uvodi sudokratija, gde bi neko to opet i te kako partijski koristio.

Prema tome, mnogo toga ne valja. Dobro je da se ovaj zakon donosi u tom smislu da se konačno ljudima nekako pokaže, čitavoj javnosti, da ne može funkcioner da bude korumpiran zato što ovaj zakon to apsolutno ne dozvoljava.

Znači, ne može ništa da promakne, jer zakon je takav i krajnje rigidan, ali moram da kažem kako su radile te tzv. nezavisne institucije, kako su radile po partijskom diktatu DS-a i kako neke sudije i dan-danas, koje su možda ostale iz tog perioda, a birane na način kako je gospođa Malović to predvidela, upravo danas najviše insistiraju na tzv. nezavisnom pravosuđu gde bi oni, suštinski, sami sebe birali. Ja to ne želim da prihvatim. Prosto, nikada neću za tako nešto da glasam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Đukanoviću.

Na član 10. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman je podneo narodni poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 10. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 11. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 12. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Izvolite, kolega Periću.

SRETO PERIĆ: Gospodine Marinkoviću, ako mi dozvolite, ali pre nego što otklonimo jednu, rekao bih ozbiljnu zablude ili pogrešnu tvrdnju gospođe Kuburović, da postavim jedno pitanje kolegama narodnim poslanicima. Kada je naš kolega Marijan Rističević iznosio imovinsku kartu Gorana Ješića, ima li nekoga da ga nije zbolela glava? Pola ako je od toga, to je mnogo. A kako nam žive građani i da li su se on i slični njemu ikada upitali? Pa jedva sastavljaju kraj sa krajem.

Gospodo ministre, vi ste rekli, najveći kritičari Zakona o javnim izvršiteljima, nema ovo mnogo veze sa ovom temom, ali jedan od kolega je to otvorio pa ste vi rekli – najveći kritičari javnih izvršitelja su oni koji su uveli javne izvršitelje. To ste pogrešili. Najveći kritičar javnih izvršitelja je Srpska radikalna stranka. Godine 2011. kada je donet taj zakon o izvršenju i obezbeđenju, mi smo to tad kritikovali, kritikujemo i danas. Oni nisu ni blizu tome što smo mi. Oni su to iskoristili kad im je trebalo i sada, pošto nemaju više mogućnosti da se zajedno sa njima tale, kako bi naši građani rekli, oni se sada bore protiv toga.

Ovaj zakon o Agenciji za sprečavanje korupcije donet je 2008. godine. Kakvi su rezultati? Da li ih ima uopšte? Nema. Kakav je to rezultat što je bivši direktor, Zorana Marković i sama kažnjena za to što je radila koruptivne radnje? Oni su, zapravo, više radili u interesu korupcije. Oni su se borili za uvođenje korupcije u naš javni sistem, odnosno u društvo uopšte.

Naša intervencija se odnosi ovde na izbor direktora Agencije. Vi ste u Predlogu zakona rekli – javni konkurs za izbor direktora Agencije sprovodi Pravosudna akademija. Mi se tom načinu sprovođenja ove aktivnosti oko izbora direktora Agencije protivimo. Mi nudimo neuporedivo bolje rešenje. A šta smo mi to predložili umesto ovog? Mi smo predložili da aktivnosti oko izbora direktora Agencije sprovodi Odbor za pravosuđe, državnu upravu i lokalnu samoupravu.

Zbog čega je važno da taj skupštinski organ, to je skupštinski odbor, da on radi te poslove? Pa zato što su u tom odboru zastupljeni svi narodni predstavnici. Sve političke stranke imaju svoje predstavnike u tom odboru. To je najbolji način da se iskontroliše i postupak, a i sam kandidat za direktora kojeg će birati Narodna skupština. Ako hoćemo da napravimo neke rezultate, onda bi to moralo da bude to.

U jednom trenutku sam posumnjao da je kolega Đukanović rekao – da li je iko od nas ovde nešto ukrao? Pogledao sam i vidim da nema tri narodna poslanika koja su 2008. godine ukrala mandat SRS, te stoga, on je u pravu. Kakva nam je sada situacija? To sve treba da tretira ovaj zakon. I ova agencija, ukoliko hoće istinski da se bori protiv korupcije, trebalo bi da to spreči. U ove tri godine koliko traje mandat odbornicima po lokalnim skupštinama u Srbiji, oko 540 odbornika je promenilo stranku sa kojom je ušlo u te skupštine pa do danas.

Ima li veće korupcije? Kakav su oni garant građanima koji su ih birali da će se zalagati za pravdu, za pravičnost, za neki princip? Tu leži vrlo ozbiljna korupcija i ako se ne budemo protiv toga borili... Zato je koleginica Vjerica podnela amandman i već nekoliko puta ga ovde obrazlagala, šta znači i kome pripada poslanički mandat, a samim tim i odbornički.

Evo, neke stvari smo ovde izneli. Bilo bi dobro, ukoliko ste raspoloženi, da ih prihvatite. Sigurno bi se onda, ja verujem, efikasnije i lakše borilo protiv onoga o čemu vi pričate. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Periću.

Na član 13. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 13. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč. (Ne.)

Na član 13. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč. (Da.)

Izvolite, gospodine Rističeviću.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, ja prvo ne mogu da verujem da Gordana Čomić bojkotuje Narodnu skupštinu. Ne mogu da verujem da sednice Narodne skupštine bojkotuje Dragoljub Mićunović. Ovaj Đilas je pravo čudo. On je konačno zaveo red u sve stranke. Evo i ovu što je osnovao, ovu stranku što sam ja dugo grešio... Ovim putem se izvinjavam Bošku Obradoviću zato što sam tvrdio da je prekršio zakon prema Hilandaru, da je za pet hiljada evra sveštenicima na Hilandaru obećao da neće osnivati stranku, da će to ostati porodična organizacija, da se zakleo na ikonu Trojeručicu. To pravilo sam ja mislio da je prekršio Boško Obradović i da je osnovao stranku Dveri. Naknadno se utvrdilo da su stranku Dveri osnovali Dragan Đilas i njegov kum.

Ovim putem se ja izvinjavam Bošku Ljotiću Obradoviću zato što sam ga optužio da je on osnovao stranku Dveri i sada sam nedvosmisleno utvrdio da su to uradili Dragan Đilas i Mladen Đorđević, kako se zove Đilasov kum.

Dakle, Boško Ljotiću, sve ti je oprošteno. Tvoj greh deliš zajedno sa Draganom Đilasom. Definitivno znamo da su Dveri, „žute“ Dveri i ja se izvinjavam njihovim biračima što nisam na vreme otkrio i uvideo i upozorio da se radi samo o rezervnoj Đilasovoj stranci, a da je tu Boško Ljotić Obradović, Levoručica, da je on u stvari bio samo najamnik poput ovog Zalutovca.

Dakle, Dragan Đilas je kupio i Demokratsku stranku. Ova njihova agencija za korupciju, a sada ubuduće agencija za sprečavanje korupcije treba da se pozabavi i tim pitanjem – na koji način Dragan Đilas kontroliše Demokratsku stranku kroz dužničko ropstvo? Dakle, Demokratska stranka je zaremljena, kako to mladi kažu, u korist Dragana Đilasa, zato što je on, navodno, preuzeo neki njihov dug i gazduje Demokratskom strankom. Dakle, to je još jedna od njegovih firmi.

On je kupio i šoferku Mariniku Tepić, pa da vidimo tu vrstu korupcije. Treba takođe da se pozabavimo tim pitanjem. Zamislite neko ko u nepune tri godine promeni pet stranaka. Koalicije neću da nabrajam. Zamislite te visokopreletačke sposobnosti. Kada iz LDP-a prelazite u LSDV, to je kratak prelet. Onako, to je bilo – preletim iz sličnog u slično. To sam nekako i razumeo.

Posle toga je preletela u onaj pokret onog bolesnog zaštićenika od građana, kako se zvao onaj?, Janković, Saša Janković, preletela je kod njega. Od njega je preletela, verovatno pod uticajem vinove loze, preletela u novu stranku kod Zorana Živkovića. Posle toga ne znam koji marigani su bili u pitanju. Ne mogu da je pitam – zašto, mogu da pitam – pošto. Ne mogu da pitam – kako, mogu da je pitam – za koliko. Obrela se kod Dragana Đilasa. I Dragan Đilas, čuo sam, sad je ne koristi kao šefa poslaničkog kluba zašto je kupio, već je koristi za ličnog šofera, barem po izjavama Dragana Đilasa. Gdegod je napravio neki saobraćajni prekršaj, on kaže – vozila me Marinika. Dobro, ajde da mu verujemo da je vozila Marinika. Uskoro, ako tako nastavi, ostaće bez vozačke dozvole s obzirom na broj prekršaja koje svojim vozilom, džipom, pravi Dragan Đilas, koji se veoma bahato ponaša.

Dakle, dame i gospodo narodni poslanici, za vreme stranke bivšeg režima smo imali takvu vrstu korupcije koja je pojela državu. Mi smo želeli tržišnu ekonomiju i demokratiju, a dobili smo kriminal i monopol. Monopoli su, monopoli su... To je ono što sam ja odavno rekao, pa je mene Đinđić citirao.

Dakle, za vreme 1997–1998. godine, to se Vjerica svakako seća, ja sam rekao da svaka država ima kriminal, a da kod nas kriminalci imaju državu ako se nastavi. Nažalost, DOS je nastavio. I kada ste ulazili u Demokratsku stranku za vreme Đilasa, kada ste ulazili u tu stranku za vreme Jeremića, Borisa Tadića, Borka Stefanovića i ostalih sitnih i velikih štetočina, oni su bili kao „žuti krpelji“. Znači, kad se prisloni kao „žuti krpelj“, dok ne isisa sve pare iz organizma za koji se uhvati i resor za koji se uhvati, on ne odustaje. Dakle, kad se ulazilo u njihovu stranku, niste mogli da znate da li ste ušli u političku stranku ili kriminal ili u organizovani kriminal, da budem precizniji.

Dakle, postoje države bez demokratije, ali nema demokratije bez države. Tada, za vreme „žutih“, država je bila korupcija, koja je pojela državu. Imali smo samo privid države i zato mislim da, da je kojom srećom ili nesrećom Al Kapone danas živ, verovatno ga Đilas u svoju stranku ne bi primio. Ne trpi konkurenciju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Rističeviću.

Na član 16. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman s zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 16. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Aleksandar Šešelj.

Izvolite.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Dame i gospodo narodni poslanici, u vreme kada je SNS došla na vlast 2012. godine, stalna tema jeste bila borba protiv korupcije. Tu su, zaista, u prvom momentu uhapšeni mnogi bivši ministri, funkcioneri i istaknuti čelnici režima Demokratske stranke, kao i funkcioneri po lokalnim samoupravama i javnim preduzećima.

Izgledalo je kao da se nešto događa, da se nešto na tom polju menja. Dan nakon što je uhapšen Miroslav Mišković, ceo Beograd je osvanuo u plakatima na kojima su stajali Miroslav Mišković, Čedomir Jovanović i Dragan Đilas. Pisalo je nešto, otprilike, "Tek smo počeli" ili „Ko je sledeći na redu?" itd., tako nešto slično. Otada do danas nikakva ozbiljna ni istraga, ni akcija, ni intervencija od strane izvršnih vlasti na polju borbe protiv korupcije nije napravljena. Sve se svodi na jedno telo koje smo videli da može da bude i samo korumpirano – Agenciju za borbu protiv korupcije.

Ne može da bude prijava imovine jedini način da se borimo protiv korupcije. Dakle, na taj način ne samo da se neće saznati ništa o korupciji u Srbiji. Prvo, vrlo je lako manipulisati. Ništa nam ne otkriva i ne pokazuje izveštaj o imovini, a onda je propisana kazna zatvora za krivično delo neprijavlivanje imovine, kazna zatvora od šest meseci do pet godina. Pa propišite kaznu zatvora od 20 godina ili 30 godina za korupciju, za primanje i davanje mita, pa ćemo da vidimo kako će da se ponašaju funkcioneri. Krenite temeljno od jednog preduzeća do drugog, od jedne opštine do druge. Postoje izuzeci, naravno, i u opštinama i u preduzećima, ali to je prilično blede i retko.

Ono što je najnovije, a gospođa Kuburović je rekla kako je to posledica vlasti DS-a i to je tačno. Dakle, javni izvršitelji, koji treba neizvršene obaveze koje su se nagomilale da naplate, tj. izvrše, uvedeni su 2011. godine, u pravu ste, ali vi ste na vlasti sedam godina.

Ti izvršitelji su upropastili građane Srbije zbog nekih dugovanja koja su nekoliko stotina ili nekoliko hiljada evra. Ljudima su otimani stanovi od po 40–50 ili više hiljada evra i nemoćnim licima, i prevarenima, i raznih slučajeva je tu bilo, a onda se otkrilo kako i šta se dešava na tim licitacijama kada se prodaju ti stanovi koji su oteti. Uvek jedna te ista grupa ljudi, i fizičkih a i pravnih lica, učestvuje na tim licitacijama. Vrlo je zatvoreno. Niko ne zna kada su te licitacije. Niko ne zna i kako se na to prijavljuje.

Imali smo slučaj da je izvršitelj, koji je iselio jednu porodicu iz stana, posle na toj licitaciji taj stan prodao članu porodice izvršitelja iz Kragujevca. Ali to nije sumnjivo. Kako se to desilo?

PRESEDAVAJUĆI: Vreme.

ALEKSANDAR ŠEŠELJ: Izvinjavam se. Završavam, gospodine Marinkoviću.

Ovo da će odsada troškove iseljenja snositi iseljeno lice ili da će moći da se uhapsu ljudi koji se protive iseljenju, to je skandalozno.

Preuzmite opet izvršavanje obaveza. Neka to preuzmu sudovi. Modernizujte, reformišite, napravite efikasan sistem da država izvršava te obaveze, da se ne bogate privatna lica preko toga i prekinite više sa skrivanjem te činjenice da su javni izvršitelji u Srbiji postali grana mafije.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala, kolega Šešelj.

Na član 17. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Ristićević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Gospodine Ristićeviću, izvolite.

MARIJAN RISTIĆEVIĆ: Dame i gospodo, ta koruptivna bivša vlast, zaboravio sam Borka Stefanovića, ovog što maše nekom košuljom...

Kada su mene pred predsedničke izbore, početkom januara, negde iza Božića, posle jedne misije gde sam ovako nastupao... Ja tvrdim da će mene oni, ne daj bože da dođu nasilno na vlast... Ono što prete streljanjem i vešanjem, kod mene neće biti dileme. Ima da me obese jedno deset puta, a na streljanje će da čekaju kao na primer kada se otvarao „Delez“, ima da čekaju svi da me streljaju po jednom.

Evo, gospodin Martinović se nešto mršti. To je bolno samo prvi put, tako da bolje da me zbog vernosti državi streljaju, nego da me zbog korupcije časte i zbog izdaje države da me časte. Bolje da me zbog vernosti državi i streljaju tih nekoliko stotina puta.

Dakle, oni to nama stalno obećavaju. Valjda je svaka koruptivna vlast u njihovo vreme gledala da se snađe kako zna i ume da se očuva, korupcijom. Dakle, 127 poslanika, idemo malo korupcije. Korupcije malo prema onome iz Sandžaka, kako se zvao? On se nešto malo buni, pa oni njemu malo novca itd. Vladalo se na 127.

I zaboravim ja Borka Stefanovića. Mene su prebili početkom januara i onda su u „Dnevniku“ objavili kako smo novinar Sarapa, koji je tada bio novinar u Studiju B, kako da kažem, naklonjen malo Đilasu, malo, malo, dakle, naklonjen Đilasu, prebili su njega i mene posle emisije zato što sam vrcavo govorio o reketima Borisa Tadića.

Naime, ja sam u toj emisiji rekao da su Boris Tadić i njegova ekipa vrhunski teniseri – nemaju lopticu, ali često lupaju reket. Posle te emisije odabrano društvo, koje je malo pre toga poskidalo uniforme, prebilo je mene i Sarapu. Oni su iza toga objavili kako smo, eto, mi pod uticajem alkohola napali grupu mladića i nikada nismo znali ni saznali šta je ta grupa mladića bila, da li je to bila grupa iz DS-a, da li je to bila grupa pridružena Tadićevom obezbeđenju, nebitno.

Predsedničkog kandidata u demokratskom društvu prebiti nekoliko dana pred izbore, pred prvi izborni krug... Dakle, tu sam naravno govorio o Kosovu i o mogućim nagodbama koje je Boris Tadić... Na kraju smo iz Vikiliks depeša to i videli. Ali kada je neko lupio čvrgu, a ja se ne slažem sa nasiljem niti sam za to da se bilo ko kažnjava nasilnim metodama, onda je Borko Stefanović,

veliki Đilasov levičar, ali takođe sklon – leva ruka desni džep, to ću i objasniti kako, onda je nastala prava uzbuna i, navodno, oni su sada u protestima. Počeli su protest od toga i došli su do belih šatora tamo u Pionirskom parku.

Borko Stefanović nije bio borac protiv režima Slobodana Miloševića, kao što sebe predstavlja. Nije bio ni Vuk Jeremić. To je naftaška porodica. To je porodica koja je krala i Slobodana Miloševića. Dakle, otac Vuka Jeremića je bio direktor „Jugopetrola“ i javno se priča da je njegova funkcija kod Borisa Tadića proistekla iz brze korupcije posle promena 5. oktobra, gde je otac Vuka Jeremića, Miško Jeremić na brzinu ponudio određene tantijeme gospodinu Tadiću i tako je Vuk Jeremić postao savetnik za svašta.

Kako je Boris Tadić kretao iz Ministarstva telekomunikacija u odbranu, pa na mesto predsednika, tako se za njim kretao i trag, kao za pužem kad ide, onaj moka, sluzav trag. Tako je Vuk Jeremić išao za Borisom Tadićem. Na koju funkciju ovaj, on se pridruži i tako su verovatno došli korupcijom koja je naftaške prirode.

Ali kakve to veze ima sa Borkom Stefanovićem, velikim borcem i navodnim otporašem? Pa i onaj Saša Janković je gledao promene JUL-a sa prozora, ali oni hoće da kažu da su bili veliki borci protiv Miloševića, o kome ja sada neću ništa da kažem, jer sve što sam imao da kažem, ja sam mu rekao dok je bio živ, a oni tek kada je postao pokojnik, kada više nije mogao da se brani.

PREDSEDAVAJUĆI: Vreme.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Sačekajte.

Borko Stefanović je sin Vasilija Stefanovića, koji je bio jedan od direktora NIS-a i zato je Borko Stefanović bio pregovarač sa Rusima i zato je NIS, po meni, otišao po niskoj ceni. Mi taj ugovor svakako nećemo dirati, ali, takođe, stric Borka Stefanovića je radio, Mirko Stefanović, visokorangirani diplomata u režimu Slobodana Miloševića i zato oni nisu nikakvi borci protiv Miloševića bili. Oni su bili borci koji su svoj puni koruptivni kapacitet stekli tek kada je Milošević bio oboren, kada su se lično i personalno domogli i nafte i vlasti i spoljnih poslova. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Na član 17. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 18. amandman je podnela narodni poslanik Gordana Čomić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman su zajedno podneli narodni poslanici Marko Đurišić, Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 19. amandman je podnela narodni poslanik Vjerica Radeta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolegice Radeta.

VJERICA RADETA: Da, interesantan amandman, odnosno član i u sklopu cele ove priče za obrazloženje. Radi se o plati direktora i zamenika direktora ove agencije.

Predvideli ste da direktor ima platu u visini osnovne plate sudije Ustavnog suda. Sada vi zamislite odgovornost sudije Ustavnog suda, angažovanje sudije Ustavnog suda, rad sudije Ustavnog suda i ovog nekog direktora Agencije. To jednostavno ne može da se upoređuje.

Ali nije samo to. Mi smo predložili da se briše, a vi ćete to ostaviti – direktoru i zameniku direktora može se uvećati plata do 20% na osnovu odluke Veća Agencije. Ovo stvarno nije normalno. Na osnovu čega? Kako će procenjivati to veće? Na osnovu čega će da poveća platu za 20%? Šta će on to da radi, taj direktor Agencije, više nekog meseca da bi dobio 20% veću platu od sudije Ustavnog suda?

Ovo je stvarno karikiranje ozbiljnog sistema i nemojte to da radite. Lepo vam je i vaš kolega iz vlasti rekao da treba prekinuti sa ovim agencijama i sa ovim stvarno budalaštinama koje ste vi nasledili, ali nekako ih uporno tetošite i čuvate.

Ja se sećam kada je formirana ta agencija i to je, ja mislim, 2010. godine bilo, i Arsić je bio na tom sastanku, zato sam htela da ga podsetim, sastanak u Agenciji je držao, zvali su predstavnike svih političkih partija i sada mi mislimo tamo ćemo čuti nešto. Agencija se napravila, sad ćemo da vidimo. I tamo nas sačekao onaj sa maramčetom, sa prslukom, onaj što voli da se slika po parkovima kad daje izjave. Kako ne znate? Zoran Stojiljković. Tada je bio asistent na fakultetu, a onda je slagao u svojoj biografiji i napisao profesor. Eto kakav čovek. I sad je asistent. Pa je onda on bio u tom upravnom odboru, kako se tad zvalo, te agencije za borbu protiv korupcije. U međuvremenu je postao nekakav sindikalac, poznat po tome kako se sam hvali da je aktivan u organizacijama civilnog društva. I kako neko ko je takav, sa takvom biografijom, može biti u Upravnom odboru Agencije, tada kad je bio? To sam se pitala i kad sam odlazila na taj sastanak, ali rekoh, hajde da vidimo.

Tamo smo mi zaista onako neprijatno bili iznenađeni koliko tamo niko ništa nije znao od onoga što se očekivalo od te agencije. Ja se dobro sećam jednog pitanja koje sam tada postavila, na koje mi je taj Zoran Stojiljković rekao da je pitanje odlično, ali da on, nažalost, ne zna odgovor. Verujte, evo, Arsić bio.

Pričali su o tome kako se, kad se otvara, Zakon o političkim strankama je bio u pitanju, pa kad se otvori onaj izborni račun, namenski, i sad taj račun treba da se zatvori u roku od 30 dana posle izbora i ostanu neki dugovi, u smislu da neko ne pošalje na vreme fakturu za prevoz, za neke emisije, neki električar Bošku Obradoviću, na primer itd. i sad pitamo mi – evo, dobili smo tu fakturu, račun smo ugasili u skladu sa zakonom. Mi sa redovnog računa ne smemo finansirati izborne aktivnosti. Ovo je izborna aktivnost. Kako mi da rešimo taj problem? Kako? On kaže – hm, kaže, da razmislim, ali bukvalno ovako kaže – gospođo Radeta, dobro vam je pitanje, ali stvarno nemam odgovor. E, i njemu treba za to valjda povećati 20% platu na onu koja je već bila onoliko velika.

Tada je prvi direktor Agencije bila ta Zorana Marković, koja je, zamislite, razrešena zato što je ukrala dnevnicu negde 2.100, ne znam koliko evra, dnevnice za put u inostranstvo. Prvo pitanje – šta će ona u inostranstvu ako nije na godišnjem odmoru? Šta će ona u inostranstvu? Kakva ona to iskustva razmenjuje i sa kim? Stvarno neverovatno. Pa onda država dodeli stan Agenciji

da tamo nekom reše stambeno pitanje i ona, ne pitajući nikoga, uzme stan sebi. I to je neko ko je bio na čelu te agencije.

Zašto se sve ovo dešava? Zato što je licemerno da se piše i u ovom zakonu i u svakim sličnim zakonima da direktor Agencije ne može biti član neke stranke, a mene neka neko ubedi da postoji neka stranka koja će na čelo ovog ili bilo kog drugog organa staviti nekoga ko nije njen član. To treba da se kaže. Ne može biti istovremeno javni funkcioner i funkcioner stranke, ali da bude član stranke. Šta? Nego će da stavi članstvo u zamrzivač, kako se to sad popularno kaže? To je licemerno i to dovodi do ovakvih apsurdnih situacija.

Sadašnji direktor Agencije je član SNS-a. Kao takav je bio član radnog tela RIK-a ili tako nešto. I neka je, nama to ne smeta. Vi ste dobili većinu na poslednjim izborima i vi treba da popunite sva takva mesta. A zbog priče da je to nestranačka ličnost, onda se tim bave – pa onda kroz to svim političarima mere neku transparentnost – KRIK, BIRN, ne znam ni ja kako se sve zovu. Dakle, nemojte da budete licemerni, nego kažite – jeste član SNS-a, ali je on po tom i tom ispunio uslov i zato je tu.

Dakle, vi ste takođe prihvatili ono, mislim da je to u vremenu vlade Vojislava Koštunice uvedeno, od državnih sekretara pa dalje, da bi oni kad, proračunali su – aha, posle četiri godine mi ako ne budemo vlast, neka na bitnim funkcijama ostanu naši ljudi, pa su onda državnim sekretarima oročili na pet godina mandat, pa onda ovim tzv. nezavisnim telima, koja inače ništa ne znače. Jedino od tih nezavisnih tela koje ima nekog smisla zaista jeste DRI, institucija koja nešto konkretno radi. A šta će ovaj da radi? Ništa. Šta će da radi taj poverenik za zaštitu ravnopravnosti? Gospođa se našminka, obuče lepo i dođe, pozove novinare da bi ona rekla šta je moralno, šta je kulturno, šta je vaspitano, šta nije vaspitano. A ko je nju odredio? Po kojim kriterijumima ono što je njoj dobro vaspitanje, mora biti i meni ili nekom drugom?

Dakle, potpuna besmislica. Ništa ljudi ne rade, dobijaju, primaju ozbiljne plate umesto da se ovim poslovima bave pravi državni, nadležni državni organi i da onda znamo i ko za šta odgovara i ko šta treba da radi. Ovo je samo onako mlaćenje prazne slame. Izvinite, ali nikako drugačije ovo ne može da se nazove.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala.

Reč ima ministar pravde, gospođa Kuburović.

NELA KUBUROVIĆ: Zahvaljujem.

Malo pojašnjenje u vezi dnevnice i šta direktor, tadašnji direktor Agencije radi u inostranstvu. I sada i tada je direktor Agencije za borbu protiv korupcije predstavnik Republike Srbije u telu Saveta Evrope koje se bavi borbom protiv korupcije, GREKO i upravo te dnevnice su bile davane od strane Saveta Evrope za učestvovanje na sednicama GREKO, a istovremeno su se naplaćivale i dnevnice iz državnog budžeta. To je bio razlog zašto se pokrenuo postupak. I upravo je GREKO telo koje nadzire i daje preporuke u kom smeru treba da se menjaju određene normativne aktivnosti, tako da je i u skladu sa preporukama GREKO izmenjen i ovaj zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije, odnosno Zakon o sprečavanju korupcije.

Kada govorite o načinu izbora i direktora i članova odbora, ukoliko pogledate sadašnje rešenje kako se biraju članovi odbora, apsolutno ne postoji nikakva procedura, nikakvi kriterijumi na osnovu čega neko postane član. Imate

nekoliko institucija koje predlažu svoje kandidate. Neke od tih institucija, odnosno udruženja, već godinama kandidate i ne predlažu, tako da taj odbor i dan-danas nije kompletan posle nekoliko godina. Zato smatram da je dobro rešenje koje smo predložili, da upravo Narodna skupština bude ta koja će da bira i direktora i članove budućeg veća i da ih bira nakon sprovedenog konkursa koji će biti vrlo transparentan i javan, a koji će se sastojati i od testiranja stručnosti kandidata i provere njihovog integriteta, tako da će najbolji kandidati, odnosno kandidati koji dobiju najveći broj bodova, od strane Ministarstva pravde biti prosleđeni Narodnoj skupštini, koja će upravo moći o njima ovde da raspravlja. Mislim da na taj način povećavamo i profesionalizaciju i odgovornost budućih i direktora i članova veća koji treba da budu birani.

PRESEDAVAJUĆI: Hvala.

Pravo na repliku, Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Razumele smo se mi i ničeg nema suštinski različitog od ovoga što ja kažem i ovog što ste vi rekli. Ali samo, naš pristup... Dakle, vi ste sada objasnili na koji način, rekli ste da će se na drugi način, niste objašnjavali, stoji ovde u Predlogu kako će se birati direktori, članovi itd., ali mi vam samo kažemo da ne smete podlegati tom nekom, ne znam koji izraz da upotrebim, tim nekim pritiscima svih tih, ne znam više kako se zovu.

Ko se sve ne bavi državom, ko se sve ne bavi nadležnim organima, ko sve sedi ne daje za pravo da komentariše rad ovog organa, rad onog organa, a sve to sa ciljem da se u suštini podriva pravna država, sa tim ciljem se to radi. Zato se treba suprotstaviti na taj način. Neka oni pišu šta god hoće, taj BIRN, KRIK, šta ja znam, neka pišu šta god hoće.

Znate li šta oni rade? Znate li kako oni ispituju, proveravaju rad ove agencije? Potpredsednik Marinković je to doživeo, ja sam doživela. Komšija iz zgrade, ja dolazim, on kaže – komšinice, samo da vam kažem, dolazio, rekao mi je on ime. Ko je taj? Da pita da li mi u komšiluku znamo šta vi imate od imovine. Ko je taj? Kaže – rekao je da je iz Krika. Zamislite vi i on na taj način proverava, tada su pisali o imovinu potpredsednika itd. Nemam nikakav problem sa tim, niti su mogli u komšiluku šta da saznaju, ali govorim da mi njima na neki način ovakvim zakonima kažemo – evo izvolite, radite, proveravajte, jer ovo je transparentno, ovo treba da se zna itd. Neka se zna, ali nema taj način. Neka se zna, neka tamo postoji neki registar, neka taj neko ko vodi računa o tome proverava. Nije baš pristojno da svako može da ima uvid u tekući račun, žiro račun nekog javnog funkcionera. To nije bezbedno. Ne može biti sve na izvol'te.

Nemojte da se krijete kod izbora i ovog direktora i ostalih. Nemojte da se krijete da bi nekome takvom udovoljili iza toga da je taj neko nestranačka ličnost. Morate vi koji ste vlast imati petlju da kažete – mi smo vlast, narod je birao, sa toliko procenata ovu skupštinsku većinu, mi smo odgovorni za sve pa i za ovo i zato što smo odgovorni Sikimić je član SNS-a. Šta je tu problem? Ne, nego vi kažete da je on nestranačka ličnost i onda oni kažu da je on bio u RIK-u. On je bio u radnom telu i na taj način se loše piše o tom čoveku, a možda ne zaslužuje da se o njemu loše piše. Ne govorim sada o njemu. On je samo primer.

Samo još dve rečenice da vam kažem. Na šta se još svodi rad ove agencije? Između ostalog, i o tome pišu novine, kaže, narodni poslanik ili neki direktor, nije bitno, uglavnom narodni poslanici su ovako na meti, jer kažu svi u javnosti da narodni poslanici imaju dve-tri hiljade, ne znam ni ja koliku platu, valjda misle pola sale ili ne znam, a računaju kao za jednog, i onda kaže – narodni poslanik nije na vreme prijavio, prodao je onaj automobil star 15 godina, kupio novi, star 12 godina, obogatio se. To je tema na osnovu izveštaja Agencije. To je tema tih takvih medija koje neko finansira da bi loše pisali o svemu što ima veze sa državom, sa državnim organima i državnim institucijama.

Još nešto, borba protiv korupcije, znate li kada će biti u našim uslovima moguća? Kada se u Krivičnom zakoniku promeni, kada ne bude na isti način odgovarao onaj koji daje mito i onaj ko prima mito. Onaj ko daje mito, često je učenjen, prisiljen, u pitanju je zdravlje člana porodice, ne znam koja ga muka natera. Ne može pet godina dete da mu se zaposli, a čuo je tamo da ako daš komšiji 2.000 maraka, zaposliće ga, 2.000 evra, on će da ih da. Ne može na isti način da odgovara taj koga je muka naterala, kao onaj koji je mito primio. Ovo nije mito onog tipa koji je ozbiljna korupcija, a kada neko kaže – evo ti pola miliona evra da bih ja dobio neki objekat koji vredi tri miliona, to je nešto drugo, ali govorim o ovim, da kažem, sitnim stvarima koje bi trebalo da budu tema ovog zakona. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala, gospođo Radeta, na diskusiji.

Završavamo rad za danas.

Nastavljamo sa radom u ponedeljak u 10.00 časova.

Zahvaljujem se ministarki i svim narodnim poslanicima. Vidimo se u ponedeljak.

(Sednica je prekinuta u 17.35 časova.)